

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**А. Кубаєнко,
О. Крижановська,
О. Курганський**

СУЧАСНІ ПРАКТИКИ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

для підготовки здобувачів вищої освіти
освітнього ступеня магістра
у Національному університеті
«Одеська юридична академія»,
галузь знань 26 «Цивільна безпека»,
спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»

Одеса
«Юридична література»
2024

У навчально-методичному посібнику на основі досягнень правової науки, сучасного законодавства України і практики його застосування висвітлено основні питання курсу «Сучасні практики поліцейської діяльності». Посібник призначений для здобувачів вищої освіти Національного університету «Одеська юридична академія», практичних працівників Національної поліції України, а також усіх, хто цікавиться питаннями поліцейської діяльності.

Автори-укладачі:

Андрій Володимирович Кубасенко — кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія»; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6648-9764>;

Олена Володимирівна Крижановська — кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративної діяльності поліції Одеського державного університету внутрішніх справ; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3423-6682>;

Олександр Валерійович Курганський — старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія»; ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-5718-1169>

Рецензенти:

Дмитро Петрович Калайнов — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративної діяльності поліції Одеського державного університету внутрішніх справ;

Дмитро Миколайович Цехан — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»

Рекомендовано до друку навчально-методичною радою Національного університету «Одеська юридична академія» (*протокол № 4 від 17.01.2024 р.*)

© Кубасенко А., Крижановська О.,
Курганський О., 2024

© Нац. ун-т «Одеська юридична
академія», 2024

ВСТУП

Сучасна поліцейська діяльність є складною та багатогранною галуззю, що вимагає від спеціалістів глибокого розуміння нормативно-правового середовища, аналітичних здібностей та ефективної взаємодії з громадськістю. Динамічні зміни в суспільстві, технологічний прогрес та нові виклики змушують поліцію постійно адаптуватися та розвивати ефективні практики для забезпечення публічної безпеки та порядку.

В процесі вивчення навчальної дисципліни «Сучасні практики поліцейської діяльності» здобувачам освіти пропонується до вивчення широкий спектр актуальних питань, пов'язаних з реаліями сучасного правоохоронного середовища. Вивчення навчальної дисципліни спрямоване на розкриття ключових аспектів та викликів, з якими стикаються сучасні правоохоронці, а також на розгляд різноманітних практичних методів їх вирішення.

Навчально-методичний посібник з дисципліни «Сучасні практики поліцейської діяльності» є ключовим ресурсом для здобувачів освіти, які прагнуть отримати глибоке розуміння сутності, складності та актуальності поліцейської діяльності у сучасному суспільстві. Цей посібник розроблено з метою надання здобувачам освіти необхідних знань, навичок та інструментів для ефективного вивчення та практичного застосування сучасних практик поліцейської діяльності.

Сучасні реалії вимагають від поліцейських не лише знання законів та правил, але й глибокого розуміння соціальних, економічних та культурних контекстів, уміння адаптуватися до швидкозмінних ситуацій та ефективно взаємодіяти з різноманітними групами населення. Даний посібник покликаний допомогти здобувачам освіти осмислити ці виклики та зробити перший крок у формуванні професійних навичок та компетенцій, необхідних для успішної кар'єри в сфері правоохоронної діяльності.

Структура посібника відображає ключові аспекти сучасної поліцейської діяльності, від нормативно-правового забезпечення та реалізації прав людини до практичних аспектів оперативного реагування та співпраці з громадою. Кожна тема посібника детально розкриває певний аспект поліцейської роботи, а також надає аналітичний погляд на актуальні виклики та практичні рекомендації для їх вирішення.

Важливим аспектом цього посібника є практичний підхід до навчання. Він містить реальні кейси, ситуації та завдання, які сприяють закріпленню теоретичних знань через їх застосування у практичних сценаріях. Такий підхід допомагає здобувачам освіти не лише засвоїти матеріал, а й розвинути

аналітичне мислення, креативність та навички прийняття обґрунтованих рішень.

Даний навчально-методичний посібник включає в себе різноманітні навчальні матеріали, такі як лекції, теоретичні питання для обговорення, тести для самостійної перевірки знань, завдання для підсумкового контролю, а також переліки нормативно-правових актів та рекомендованої літератури. Цей посібник спеціально створено відповідно до сучасних вимог кредитно-модульної системи та з огляду на європейський досвід, що забезпечує високу якість навчання та підготовку майбутніх професіоналів у сфері поліцейської діяльності.

Навчально-методичний посібник стане незамінним інструментом для здобувачів, викладачів та всіх, хто зацікавлений у поглибленому вивченні сучасних аспектів поліцейської діяльності. Його зміст та практичні завдання сприятимуть підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно впроваджувати сучасні практики та забезпечувати безпеку та порядок у нашому суспільстві.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

	Назва теми	Лекційні заняття (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
1.	Нормативно-правове забезпечення поліцейської діяльності: сучасний стан та проблеми	2	2	5
2.	Актуальні питання забезпечення прав і свобод людини в діяльності Національної поліції України	2	2	5
3.	Особливості оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення: проблемні питання та практика застосування	2	2	5
4.	Практичні питання діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування та чергової служби Національної поліції	2	2	5
5.	Сучасні практики організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад	2	2	5
6.	Актуальні питання діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності щодо здійснення контролю за обігом зброї у сфері дозвільної системи	2	2	5
7.	Особливості діяльності поліції в умовах, що ускладнюють оперативну обстановку	2	2	5
8.	Особливості підготовки особового складу підрозділів поліції до виконання службово-бойових завдань	2	2	5
9.	Сучасні проблеми забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні	2	2	5
10	Організаційно-правові засади взаємодії та координації у сфері поліцейської діяльності: європейський досвід	2	2	5

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Нормативно-правове забезпечення поліцейської діяльності: сучасний стан та проблеми

Поняття, предмет та завдання навчальної дисципліни «Сучасні практики поліцейської діяльності». Сутність та особливості поліцейської діяльності. Співвідношення навчальної дисципліни з адміністративним та іншими галузями права. Сутність, поняття та правове регулювання поліцейської діяльності. Зміст, система, види та категорії поліцейської діяльності. Основні форми та методи поліцейської діяльності. Суб'єкти поліцейської діяльності. Поліцейська діяльність як засіб забезпечення публічної безпеки. Поліцейські послуги як основа публічно-сервісної діяльності Національної поліції України та Міністерства внутрішніх справ України. Особливості застосування нормативно-правових актів, що визначають діяльність Національної поліції.

ТЕМА 2. Актуальні питання забезпечення прав і свобод людини в діяльності Національної поліції України

Положення міжнародних документів щодо захисту прав людини. Основні види прав і свобод людини в Конституції України і роль органів поліції у їх забезпеченні. Способи забезпечення захисту прав людини в правоохоронній діяльності. Вимоги Закону України «Про Національну поліцію» щодо захисту прав, свобод і законних інтересів громадян. Міжнародний механізм забезпечення прав і свобод людини. Нормативно-правові акти (конвенція, декларація, пакт тощо), які впливають на національне законодавство в контексті захисту прав людини. Класифікація основних прав і свобод людини та громадянина. Право на життя та презумпція невинуватості. Право на недоторканість житла. Право громадян України на участь в управлінні громадськими і державними справами. Право на соціальну активність. Законність. Забезпечення законності в поліцейській діяльності. Принцип законності, його універсальність. Недопустимість протиставлення законності та доцільності в поліцейській діяльності. Службова дисципліна в органах поліції.

Основні напрями діяльності органів поліції щодо забезпечення прав громадян у період режиму воєнного стану. Повноваженнями поліцейських під час воєнного стану. Охорона та захист прав громадян порушених під час дії воєнного стану. Пріоритетні напрями діяльності органів поліції щодо забезпечення прав громадян під час воєнного стану та їх характеристика.

ТЕМА 3. Особливості оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення: проблемні питання та практика застосування

Загальна характеристика адміністративних правопорушень. Особливості реагування поліцейського на адміністративні правопорушення, провадження за якими входить до компетенції Національної поліції. Види процесуальних документів, які складають поліцейські. Порядок оформлення в органах Національної поліції України матеріалів про адміністративні

правопорушення, порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення, порядок контролю за дотриманням законодавства під час оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення. Докази та доказування у справах про адміністративні правопорушення, підвідомчих поліції. Діяльність поліції щодо застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Особливості оформлення матеріалів окремих адміністративних правопорушень. Порядок оформлення протоколів про адміністративне затримання, протоколів про вилучення речей і документів, протоколів про огляд речей та особистий огляд, а також отримання пояснення від осіб, які притягаються до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків. Особливості оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі. Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень. Контроль за станом дотримання законності під час здійснення адміністративного провадження.

ТЕМА 4. Практичні питання діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування та чергової служби Національної поліції

Поняття та елементи правового статусу підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України. Принципи діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України. Мета, завдання і функції підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України. Права та обов'язки підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України.

Реалізація функції організаційно-аналітичного забезпечення. Реалізація функції оперативного реагування. Організаційна структура підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України. Взаємодія підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування з іншими підрозділами Національної поліції України.

ТЕМА 5. Сучасні практики організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад

Сучасний стан організаційно-правового забезпечення діяльності дільничних офіцерів поліції. Сучасний підхід до розгляду звернень громадян дільничним офіцером поліції та пов'язані з ним проблеми. Дільничний офіцер поліції у справах про адміністративні правопорушення: сьогодення та найбільш актуальні проблеми. Сучасні виклики профілактичної діяльності дільничного офіцера поліції та його роль у досудовому розслідуванні кримінальних проступків у формі дізнання.

Дільничні офіцери поліції та поліцейські громади: реалії сьогодення. Сучасний стан нормативно-правового забезпечення діяльності поліцейських офіцерів громади в умовах реформування Національної поліції України.

Поліцейський офіцер громади як новий формат співпраці поліції з ОТГ. Реформування підрозділу дільничних офіцерів поліції за проєктом «поліцейський офіцер громади» в Україні.

Модель поліцейської діяльності, орієнтованої на безпеку громади (community policing). Особливості забезпечення місцевої інфраструктури безпеки в результаті запровадження проєкту «Поліцейський офіцер громади».

ТЕМА 6. Актуальні питання діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності щодо здійснення контролю за обігом зброї у сфері дозвільної системи

Сучасний стан нормативно-правового регулювання дозвільної системи органів Національної поліції. Визначення дозвільної системи. Призначення дозвільної системи та завдання органів Національної поліції щодо її забезпечення. Перелік та характеристика предметів, матеріалів і речовин підприємств, майстерень і лабораторій, на які поширюється дозвільна система (об'єктів дозвільної системи).

Завдання органів Національної поліції у сфері здійснення дозвільної системи. Умови та порядок видачі дозволів на функціонування об'єктів дозвільної системи.

Вимоги, що ставляться до відкриття та функціонування об'єктів, зберігання та перевезення предметів і речовин дозвільної системи. Види дозволів і порядок їх видачі. Перелік обставин, що обмежують або виключають допуск сторонніх осіб до об'єктів, предметів чи речовин дозвільної системи.

Облік власників зброї, пристроїв. Видача дозволів на придбання, зберігання, перевезення і використання вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, основних частин зброї, холодної зброї, пристроїв та патронів до них, пневматичної зброї, вибухових матеріалів і речовин, відкриття і функціонування об'єктів дозвільної системи. Права органів Національної поліції у разі виявлення порушень правил дозвільної системи. Контроль за об'єктами дозвільної системи. Придбання, зберігання, перевезення, облік і використання вибухових матеріалів.

Адміністративна відповідальність за порушення правил дозвільної системи. Організація нагляду поліції за дотриманням правил дозвільної системи.

ТЕМА 7. Особливості діяльності поліції в умовах, що ускладнюють оперативну обстановку

Поняття та зміст надзвичайної обстановки, яка створює особливі умови для роботи органів поліції. Нормативно-правове забезпечення діяльності працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій.

Оперативне управління органами поліції в особливих умовах. Планування дій поліції в особливих умовах.

Діяльність поліції в умовах, що ускладнюють оперативну обстановку. Поняття, види посиленого варіанта службової діяльності в Національній поліції. Поняття та види поліцейських операцій. Діяльність Національної поліції України при проведенні масових заходів. Діяльність Національної поліції України при виникненні групових порушень громадського порядку та масових заворушень. Діяльність Національної поліції України у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

Фактори, що зумовлюють безпеку працівників Національної поліції в умовах виникнення надзвичайних ситуацій. Напрями формування забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій. Безпека працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій природного характеру. Безпека працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Заходи безпеки працівників Національної поліції при виникненні надзвичайних ситуацій соціально-політичного характеру. Заходи безпеки працівників Національної поліції при виникненні надзвичайних ситуацій воєнного характеру.

ТЕМА 8. Особливості підготовки особового складу підрозділів поліції до виконання службово-бойових завдань

Поняття, зміст і завдання підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань. Принципи підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань. Нормативно-правове забезпечення підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.

Організаційні засади підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань. Особливості тактичної підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань. Зарубіжний досвід підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань. Проблемні питання та шляхи вдосконалення національного законодавства з питань підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.

ТЕМА 9. Сучасні проблеми забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні

Правові засади забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні. Система суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні та особливості їх правового статусу. Напрямки та межі забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.

Правові форми та методи забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.

Проблемні питання нормативно-правового забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні. Зарубіжний досвід забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні. Шляхи удосконалення організаційних засад забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.

ТЕМА 10. Організаційно-правові засади взаємодії та координації у сфері поліцейської діяльності: європейський досвід

Загальні засади співпраці поліції з населенням. Ознаки взаємодії співпраці поліції з населенням. «Public relations» в діяльності поліції. Визначення: інформації, комунікації, конфліктного менеджменту, інтеграція в навколишнє середовище. Організаційно-правові засади співпраці поліції з населенням у країнах Європи. Удосконалення співпраці поліції з населенням з використанням європейського досвіду. Діяльність поліції у суспільстві. Типи орієнтацій індивіда стосовно діяльності поліції: надія-розчарування, віра-сумнів та довіри. Встановлення визначень відставання довіри, інерційність довіри, стійкість довіри, авансованість довіри, дієвість довіри.

Характерні ознаки діяльності поліції континентально-європейських держав. Доктрина КАПРА. Форми впровадження профілактики кримінальних правопорушень. Етапи форм довіри. Моделі держав та відповідно місця у них поліції. Види контролю з боку засобів масової інформації у діяльності поліції.

Взаємодія органів поліції з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки в умовах воєнного стану. Взаємодія Національної поліції України з органами Служби безпеки України в умовах воєнного стану. Взаємодія органів Національної поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, під час дії режиму воєнного стану. Взаємодія органів Національної поліції України з громадськістю, під час дії режиму воєнного стану.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

Тема 1. Нормативно-правове забезпечення поліцейської діяльності: сучасний стан та проблеми

Мета вивчення

Отримати та закріпити додаткові поглиблені знання щодо нормативно-правового забезпечення поліцейської діяльності в сучасному контексті.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) пояснювати теоретичні та практичні аспекти поліцейської діяльності;
- 2) демонструвати глибоке знання практики діяльності поліцейських органів, шляхів та тенденцій розвитку і перспективи розширення уявлення про сучасне нормативно-правове забезпечення поліцейської діяльності;
- 3) володіти глибокими знаннями про сучасний стан та проблеми нормативно-правового забезпечення поліцейської діяльності;
- 4) розв'язувати практичні задачі із застосування законодавства стосовно поліцейської діяльності у сучасних умовах.

Лекційні питання:

1. Сутність, правове регулювання та особливості поліцейської діяльності у сучасних умовах.
2. Основні форми та методи поліцейської діяльності. Суб'єкти поліцейської діяльності.
3. Поліцейська діяльність як засіб забезпечення публічної безпеки.
4. Поліцейські послуги як основа публічно-сервісної діяльності Національної поліції України та Міністерства внутрішніх справ України.
5. Особливості застосування нормативно-правових актів, що визначають діяльність Національної поліції.

Зміст лекції

Поліцейська діяльність у сучасних умовах є комплексом заходів, спрямованих на забезпечення публічного порядку, безпеки громадян та виконання завдань, передбачених законодавством. В контексті оновленої сервісної парадигми державної влади виникають питання щодо суті та взаємодії функцій примусу у поліцейській роботі. Поліція, залишаючись вірною своїм первинним функціям, пов'язаних із застосуванням примусу, одночасно виконує розширений спектр завдань.

Розвиток поліцейської діяльності тісно пов'язаний із реформуванням інших галузей правової системи України, що впливає на сприйняття ролі поліції. Широкий підхід до розуміння поліцейської діяльності дозволяє розглядати її як систему управління спеціальними структурами, спрямовану на забезпечення публічного порядку та безпеки. З іншого боку, вузький підхід

концентрує увагу лише на діяльності підрозділів Національної поліції, обмежуючи коло застосування поліцейських заходів.

Обидва підходи мають свої переваги та обмеження. Широкий підхід враховує функціональність поліції та історичний контекст, але може втрачати уточненість. Вузкий підхід, хоча і конкретизує роль поліції, може ігнорувати широкий спектр сучасних соціальних викликів, які стоять перед нею.

Система законодавства, яка регулює поліцейську діяльність, включає нормативно-правові акти в сфері Національної поліції України. Ця система в основному має відомчий характер і, у зв'язку з реформами в системі Міністерства внутрішніх справ України та Національної поліції, вимагає вдосконалення.

Відповідно до Закону України «Про Національну поліцію», поліція керується Конституцією, міжнародними договорами, законами, актами Президента України та Верховної Ради України, а також нормативно-правовими актами Міністерства внутрішніх справ України. Конституція України є основоположним законом, визначаючи систему відносин у державі, зокрема, охорону конституційного правопорядку.

Важливе місце в системі законодавства займає Закон України «Про Національну поліцію», який визначає загальні принципи та напрями поліцейської діяльності. Поліцейська діяльність визначається не лише Законом України «Про Національну поліцію», але і рядом інших важливих законодавчих актів. Серед них:

Кодекс України про адміністративні правопорушення;

Кримінальний кодекс України;

Кримінальний процесуальний кодекс України;

Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 лютого 1992 р. № 2135-XII;

Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30.06.1993 № 3341-XII;

Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 07.12.2017 № 2229-VIII;

Закон України «Про дорожній рух» від 30 червня 1993 р. № 3353-XII;

Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII;

Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 № 389-VIII;

Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану» від 16.03.2000 № 1550-III тощо.

У законодавстві, що регулює діяльність Національної поліції України, ключове значення мають не лише закони, але й додаткові нормативно-правові акти, такі як постанови Кабінету Міністрів України. Зокрема, постанови Кабінету Міністрів України визначають організаційні та функціональні аспекти діяльності поліції. Вони регулюють утворення Національної поліції, установлення територіальних органів, затвердження положень про структурні підрозділи поліцію тощо. Важливу роль відіграють відомчі нормативно-

правові акти, які поділяються на дві групи: накази Міністерства внутрішніх справ України та накази Голови Національної поліції України. Ці акти визначають як загальні принципи діяльності, так і конкретні аспекти роботи окремих підрозділів, встановлюючи організаційні засади та визначаючи процедури ведення робіт.

Сучасна поліцейська діяльність характеризується інтеграцією інформаційних технологій, акцентом на превентивні заходи, глобалізацією злочинності, збалансованістю між правами громадян та заходами безпеки, стратегічним підходом до міжнародної співпраці та мінімізацією корупційних ризиків. Важливою є взаємодія з громадськістю, врахування культурних та соціальних аспектів, а також дотримання прозорості та відповідальності у діяльності. Ці аспекти відображають актуальні наукові та практичні вимоги до ефективної поліцейської стратегії в умовах сучасного суспільства.

В законодавчих документах визначено різноманітні форми виконавчо-розпорядчої діяльності органів державної влади, зокрема Національної поліції України, та їх посадових осіб. Ці форми пов'язані з реалізацією компетенції поліції, адже вони дозволяють виражати її владні повноваження зовнішнім чином.

Поліцейська (адміністративна) діяльність включає різні способи зовнішнього вираження її завдань, таких як захист прав і свобод людини, протидія злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Загальновизнана концепція класифікації адміністративно-правового регулювання визначає правові і неправові форми діяльності.

Правова форма реалізується через прийняття актів управління, укладення адміністративних договорів і здійснення інших юридично значущих дій. Акти управління Національної поліції України є односторонніми владними приписами, які спрямовані на встановлення, зміну або припинення конкретних правових відносин для виконання завдань поліції.

Неправові форми Національної поліції включають організаційні заходи для ефективного функціонування системи підрозділів, які не породжують правових наслідків. Це може включати наради, інструктажі, навчання та обмін інформацією. Матеріально-технічні дії спрямовані на покращення технічного забезпечення поліції, використання інформаційних технологій та обробку інформації.

Методи поліцейської (адміністративної) діяльності представляють собою засоби та способи впливу з метою виконання завдань і функцій. Зазвичай їх поділяють на два види: переконання та примус. Метод переконання передбачає вплив на свідомість та волю осіб для формування добровільного дотримання норм права.

Цей метод реалізується через різні форми переконання, такі як виступи в ЗМІ, соціальна реклама, правова пропаганда, моральне й матеріальне стимулювання та підвищення правової культури населення. Особливістю цього методу є те, що його результат залежить від бажання громадян виконувати правила. Заходи переконання не мають чіткого регламенту, але їх виконання визначається завданнями різних підрозділів поліції та

положеннями нормативно-правових актів. Прикладом таких заходів може бути профілактична робота дільничного офіцера поліції, спрямована на запобігання правопорушенням, а також інші дії, такі як інформування, правове виховання та моральне стимулювання.

Звіт дільничного офіцера, який регулярно надає інформацію про стан правопорядку, вжиті заходи та співпрацю з громадськістю, є прикладом конкретної форми переконання. Цей звіт сприяє взаємодії з місцевими органами самоврядування та формуванню правової культури серед населення для підвищення довіри до поліції та забезпечення публічної безпеки.

Адміністративний примус у поліцейській діяльності є специфічним вираженням державного примусу. Адміністративний примус у поліцейській діяльності – це система спеціально розроблених та юридично обґрунтованих заходів, які вживаються правоохоронними органами, зокрема поліцією, для впливу на поведінку осіб, які порушують встановлені норми права або загрожують публічному порядку. Цей метод включає в себе комплекс заходів, що охоплюють психологічний, фізичний, матеріальний вплив та інші стратегії, спрямовані на досягнення конкретних правових та соціальних цілей, таких як попередження правопорушень, забезпечення публічної безпеки та виконання завдань поліції.

Органи Національної поліції використовують адміністративний примус відносно осіб, які порушують загальнообов'язкові норми поведінки чи допускають порушення в процесі їх виконання. Цей метод характеризується застосуванням під час виконавчо-розпорядчої діяльності органів поліції для забезпечення прав і свобод громадян, охорони публічного порядку та запобігання правопорушенням. Суб'єкти, до яких застосовуються заходи адміністративного примусу, не перебувають у підпорядкуванні поліції, і ці заходи визначаються лише нормативно-правовими актами. Застосування адміністративного примусу завжди призводить до негативних наслідків для суб'єкта, на якого він спрямований. Ці заходи повинні бути оперативними та ефективними в реакції на протиправну поведінку та відрізнятися процедурною простотою.

Поліцейська послуга – це передбачена законом діяльність органів або підрозділів поліції, яка базується на виконанні поліцейських функцій і безпосередньо пов'язана зі забезпеченням прав та свобод людини, інтересів суспільства та держави, боротьбою зі злочинністю, забезпеченням публічної безпеки та порядку. Ця діяльність виражається у прийнятті рішень та здійсненні дій у взаємодії з фізичними або юридичними особами, які звертаються до поліції з метою захисту своїх прав та свобод, законних інтересів або для виконання обов'язків, що покладені на них нормативно-правовими актами в сфері здійснення поліцейських повноважень.

Первинність потреб замовника і індивідуальний характер надання поліцейської послуги для фізичної чи юридичної особи – це невід'ємні атрибути будь-якої послуги, в тому числі і поліцейської. Однак, поліцейська послуга має ще кілька особливостей, які слід враховувати.

По-перше, поліцейська послуга має важливе суспільне значення, оскільки забезпечує безпеку та порядок в суспільстві. Тому, в процесі надання поліцейської послуги, слід керуватись принципами законності, об'єктивності, пропорційності та гуманності.

По-друге, поліцейська послуга передбачає не тільки виконання запитів та звернень громадян, а й активну роботу поліцейських в рамках профілактики правопорушень та розслідування злочинів. Тому, важливо розуміти, що поліцейська послуга може бути надана не тільки у відповідь на запити громадян, а й у процесі здійснення поліцейської діяльності.

По-третє, надання поліцейської послуги повинно відбуватись на професійному рівні, з використанням сучасних технологій та інструментів. Поліцейські повинні мати достатній рівень кваліфікації та знання законодавства, щоб забезпечити якісну та ефективну роботу.

Отже, зміст поліцейських послуг полягає в забезпеченні захисту прав і свобод людини, прав і законних інтересів суспільства, створенні умов для максимального залучення громадян до роботи правоохоронців, підвищенні якості взаємодії з інститутами громадськості та органами влади, забезпеченні мобільності та оснащеності поліцейських, оптимізації організаційно-функціональної та штатної структури поліції, прозорості та відкритості діяльності поліції, наданні якісних та швидких поліцейських послуг, ефективному контролю за діяльністю поліції та захисті прав громадян, а також умовах для професійного зростання та розвитку поліцейських.

Залежно від змісту поліцейської діяльності в Україні, можна розподілити поліцейські послуги на такі групи:

- адміністративні поліцейські послуги;
- інформаційні поліцейські послуги;
- охоронні поліцейські послуги;
- інші поліцейські послуги.

Кожна з цих груп послуг має свої особливості та виконує різні функції в системі поліцейської діяльності.

Виконання значної частини обов'язків органами поліції по відношенню до приватних осіб відноситься до важливого напрямку їх діяльності, який включає надання адміністративних послуг.

Адміністративна поліцейська послуга – це публічно-владна діяльність органів (підрозділів) поліції, що здійснюється на запит фізичної або юридичної особи для створення організаційних умов для захисту їх прав, свобод і законних інтересів, або для виконання законом покладених на них обов'язків у сфері діяльності Національної поліції України. Ця послуга передбачає прийняття та оформлення відповідного адміністративного акту, який має індивідуальне призначення та зовнішню сферу застосування, відповідно до законодавства.

Адміністративні поліцейські послуги – це послуги, пов'язані з реєстрацією, виданням документів, оформленням дозволів, ліцензій та інших документів відповідно до законодавства про адміністративні правопорушення та інші види дозвільної системи.

Інформаційні поліцейські послуги – це публічно-владні послуги, що надаються органами та підрозділами поліції з метою надання інформації громадянам та юридичним особам про стан правопорядку в країні, роз'яснення законодавства та забезпечення доступу до інформації, необхідної для забезпечення безпеки громадян. Інформаційні послуги поліції можуть включати такі види діяльності, як консультації з правових питань, роз'яснення процедур взаємодії з поліцією, надання статистичної інформації про протиправні події, а також профілактичні заходи для запобігання правопорушень.

Інформаційні поліцейські послуги – це послуги, пов'язані з наданням інформації про розшукуваних осіб, викриття кримінальних правопорушень, правової допомоги громадянам, консультування з питань безпеки, протидії злочинності та інших аспектів правопорядку.

Охоронні поліцейські послуги – це послуги забезпечення безпеки фізичних і юридичних осіб та їх майна, які надаються поліцією охорони на договірних засадах. До таких послуг можуть входити охорона об'єктів права державної власності, охорона фізичних осіб та об'єктів приватної і комунальної власності, охорона автотранспорту та вантажоперевезень, охорона перевезення цінностей банківським та фінансовим установам, підприємствам інших форм власності тощо. Специфічні охоронні поліцейські послуги можуть включати спостереження за рухомими об'єктами з використанням технологій супутникової навігації та мережі GSM-900/1800, радіозв'язку на всій території України та поза її межами.

Інші послуги поліції – це послуги, які надаються підрозділами Національної поліції України, такі як:

забезпечення безпечного перевезення вантажів, автобусів та інших транспортних засобів, використовуючи спеціалізовані автомобілі зі спеціальними світловими або звуковими сигналами;

обстеження територій, де планується розміщення дорожніх сервісів та малих архітектурних форм, а також ділянок вулично-дорожньої мережі для планування нових або перегляду діючих маршрутів руху транспорту;

підготовка технічних умов для розміщення дорожніх сервісів та малих архітектурних форм;

перевірка проектної документації та забудови територій, будівництва, реконструкції і ремонту автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, інших дорожніх споруд, генеральних планів окремих забудов у населених пунктах, проектів схем організації руху та спорудження ліній міського електричного транспорту, а також схем організації дорожнього руху;

доставка затриманих транспортних засобів до місця зберігання за порушення правил безпеки дорожнього руху або технічної несправності, використовуючи спеціальні транспортні засоби.

Із введенням воєнного стану в Україні були внесені значні зміни в роботу органів влади, зокрема Національної поліції. Умови воєнного стану призвели до значних змін у повноваженнях, компетенції, правах та обов'язках державних інституцій, і Національна поліція не стала винятком. Законодавчі

акти, які регулюють діяльність поліції, були суттєво модифіковані для врахування її функціонування під час воєнного стану.

Зокрема, статтю 8 Закону України «Про Національну поліцію» доповнено новим пунктом, який визначає, що в період воєнного стану поліція діє, керуючись призначенням та специфікою своєї роботи, з обмеженням прав і свобод громадян та прав і законних інтересів юридичних осіб, визначених Конституцією України та Законом України «Про правовий режим воєнного стану».

За період воєнного стану прийнято три закони, що стосуються Національної поліції, і визначають ряд питань, зокрема оптимізацію її функціонування під час цих умов.

З метою адаптації законодавства до нових реалій воєнного стану, були прийняті ряд законодавчих актів. Одним із ключових документів є Закон України «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції в умовах воєнного стану. Цей закон визначає нові організаційні особливості роботи поліції, зокрема під час виконання ними своїх функцій у воєнний період.

Також, інші важливі закони були прийняті для вдосконалення правового регулювання в умовах воєнного стану. Зміни стосуються не лише організаційних аспектів, а й прав та свобод громадян, а також прав і законних інтересів юридичних осіб. Наприклад, внесені зміни до законів, що регулюють статус осіб, зниклих безвісти, та присвоєння спеціальних звань поліції під час воєнного стану.

Ці нормативні зміни спрямовані на ефективне функціонування поліції в умовах воєнного стану, забезпечуючи відповідний рівень безпеки та захист прав громадян та інтересів суспільства.

Одна зі змін стосується однострою поліцейських, включаючи заміну нагрудного знаку спеціальним жетоном. Зараз поліцейські, які виконують службові обов'язки в цивільному одязі, можуть відмовитися від носіння жетона у випадках, коли це заважає виконанню оперативно-розшукових дій, негласних слідчих заходів, забезпеченню безпеки тощо, особливо під час воєнного стану.

Під час дії воєнного стану поліцейські, виконуючи свої обов'язки в цивільному одязі, не зобов'язані носити спеціальний жетон. Додатково, не обов'язкове розміщення ідентифікаційних номерів чи жетонів на індивідуальних засобах захисту поліцейських у випадках використання ними таких засобів.

Згідно з оновленою версією статті 57 Закону, атестування поліцейських може проводитися для перевірки відповідності займаній посаді.

У зв'язку з тим, що атестування поліцейських заборонено під час воєнного стану, особи, які були переміщені на вищу посаду без атестації, протягом 60 днів з моменту закінчення воєнного стану повинні пройти атестування відповідно до загальної процедури для визначення відповідності займаній посаді.

Закон України «Про Національну поліцію» доповнено новою ст. 90¹, яка встановлює, що під час воєнного стану громадський контроль за діяльністю поліції призупиняється.

Зміни до Дисциплінарного статуту Національної поліції України встановлюють новий порядок проведення службового розслідування під час дії воєнного стану. Цей порядок включає:

правила розслідування: службове розслідування здійснюється у формі письмового провадження; може проводитися як дисциплінарною комісією, так і однією особою, зокрема уповноваженим керівником (для керівників та заступників керівника Національної поліції – виключно дисциплінарна комісія); має бути завершено протягом 15 днів (з можливістю продовження на ще 15 днів);

тимчасове відсторонення поліцейського: під час воєнного стану поліцейського, щодо якого проводиться розслідування, можуть зобов'язати тимчасово виконувати обов'язки на іншій посаді, враховуючи серйозність дисциплінарного порушення та можливість виконання повноважень поліцейським у новій посаді, щоб не впливати на розслідування (нагрудний знак, спеціальні засоби та зброя залишаються у нього);

особливості застосування дисциплінарних стягнень: дисциплінарні порушення, пов'язані із знаходженням поліцейського на службі у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, а також залишенням місця служби без вагомих причин, не можуть розглядатися як незначні; протягом 10 днів з моменту підписання наказу про дисциплінарну відповідальність особа, яка його видала, може пом'якшити або посилити дисциплінарне покарання, або звільнити від відповідальності, якщо на це є підстави; у разі застосування до поліцейського інших заходів дисциплінарного впливу, не пов'язаних із застосуванням дисциплінарного стягнення, безпосередній керівник особи, яка призначила службове розслідування, може переглянути це рішення шляхом видачі наказу про притягнення цього поліцейського до дисциплінарної відповідальності;

оскарження наказу про дисциплінарне стягнення поліцейського: поліцейський має право звернутися до прямого керівника протягом 3 днів з рапортом про перегляд або скасування дисциплінарного покарання (у випадку звільнення з посади чи служби – протягом 5 днів, але не пізніше видання наказу по особовому складу про виконання такого стягнення); розгляд рапорту здійснюється протягом 7 днів шляхом перевірки аргументів поліцейського (відповідь надсилається за тими ж правилами, що й наказ про дисциплінарне покарання); протягом 15 днів з моменту ознайомлення поліцейського з наказом він має право оскаржити його до адміністративного суду.

Питання до практичного заняття:

1. Сутність, правове регулювання та особливості поліцейської діяльності у сучасних умовах.
2. Форми поліцейської діяльності та їх класифікація.
3. Методи поліцейської діяльності та їх види.

4. Суб'єкти поліцейської діяльності.
5. Поліцейська діяльність як засіб забезпечення публічної безпеки.
6. Поліцейські послуги як основа публічно-сервісної діяльності Національної поліції України та Міністерства внутрішніх справ України.
7. Особливості застосування нормативно-правових актів, що визначають діяльність Національної поліції.

Завдання для самостійної роботи:

Використовуючи звітну інформацію апарату Національної поліції України та ГУНП в Одеській області проаналізувати проблемні питання нормативно-правового регулювання поліцейської діяльності за останні роки та підготувати план дій по покращенню та вдосконаленню роботи підрозділу поліції.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке поліцейська діяльність та які її основні риси?
2. Якими нормативно-правовими актами врегульована сучасна поліцейська діяльність?
3. Які проблеми наявні в нормативно-правовому забезпеченні поліцейської діяльності?
4. Назвіть форми поліцейської діяльності.
5. Які форми поліцейської діяльності належать до нормативних?
6. Надайте визначення актам управління в поліцейській діяльності.
7. Які форми діяльності поліції належать до організаційно правових?
8. Класифікуйте основні методи поліцейської діяльності.
9. Визначте форми, засоби та способи поліцейської діяльності щодо забезпечення публічного порядку в Україні.
10. Що таке поліцейські послуги?
11. Яке місце займають поліцейські послуги в діяльності суб'єктів поліцейської діяльності?
12. Як співвідносяться публічні, адміністративні та поліцейські послуги?
13. В яких сферах надаються поліцейські послуги?
14. Які є підходи до сутності поліцейських послуг?
15. Назвіть сучасні проблеми при застосуванні нормативно-правових актів в поліцейській діяльності.

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Актуальні проблеми регулювання поліцейської діяльності в Україні: перспективи реформування.
2. Сучасні методи та технології у поліцейській роботі: вплив на публічну безпеку.
3. Поліцейська діяльність та права людини: баланс між забезпеченням безпеки та гарантуванням прав громадян.

4. Співробітництво поліції з іншими правоохоронними органами: досвід та проблеми.
5. Професійна підготовка поліцейських: сучасні практики та виклики.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-ВР>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>
3. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
4. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
5. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 № 1835-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14>
6. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-п>
7. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: Наказ МВС України від 26.01.2016 № 50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0260-16>
8. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>
9. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>
10. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>
11. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: Наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>

Основні джерела:

1. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України : монографія / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін. Харків: Факт, 2022. 452 с.
2. Бакаянова Н. М., Кубасенко А. В., Свида О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-

методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання). Одеса: Фенікс, 2020. 251 с.

3. Беззубов Д. О. Управлінська та поліцейська діяльність органів виконавчої влади в сфері забезпечення суспільної безпеки. *Dictum factum*. 2023. № 1. С. 86-97.

4. Біла-Тіунова Л.Р. Службове право України: підручник / Л.Р. Біла-Тіунова, О.М. Стець. Одеса: Фенікс, 2022. 771 с.

5. Бугайчук К.Л. Підготовка працівників поліції у зарубіжних країнах: інформац.-практ. довідник. Ч. I. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2021. 140 с.

6. Бугайчук К.Л. Підготовка працівників поліції у зарубіжних країнах: інформац.-практ. довідник. Ч. II / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2022. 168 с.

7. Бугайчук К.Л. Публічне адміністрування в органах Національної поліції України: монографія. Харків: Панов, 2019. 550 с.

8. Будзинський М.П. Принципи адміністративно-правового регулювання у сфері кадрового забезпечення Національної поліції України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. Випуск 3, том 1. С. 88-95.

9. Будь О.А. Адміністративно-превентивні поліцейські заходи: дис. ... докт. філософії: 081 право. Харків. ХНУВС, 2021. 264 с.

10. Вдовічен В. Субстанціональні якості правової категорії «поліцейські послуги». *Підприємництво, господарство і право*. 2020. №8. С. 152-156.

11. Дмитрик Р. В. Адміністративно-правовий статус поліцейського в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ: НАВС, 2021. 204 с.

12. Дрок І.С. Кадрова політика Національної поліції України в умовах війни. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2022. Випуск 70. С. 318-323.

13. Дронік Д.С. Адміністративно-правові засади діяльності патрульної поліції в Україні. дис. ... доктор філософії: 081 право. Кропивницький: ДонДУВС, 2023. 241 с.

14. Залужний В.Г. Оцінювання службової діяльності поліцейського в Україні: теорія, правове регулювання і практика: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Одеса, 2019. 208 с.

15. Кікінчук В.Ю. Адміністративно-правове забезпечення кадрових процедур у Національній поліції України. *Suprematia Dreptului = Verховенство права*. 2019. № 2. С. 39-43.

16. Коваленко А. В. Поняття поліцейської діяльності та підходи до його розуміння в праві (кримінологічний аспект). *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2019. Вип. 54. С. 149-151.

17. Комірчий П.О. Публічна служба в правоохоронній сфері України: теорія та практика: монографія. Київ: Маслаков, 2020. 476 с.

18. Кравченко І.С. Основи управління в Національній поліції: навчальний посібник. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. 212 с.

19. Кубасенко А.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення оцінки ефективності діяльності правоохоронних органів: погляд на проблему. *Київський часопис права*. 2023. №1. С. 202-208.

20. Музичук О., Невядовський В., Найда В. Напрямки вдосконалення діяльності Національної поліції в умовах воєнного стану. *Вісник Пенітенціарної асоціації України*. 2023. №1. С. 5-12.

21. Пелех М.І. Адміністративно-правові засади здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Науково-дослідний інститут публічного права. Київ, 2021. 229 с.

22. Поліцейська (адміністративна) діяльність: навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2020. 396 с.

23. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвіцький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. С. С. Вітвіцького. Київ: Дакор, 2021. 372 с.

24. Солнцева Х.В. Деякі питання щодо організації міжвідомчої взаємодії органів Національної поліції з іншими правоохоронними органами (інтегрована організація поліцейської діяльності). *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*. 2021. №2. С. 131-135

25. Солнцева Х.В. Шляхи запровадження національної концепції інтегрованої організації поліцейської діяльності. *Проблеми законності*. 2021. Вип.155. С. 146-165.

26. Солнцева Х.В. Стан наукової розробленості проблематики сучасної поліцейської діяльності. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. Вип. 6. С. 116-122.

27. Ульянова О.І. Правові засади застосування поліцейських заходів примусу та вогнепальної зброї працівниками Національної поліції України. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2018. № 1. С. 34-36.

28. Циганов О.Г. Види поліцейських послуг в Україні та організаційно-правове забезпечення їх надання. *Наука і правоохорона*. 2019. № 2. С. 114-121.

29. Циганов О.Г. Підходи до з'ясування сутності поліцейських послуг: вітчизняні реалії та зарубіжна практика. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2019. №1. С. 186-193.

30. Циганов О.Г. Характеристика стадій адміністративно-процедурної діяльності правоохоронних органів України з надання адміністративних послуг. *Правовий часопис Донбасу*. 2019. № 1 (66). С. 70-76.

31. Шатрова С.О. Превентивна діяльність Національної поліції України як об'єкт адміністративно-правового дослідження. *Наше право*. 2023. №3. С. 103-109.

32. Швець Д.В. Вимоги до особистості поліцейського в умовах глобалізації та впровадження міжнародних стандартів поведінки правоохоронців. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2021. № 3. С. 316-330.

33. Шеховцова В.В. Підготовка управлінських кадрів поліції: зарубіжний досвід. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2022. № 1. С. 161-166.

34. Шило Є.П. Організаційно-правове забезпечення діяльності Національної поліції України як центрального органу виконавчої влади: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ, 2021. 225 с.

Тема 2. Актуальні питання забезпечення прав і свобод людини в діяльності Національної поліції України

Мета вивчення

Отримати та закріпити додаткові поглиблені знання щодо актуальних питань забезпечення прав і свобод людини в діяльності Національної поліції України.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) пояснювати теоретичні та практичні аспекти забезпечення прав і свобод людини в діяльності Національної поліції України;
- 2) демонструвати глибоке знання практики діяльності поліцейських органів, шляхів та тенденцій розвитку і перспективи розширення уявлення про забезпечення прав і свобод людини в діяльності Національної поліції України;
- 3) володіти глибокими знаннями про сучасний стан та проблеми забезпечення прав і свобод людини в діяльності Національної поліції України;
- 4) розв'язувати практичні задачі із застосування законодавства стосовно забезпечення прав і свобод людини в діяльності Національної поліції України.

Лекційні питання:

1. Основні положення міжнародних документів щодо захисту прав людини.
2. Основні види прав і свобод людини в Конституції України і роль Національної поліції у їх забезпеченні.
3. Способи забезпечення захисту прав людини у поліцейській діяльності.
4. Вимоги Закону України «Про Національну поліцію» щодо захисту прав, свобод і законних інтересів громадян.

Зміст лекції

Правовий механізм забезпечення основних прав і свобод являє собою взаємозалежну систему національних і міжнародних стандартів, засобів і способів, які гарантують умови нормальної життєдіяльності особистості.

Міжнародний механізм забезпечення прав і свобод людини складається з двох елементів:

1) включення норм міжнародного права стосовно захисту прав і свобод людини до національного законодавства;

2) діяльність міжнародних організацій щодо нагляду та контролю за дотриманням цих документів.

Національне законодавство є визначальним, головним елементом юридичного механізму забезпечення прав людини. Але не зважаючи на це, національне законодавство повинно ґрунтуватись на загальновизначених постулатах міжнародного права, відбивати в собі концептуальні засади, вихідні ідеї міжнародних норм, які склалися внаслідок багатовікового вивчення і узагальнення стану і способів додержання і забезпечення прав і свобод людини в різних країнах.

Основні міжнародні документи з захисту прав і свобод людини: Конвенція про захист прав і свобод людини 1950 року та додаткові протоколи до неї; Міжнародний пакт про громадянські і політичні права та Факультативний протокол Міжнародного пакту про громадянські і політичні права 1966 року, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права; Міжнародна конвенція про припинення та покарання злочинів апартеїду; Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини; Європейська соціальна хартія; Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації; Конвенція проти катувань та інших жорстоких нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання та інші.

Можна виокремити чотири основні групи методів захисту прав людини: розгляд доповідей держав стосовно виконання зобов'язань, узятих згідно зі статутами міжнародних організацій і відповідними міжнародними конвенціями;

розгляд взаємних звинувачень держав з приводу порушень цих зобов'язань;

розслідування ситуації щодо передбачуваних чи встановлених брутальних, систематичних і масових порушень прав і основних свобод людини;

процедури розгляду скарг окремих осіб або груп осіб.

Конституція України проголошує, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищими соціальними цінностями. Усі права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними.

Конституція України закріплює широкий спектр прав і свобод людини, які можна поділити на кілька основних видів:

Особисті права і свободи – це права, нерозривно пов'язані з самим існуванням людини, зокрема: право на життя; право на свободу та особисту недоторканність; свобода пересування; право на повагу до гідності; право на вільний розвиток своєї особистості.

Політичні права і свободи – це права, які забезпечують участь людини в політичному житті суспільства, зокрема: право на участь у референдумі та виборах; право на свободу слова, преси і друку; право на свободу зборів, мітингів, демонстрацій, страйків.

Соціально-економічні права і свободи – це права, які забезпечують гідне існування людини в суспільстві, зокрема: право на працю, відпочинок, освіту, житло, соціальне забезпечення.

Культурні права і свободи – це права, які забезпечують розвиток людини як особистості, зокрема: право на свободу творчості, на освіту, на користування досягненнями культури.

Національна поліція України як центральний орган виконавчої влади, є відповідальним за забезпечення прав і свобод людини та громадянина в Україні.

У межах своїх повноважень Національна поліція здійснює такі заходи щодо забезпечення прав і свобод людини: захищає життя і здоров'я людини від протиправних посягань; забезпечує особисту недоторканність людини; захищає свободу пересування людини; захищає честь і гідність людини; забезпечує реалізацію політичних прав і свобод людини; захищає соціально-економічні права і свободи людини; захищає культурні права і свободи людини.

Національна поліція також здійснює охорону публічного порядку та безпеки, яка є невід'ємною частиною забезпечення прав і свобод людини.

Серед конкретних заходів, які здійснює Національна поліція для забезпечення прав і свобод людини, можна виділити такі:

затримання і притягнення до відповідальності осіб, які вчинили кримінальні правопорушення проти особи, зокрема проти життя і здоров'я, свободи та особистої недоторканності, честі та гідності, власності;

забезпечення проведення мирних зібрань, мітингів, демонстрацій, страйків;

забезпечення доступу до інформації, освітніх послуг, житла, соціальних послуг;

забезпечення дотримання законності при проведенні культурно-масових заходів.

Національна поліція України відіграє важливу роль у забезпеченні прав і свобод людини в Україні. Її діяльність спрямована на захист людини від протиправних посягань, забезпечення реалізації її прав і свобод, а також на створення умов для безпечного і комфортного життя в Україні.

Забезпечення захисту прав людини у поліцейській діяльності визначається комплексом заходів та принципів, спрямованих на збалансованість між виконанням поліцейськими своїх обов'язків і забезпеченням прав та свобод громадян. Основною метою є створення довіри

до правоохоронних органів, уникнення зловживань та забезпечення законності в діяльності поліції. Для досягнення цієї мети важливо враховувати кілька ключових аспектів.

1. Законність та прозорість. У поліцейській діяльності вирішальним є дотримання законів та стандартів. Поліцейські повинні діяти в межах закону, уникати надмірної сили та забезпечувати прозорість своєї діяльності. Прозорість включає в себе розкриття інформації про внутрішні процеси поліції, в тому числі стосовно розслідування інцидентів та внутрішніх розслідувань.

2. Громадський контроль. Активна участь громадських організацій та правозахисних груп у моніторингу діяльності поліції є важливим елементом забезпечення прав людини. Громадський контроль сприяє об'єктивному оцінюванню дій поліцейських та взаєморозумінню між громадою та правоохоронними органами.

3. Оскарження та судовий контроль. Гарантування можливості оскарження дій поліції є необхідною складовою для забезпечення справедливості. Судовий контроль за діяльністю поліції допомагає у виправленні можливих недоліків та притягненні винних до відповідальності.

4. Службова дисципліна та професійна підготовка. Забезпечення високого рівня службової дисципліни є ключовим для підтримання ефективності та довіри до поліції. Це включає в себе професійну підготовку, етичні стандарти та високий рівень професіоналізму.

5. Гуманне та справедливе обслуговування. Поліцейські повинні діяти гуманно та справедливо, надаючи всім громадянам однаковий захист та обслуговування незалежно від їхньої раси, статі, релігії чи інших характеристик.

6. Транспарентність процесів рекрутингу. Забезпечення, щоб процес рекрутингу в поліцію був прозорим, об'єктивним і включав широкий спектр кандидатів, сприяє створенню представницького та професійного корпусу поліції.

7. Постійна діалогова взаємодія з громадою. Важливо встановлювати та підтримувати відкритий діалог між поліцією та громадою, сприяючи взаєморозумінню та розв'язанню конфліктів.

Загальна ідея полягає в тому, щоб поліція діяла як служба, призначена для захисту та обслуговування громадян, дотримуючись високих стандартів етики, законності та гуманітарних цінностей. Забезпечення прав людини у поліцейській діяльності — це складний, але важливий процес, що вимагає постійного вдосконалення та співпраці між правоохоронцями, громадою та громадськістю в цілому.

Закон України «Про Національну поліцію» визначає основні принципи та норми, спрямовані на забезпечення захисту прав, свобод і законних інтересів громадян. Він визнає права та свободи громадян вищими цінностями та закладає фундамент для забезпечення їхнього захисту в контексті взаємодії з правоохоронним органом.

Пріоритетом є гарантування прав і свобод громадян, визначених законом, та забезпечення їхньої рівності перед законом. Закон встановлює прозорість та відкритість діяльності поліції, сприяючи підвищенню довіри громадян до правоохоронних органів.

Поліцейські зобов'язані діяти відповідно до закону, забезпечуючи захист прав і свобод громадян, та регулярно піддаватися освітнім та тренінговим заходам для збереження високого рівня правової обізнаності та професійної етики.

Закон наголошує на важливості взаємодії з громадськістю, визнаючи її партнером у забезпеченні правопорядку. Публічна відповідальність, контроль і нагляд, а також залучення незалежних експертів визначаються як необхідні механізми для забезпечення ефективності та відкритості поліцейської діяльності.

Закон також передбачає відшкодування збитків, завданих громадянам незаконними діями або бездіяльністю поліцейських, включаючи матеріальні збитки, витрати на правничу допомогу та компенсацію моральної шкоди. Матеріальна відповідальність поліції передбачена в межах, встановлених законом.

Усі ці аспекти Закону України «Про Національну поліцію» спрямовані на створення сучасного та ефективного механізму захисту прав, свобод і законних інтересів громадян, сприяючи побудові довір'я та взаєморозуміння між поліцією та суспільством.

Питання до практичного заняття:

1. Основні положення міжнародних документів щодо захисту прав людини.
2. Основні види прав і свобод людини в Конституції України і роль Національної поліції у їх забезпеченні.
3. Способи забезпечення захисту прав людини у поліцейській діяльності.
4. Вимоги Закону України «Про Національну поліцію» щодо захисту прав, свобод і законних інтересів громадян.
5. Основні напрями діяльності органів поліції щодо забезпечення прав громадян у період режиму воєнного стану.
6. Повноваженнями поліцейських під час воєнного стану.
7. Охорона та захист прав громадян порушених під час дії воєнного стану.
8. Пріоритетні напрями діяльності органів поліції щодо забезпечення прав громадян під час воєнного стану та їх характеристика.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Захист прав внутрішньо переміщених осіб в діяльності поліції

Ситуація: У місті зросла кількість внутрішньо переміщених осіб, які шукають роботу. Деякі з них стикаються із випадками дискримінації та

фізичного насильства з боку місцевих жителів. Запити про допомогу та захист прав від цих осіб надходять до поліції.

Питання:

Визначте, які права і свободи можуть бути порушені в цьому контексті. Як поліція повинна захищати їхні права та забезпечити їм безпеку?

Які конкретні дії повинна вжити поліція для реагування на випадки дискримінації та фізичного насильства відносно таких осіб? Як зберегти відкритий та довірчий зв'язок з цільовою аудиторією?

Як поліція може співпрацювати з громадськими організаціями та міжнародними організаціями, щоб забезпечити кращий захист прав внутрішньої переміщених осіб? Як можна покращити участь громадськості у вирішенні цих питань?

Завдання 2: Захист прав під час масових протестів

Ситуація: У місті відбуваються масові протести, під час яких можуть виникати ситуації, коли права та свободи учасників протестів порушуються, і можуть виникати конфлікти з поліцією.

Завдання для учасників:

Права учасників протестів: Які права і свободи мають учасники масових протестів? Як поліція може захистити ці права під час проведення протестів?

Забезпечення безпеки: Як забезпечити безпеку учасників протестів та уникнути ескалації конфлікту між поліцією та протестувальниками?

Використання сили: Під якими умовами і відповідно до яких нормативно-правових актів поліція може використовувати силу під час розгону протестів? Як уникнути надмірного використання сили?

Питання для самоконтролю:

1. Які основні положення міжнародних документів визначають захист прав людини?

2. Які основні права і свободи людини закріплені в Конституції України, і яку роль в забезпеченні цих прав відіграє Національна поліція?

3. Які способи забезпечення захисту прав людини включаються у поліцейську діяльність?

4. Які вимоги Закону України «Про Національну поліцію» стосовно захисту прав, свобод і законних інтересів громадян?

5. Які основні напрями діяльності органів поліції у період режиму воєнного стану щодо забезпечення прав громадян?

6. Які повноваження мають поліцейські під час воєнного стану?

7. Як органи поліції охороняють та захищають права громадян, які були порушені під час дії воєнного стану?

8. Які є пріоритетні напрями діяльності органів поліції щодо забезпечення прав громадян під час воєнного стану, і як їх можна характеризувати?

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Роль Національної поліції в забезпеченні прав і свобод громадян.
2. Міжнародні стандарти і права людини в діяльності поліції.
3. Співпраця поліції та громадськості в забезпеченні прав громадян.
4. Способи забезпечення прозорості і відповідальності в роботі поліції.
5. Права мігрантів та біженців в Україні і роль поліції у їхньому захисті.
6. Захист прав жінок і гендерна рівність в діяльності поліції.
7. Протидія насильству та порушенням прав людини в роботі поліції.
8. Вплив сучасних технологій на права і свободи громадян в діяльності поліції.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-BP>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>
3. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 № 3671 - VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>
4. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 № 5207 - VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>
5. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
6. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
7. Про ратифікацію Європейської Конвенції «Про насильство та неналежну поведінку з боку глядачів під час спортивних заходів, і зокрема футбольних матчів»: Закон України від 15.11.2001. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_003
8. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 № 1835 - III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14>
9. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-p>
10. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>
11. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>

12. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>

Основні джерела:

1. Bakaianova N., Kryzhanovska O., Kubaienko A. The Role of Law Enforcement in Ensuring the Rights of Citizens. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*. 2019. V.10 (8). P. 2253-2261
2. Kubaienko A., Okhrimenko I., Kryzhanovska O., Kislitsyna I., Hryshchenko M. The police competence to ensure the rights and freedoms of citizens in modern society. *Cuestiones Políticas*. 2021. Vol. 39, Núm. 69. P.164-181.
3. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану: довідник / Безпалова О. І., Чишко К. О., Бахаєва А. С., Макаренко В. С.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2022. 105 с.
4. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України: монографія / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін. Харків : Факт, 2022. 452 с.
5. Бакаянова Н. М., Кубасенко А. В., Свида О. Г. Організація правоохоронної діяльності Національної поліції України: навчально-методичний посібник для студентів I курсу магістратури заочної форми навчання. Одеса: Фенікс, 2020. 218 с.
6. Бакаянова Н. М., Кубасенко А. В., Свида О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання). Одеса: Фенікс, 2020. 251 с.
7. Беззубов Д. О. Управлінська та поліцейська діяльність органів виконавчої влади в сфері забезпечення суспільної безпеки. *Dictum factum*. 2023. № 1. С. 86-97.
8. Безпалова О. Пріоритетні напрями діяльності органів поліції щодо забезпечення прав громадян в умовах правового режиму воєнного стану в Україні. *Право і безпека*. 2022. № 3. С. 13-24.
9. Бугайчук К. Л. Публічне адміністрування в органах Національної поліції України: монографія. Харків: Панов, 2019. 550 с.
10. Будзинський М.П. Принципи адміністративно-правового регулювання у сфері кадрового забезпечення Національної поліції України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. Випуск 3, том 1. С. 88-95.
11. Вдовічен В. Субстанціональні якості правової категорії «поліцейські послуги». *Підприємництво, господарство і право*. 2020. №8. С. 152-156.
12. Дмитрик Р. В. Адміністративно-правовий статус поліцейського в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ: НАВС, 2021. 204 с.

13. Дронік Д.С. Адміністративно-правові засади діяльності патрульної поліції в Україні. дис. ... доктор філософії: 081 право. Кропивницький: ДонДУВС, 2023. 241 с.

14. Залужний В.Г. Оцінювання службової діяльності поліцейського в Україні: теорія, правове регулювання і практика: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Одеса, 2019. 208 с.

15. Коваленко А. В. Поняття поліцейської діяльності та підходи до його розуміння в праві (кримінологічний аспект). *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Право. 2019. Вип. 54. С. 149-151.

16. Комірчий П.О. Публічна служба в правоохоронній сфері України: теорія та практика: монографія. Київ : Маслаков, 2020. 476 с.

17. Кравченко І.С. Основи управління в Національній поліції : навчальний посібник. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 212 с.

18. Крижановська О.В. Форми реалізації взаємодії Національної поліції з органами публічної влади в сфері забезпечення правопорядку. *Право та державне управління*. 2020. № 1. С. 87-94.

19. Кубасенко А.В. Взаємодії поліції та суспільства в сфері реалізації правоохоронної функції. *Юридичний вісник*. 2020. №2. С.81-87.

20. Музичук О., Невядовський В., Найда В. Напрямки вдосконалення діяльності Національної поліції в умовах воєнного стану. *Вісник Пенітенціарної асоціації України*. 2023. №1. С.5-12.

21. Пелех М. І. Адміністративно-правові засади здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Науково-дослідний інститут публічного права. Київ, 2021. 229 с.

22. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 396 с.

23. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвіцький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. С. С. Вітвіцького. Київ : Дакор, 2021. 372 с.

24. Солнцева Х. В. Деякі питання щодо організації міжвідомчої взаємодії органів Національної поліції з іншими правоохоронними органами (інтегрована організація поліцейської діяльності). *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*. 2021. № 2. С. 131-135

25. Солнцева Х. В. Шляхи запровадження національної концепції інтегрованої організації поліцейської діяльності. *Проблеми законності*. 2021. Вип.155. С.146-165.

26. Солнцева Х. В. Стан наукової розробленості проблематики сучасної поліцейської діяльності. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. Вип. 6. С.116-122.

27. Шатрава С. О. Превентивна діяльність Національної поліції України як об'єкт адміністративно-правового дослідження. *Наше право*. 2023. № 3. С. 103-109.

28. Шило Є. П. Організаційно-правове забезпечення діяльності Національної поліції України як центрального органу виконавчої влади: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ, 2021. 225 с.

Тема 3. Особливості оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення: проблемні питання та практика застосування

Мета вивчення

Отримати та закріпити додаткові поглиблені знання щодо особливостей оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, проблемних питань практики правозастосування поліцейського законодавства.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) розуміти теоретичні основи та практичні аспекти оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, особливо в контексті забезпечення прав і свобод громадян;
- 2) демонструвати глибоке знання про вимоги та процедури оформлення матеріалів у справах про адміністративні правопорушення, а також розуміти тенденції та практику їх застосування в поліцейській роботі.
- 3) володіти глибокими знаннями щодо сучасних викликів та проблем у сфері оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення та бути готовими до їх вирішення.
- 4) розв'язувати практичні завдання та застосовувати відповідне законодавство при оформленні матеріалів, що стосуються адміністративних правопорушень.

Лекційні питання:

1. Поняття, завдання та принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення.
2. Справи про адміністративні правопорушення, підвідомчі органам Національної поліції та порядок їх розгляду.
3. Проведення зі звернень громадян в органах Національної поліції.

Зміст лекції

Проведення у справах про адміністративні правопорушення – це комплекс взаємопов'язаних та взаємообумовлених процесуальних дій, спрямованих на своєчасне, повне і об'єктивне з'ясування обставин кожної справи, вирішення її в точній відповідності із законодавством, забезпечення виконання винесеної постанови, а також виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень, запобігання правопорушенням, виховання громадян в дусі додержання законів, зміцнення

законності, які здійснюються спеціально-уповноваженим органом або посадовою особою державних органів з метою охорони прав та законних інтересів громадян, охорони власності, виконання завдань з охорони громадського порядку і громадської безпеки.

Проведення у справах про адміністративні правопорушення – це сукупність процедурних дій, що здійснюються уповноваженими на те органами (посадовими особами) на стадіях порушення справи про адміністративне правопорушення, розгляду справи про адміністративне правопорушення, перегляду постанов та рішень у справах про адміністративні правопорушення та виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення.

Основними завданнями провадження у справах про адміністративні правопорушення є:

- своєчасне, повне і об'єктивне з'ясування обставин кожної справи;
- вирішення її в точній відповідності із законодавством;
- забезпечення виконання винесеної постанови;
- виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень;
- запобігання правопорушенням;
- виховання громадян в дусі додержання законів, зміцнення законності.

Принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення – це обумовлені об'єктивними та суб'єктивними факторами закріплені в законодавстві про адміністративні правопорушення вимоги до організації провадження у справах про адміністративні правопорушення, що визначають його основи та необхідні для з'ясування змісту інших правових норм.

Систему принципів провадження у справах про адміністративні правопорушення можна визначити як структурно впорядковану єдність закріплених у законодавстві про адміністративні правопорушення або виокремлених з його змісту взаємозалежних і взаємодіючих фундаментальних вимог, які мають власну якісну визначеність та значення для правильної реалізації провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Проведення у справах про адміністративні правопорушення здійснюється на основі таких принципів:

- законності;
- охорони інтересів держави і особи;
- публічності;
- гласності;
- самостійності і незалежності суб'єктів юрисдикції у прийнятті рішень;
- поєднання диспозитивності та імперативності;

¹ Чех Л.Л. Поняття та сутність провадження у справах про адміністративні правопорушення: погляд на проблему. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2021. №4. С. 108.

- оперативності;
- економічності.

Законність — це обов'язковість дотримання органами та посадовими особами, які здійснюють провадження у справах про адміністративні правопорушення, вимог Конституції України, законів України, інших нормативно-правових актів, а також міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Охорона інтересів держави і особи — це спрямованість провадження у справах про адміністративні правопорушення на захист прав, свобод і законних інтересів громадян, суспільства і держави.

Публічність — це відкритість та доступність для громадськості провадження у справах про адміністративні правопорушення, крім випадків, передбачених законом.

Гласність — це відкритість судового засідання, а також забезпечення можливості присутності під час розгляду справи інших осіб, які не є сторонами у справі.

Самостійність і незалежність суб'єктів юрисдикції у прийнятті рішень — це право суб'єктів юрисдикції самостійно без будь-якого втручання вирішувати питання, які виникають під час провадження у справах про адміністративні правопорушення, відповідно до закону.

Поєднання диспозитивності та імперативності — це поєднання в провадженні у справах про адміністративні правопорушення принципів, за якими особа має право вільно розпоряджатися своїми правами, та принципів, які передбачають обов'язковість виконання вимог закону.

Оперативність — це швидке та своєчасне вирішення справ про адміністративні правопорушення.

Економічність — це раціональне витрачання коштів та інших матеріальних ресурсів під час провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Провадження у справах про адміністративні правопорушення, підвідомчі органам поліції, характеризуються певними особливостями:

Ця діяльність виступає як вторинна щодо основних завдань Національної поліції, які визначені Законом України «Про Національну поліцію» і включають забезпечення публічної безпеки та порядку, захист прав і свобод громадян, а також інтересів суспільства і держави, протидію злочинності та інші аспекти.

Органи Національної поліції проводять розгляд різних справ про адміністративні правопорушення в окремих сферах та галузях державного управління. На відміну від інших органів, які обмежені у розгляді справ певної категорії чи конкретних питань, поліція має повноваження розглядати справи, які стосуються суспільних відносин у різних сферах управління, таких як транспорт, охорона здоров'я, громадський порядок, громадська безпека, управління тощо.

Система поліції ґрунтується на принципі єдиначальності, де начальник приймає рішення у конкретних випадках самостійно, без

узгодження з громадськими організаціями, в межах його повноважень. Об'єктивною передумовою для єдиначальності в поліції є специфіка завдань у сфері боротьби зі злочинністю та підтримання публічного порядку, що ставить високі вимоги до організованості та дисципліни, а також необхідність швидкого ухвалення та реалізації управлінських рішень, а також оперативного та комплексного використання ресурсів для ефективного виконання завдань.

Здійснення адміністративно-юрисдикційних повноважень в органах Національної поліції, зазвичай, не пов'язане з інспектуванням. Це відрізняється від адміністративно-юрисдикційної діяльності патрульної поліції, яка займається виявленням та реагуванням на адміністративні правопорушення внаслідок характеру своєї роботи. Розгляд справ про адміністративні правопорушення, виявлені під час адміністративного нагляду, здійснюється начальниками та їх заступниками в органах Національної поліції.

Органи Національної поліції не лише є основними суб'єктами у справах про адміністративні правопорушення, але також беруть на себе забезпечення розгляду таких справ іншими органами державного управління, які мають адміністративно-юрисдикційні повноваження, такими як адміністративні комісії, виконавчі комітети селищних, сільських рад та суди (судді).

Розгляд справ про адміністративні правопорушення, які належать до компетенції Національної поліції, представляє собою комплекс взаємопов'язаних та взаємозумовлених процедур, спрямованих на своєчасне, всебічне і повне визначення обставин кожного випадку, прийняття обґрунтованих рішень відповідно до законодавства, забезпечення виконання винесених рішень, а також виявлення факторів та умов, які сприяють вчиненню адміністративних правопорушень. Важливою метою є попередження порушень, виховання громадян у дотриманні законів та підтримання законності, що реалізується спеціалізованими посадовими особами Національної поліції з метою забезпечення публічної безпеки і порядку, захисту прав і свобод людини, а також інтересів суспільства та держави, протидії злочинності та інших аспектів.

Громадяни чи інші особи, які на законних підставах перебувають на території України, можуть звертатись до органів державної влади, в тому числі Національної поліції, з питань, пов'язаних з їх діяльністю, а також роботою підприємств, установ та організацій, що належать до сфери їх управління, із:

а) пропозиціями (зауваженнями) — зверненнями громадян, де висловлюються порада чи рекомендація щодо діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів, посадових осіб, а також думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, удосконалення правової основи державного і громадського життя, соціально-культурної та інших сфер діяльності держави і суспільства;

б) заявами (клопотаннями) — зверненнями громадян із проханням про сприяння реалізації закріплених Конституцією України та законодавством їхніх прав та інтересів або повідомленням про порушення законодавства чи

недоліки в діяльності підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, народних депутатів України, депутатів місцевих рад, посадових осіб, а також висловленням думки щодо поліпшення їх діяльності;

в) клопотаннями – письмовими зверненнями з проханням про визнання за особою відповідного статусу, прав чи свобод тощо;

г) скаргами – зверненнями з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян і посадових осіб.

Звернення до органів Національної поліції може мати усну (викладається громадянином на особистому прийомі або за допомогою засобів телефонного зв'язку через визначені контактні центри, телефонні «гарячі лінії» та записом, зареєстрованим посадовою особою органів поліції) чи письмову форму; надсилатись поштою або передаватись громадянином особисто чи через уповноважену ним особу, якщо ці повноваження оформлено відповідно до законодавства України (в тому числі під час особистого прийому); подаватись окремою особою (індивідуальне звернення) чи групою осіб (колективне звернення).

До розгляду скарг на дії чи бездіяльність поліцейських і до перевірки інформації про неналежне виконання покладених на них обов'язків відповідно до законодавства України можуть залучати представників громадськості.

Звернення розглядаються і вирішуються у строк не більше одного місяця від дня їх надходження, а ті, що не потребують додаткового вивчення, – невідкладно, але не пізніше 15 днів від дня їх отримання. Якщо у місячний строк вирішити порушені у зверненні питання неможливо, керівник органу або підрозділу поліції чи його заступники встановлюють необхідний строк для його розгляду, про що повідомляють особі, яка подала звернення. При цьому загальний строк вирішення питань, порушених у зверненні, не може перевищувати 45 днів. Якщо останній день строку розгляду звернення припадає на вихідний чи святковий день, останнім днем строку вважається перший після нього робочий день.

Щодо кожного звернення не пізніше ніж у п'ятиденний строк працівник має ухвалити прийнято одне з таких рішень: 1) прийняти до розгляду; 2) передати на вирішення до підпорядкованого органу (підрозділу) поліції; 3) надіслати за належністю до іншого державного органу або посадовій особі, якщо питання, порушені у зверненні, не належать до компетенції поліції, про що одночасно необхідно повідомити автора звернення; 4) залишити без розгляду.

Прийом заяв або повідомлень, що містять інформацію про кримінальне правопорушення чи іншу подію, здійснюється органами поліції цілодобово, безперервно та невідкладно незалежно від того, де, коли і за допомогою якого

засобу її отримано, з обов'язковою реєстрацією. Особу, яка заявляє або повідомляє про кримінальне правопорушення, уповноважена службова особа органу (підрозділу) поліції або інший поліцейський попереджає про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину (ст. 383 КК України). Поліцейський незалежно від місця свого перебування в разі виявлення або отримання інформації про кримінальне правопорушення та іншу подію чи звернення до нього громадян із заявою (повідомленням) повинен невідкладно повідомити про це за скороченим номером екстреного виклику поліції «102» і вжити заходів щодо запобігання правопорушенню, його припинення, рятування людей, надання допомоги особам, які її потребують, установлення і затримання осіб, які вчинили правопорушення, та охорони місця події. Поліцейський у разі самостійного виявлення з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про кримінальне правопорушення, невідкладно, але не пізніше 24-х годин рапортом доповідає про це керівникові органу (підрозділу) поліції або особі, яка виконує його обов'язки. Керівник головного управління Національної поліції та його територіального (відокремленого) підрозділу (управління, відділу, відділення) поліції або особа, яка виконує його обов'язки, у разі встановлення в отриманій від уповноваженої службової особи заяві (повідомленні) відомостей, що можуть свідчити про кримінальне правопорушення, невідкладно повертає її (його) до чергової служби для передання до органу досудового розслідування для внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Окремим видом звернення є запит на інформацію, тобто прохання особи до розпорядника інформації надати публічну інформацію, що перебуває у його володінні (ч. 1 ст. 19 Закону України «Про доступ до публічної інформації»). У свою чергу, під публічною інформацією необхідно розуміти відображену та задокументовану будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформацію, що була отримана або створена у процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка перебуває у володінні суб'єктів владних повноважень чи інших розпорядників публічної інформації. Реалізуючи принцип відкритості та прозорості, органи поліції забезпечують доступ до публічної інформації, володільцем якої вони є, у порядку та відповідно до вимог, визначених законом.

Поліція може оприлюднювати (поширювати) інформацію з обмеженим доступом лише у випадках та в порядку, визначених законом. Системне тлумачення статей 25–28 Закону України «Про Національну поліцію» дає підстави визначати органи поліції як розпорядника інформації – орган державної влади, що здійснює владні управлінські функції відповідно до законодавства та рішення якого є обов'язковими для виконання (п. 1 ч. 1 ст. 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації»). Оскільки публічна інформація призначається для використання необмеженим колом осіб,

¹ Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>

¹ Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

запитувач має право звернутися до поліції із запитом на інформацію незалежно від того, стосується ця інформація його особисто чи ні, без пояснення причини подання запиту, індивідуально чи колективно, в усній, письмовій або іншій формі, за допомогою засобів зв'язку (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою).

Чіткої форми для запиту не встановлено, проте необхідно вказати окремі відомості, які є важливими: ім'я (найменування) запитувача, поштову адресу або адресу електронної пошти, а також номер засобу зв'язку, якщо такий є; загальний опис інформації або вид, назву, реквізити чи зміст документа, щодо якого зроблено запит, якщо запитувачу це відомо; підпис і дату за умови подання запиту в письмовій формі.

Орган Національної поліції, отримавши запит на інформацію, по винен надати відповідь не пізніше 5 робочих днів із дня його отримання. Якщо запит на інформацію стосується відомостей, необхідних для захисту життя чи свободи особи, відповідь має бути надана не пізніше 48 годин із дня отримання запиту. У разі, якщо запит стосується надання великого обсягу інформації або потребує пошуку інформації серед значної кількості даних, розпорядник інформації може продовжити строк розгляду запиту до 20 робочих днів з обґрунтуванням такого продовження.

Про продовження строку розпорядник інформації повідомляє запитувача в письмовій формі не пізніше 5 робочих днів із дня отримання запиту.

Органи поліції мають право відмовити в задоволенні запиту в таких випадках: 1) розпорядник інформації не володіє і не зобов'язаний відповідно до його компетенції, передбаченої законодавством, володіти інформацією, щодо якої зроблено запит; 2) інформація, що запитується, належить до категорії інформації з обмеженим доступом; 3) особа, яка подала запит на інформацію, не оплатила фактичні витрати, пов'язані з копіюванням або друком; 4) не дотримано вимог до запиту на інформацію.

Відмова у задоволенні запиту на інформацію повинна бути надана в письмовій формі та містити: прізвище, ім'я, по батькові та посаду особи, відповідальної за розгляд запиту розпорядником інформації; дату відмови, мотивовану підставу відмови, порядок оскарження відмови та підпис. Відстрочка в задоволенні запиту на інформацію допускається в разі, якщо запитувача інформація не може бути надана для ознайомлення в передбачені законом строки через настання обставин непереборної сили.

У рішенні про відстрочку в задоволенні запиту на інформацію має бути зазначено: прізвище, ім'я, по батькові та посаду особи, відповідальної за розгляд запиту розпорядником інформації; дату надсилання або вручення повідомлення про відстрочку; причини, у зв'язку з якими запит на інформацію не може бути задоволений у законодавчо визначений термін; строк, у який буде задоволено запит; підпис.

Водночас, надаючи відповідь на такий запит, уповноважена посадова особа органу поліції повинна зважати на те, що забороняється посилатись на той факт, що запитувача інформація може бути одержана особою із

загальнодоступних джерел. Це вважається неправомірною відмовою в наданні інформації, як і відповідь не по суті запиту.

Питання до практичного заняття:

1. Поняття та правове регулювання провадження у справах про адміністративні правопорушення.

2. Завдання провадження у справах про адміністративні правопорушення та його принципи.

3. Учасники провадження у справах про адміністративні правопорушення.

4. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.

5. Особливості реагування поліцейського на адміністративні правопорушення, провадження за якими входить до компетенції Національної поліції.

6. Діяльність поліції щодо застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

7. Докази та доказування у справах про адміністративні правопорушення, підвідомчих поліції.

8. Документування адміністративних правопорушень поліцейськими.

9. Оформлення матеріалів про адміністративне затримання.

10. Порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення поліцейськими.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1

Ситуація: У місті Харкові при патрулюванні поліцейські затримали громадянина Максимовича, який чіплявся до громадян та мав ознаки алкогольного сп'яніння.

Поліцейські, які здійснили затримання під час затримання Максимовича не роз'яснили йому права, протокол про адміністративне затримання склали у районному відділі поліції після п'яти годин перебування затриманого у відділі поліції.

Питання:

Чи може Максимович оскаржити затримання та складений відносно нього протокол про адміністративне затримання?

Які права має Максимович під час адміністративного затримання?

Які дії повинен вчинити поліцейський під час адміністративного затримання?

Які можливі наслідки для поліцейського у випадку порушення процедури адміністративного затримання та оформлення протоколу?

Які процедури та правила мають бути дотримані при складанні протоколу про адміністративне затримання, щоб він був законним?

Завдання 2

На території спортивного майданчика загальноосвітньої школи поліцейські затримали п'ятнадцятирічного Іванова та чотирнадцятирічну Соколову за розпивання пива. Під час складання на них протоколу за ч. 1 ст. 178 КУпАП, Іванов сперечався з поліцейським, відірвав його погони та розірвав протокол. Тому поліцейські вирішили затримати Іванова та Соколову та доставити їх до приміщення громадського пункту з охорони громадського порядку. Через дві години, коли прибув батько неповнолітнього Іванова, на нього склали протокол за частиною третьою статті 184 КУпАП.

Оцініть дії поліцейських.

Визначте, які норми законодавства було порушено?

Складіть необхідні документи.

Завдання 3

Гр. Манукян Р.О. вчинив дрібне хуліганство. На вимогу наряду патрульної поліції гр. Манукян Р.О. надав паспорт громадянина Вірменії. Наряд патрульної поліції вирішив затримати гр. Манукяна.

Завдання:

Дайте юридичну оцінку цій ситуації. Чи мали право працівники поліції у цій ситуації здійснювати адміністративне затримання? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на чинні нормативно-правові акти.

Питання для самоконтролю:

1. Яка правова основа і який порядок складання протоколів про адміністративні правопорушення та видання постанов по справі про адміністративне правопорушення?
2. Як оформляються матеріали про адміністративні правопорушення в органах Національної поліції України?
3. Який порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення і контроль за дотриманням законодавства під час оформлення таких матеріалів?
4. Що включає в себе зміст і який порядок оформлення протоколів про адміністративне затримання, протоколів про вилучення речей і документів, протоколів про огляд речей та особистий огляд, а також отримання пояснень від осіб, які притягаються до адміністративної відповідальності, потерпілих і свідків?
5. Який порядок і які особливості оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксованих не в автоматичному режимі?
6. Який порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення?
7. Як виконуються постанови про накладення адміністративних стягнень?
8. Як здійснюється контроль за дотриманням законності під час здійснення адміністративного провадження?

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Можливості використання технологій штучного інтелекту під час провадження у справах про адміністративні правопорушення.
2. Правові аспекти збереження та забезпечення конфіденційності інформації при оформленні матеріалів у справах про адміністративні правопорушення.
3. Питання професійної етики та дотримання процедур при оформленні матеріалів про адміністративні правопорушення.
4. Питання навчання та підвищення кваліфікації працівників правоохоронних органів у сфері оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення.
5. Публічність та доступ до інформації у справах про адміністративні правопорушення: права громадян та обмеження.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-ВР>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>
3. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
4. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
5. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-19. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>
6. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 № 1835-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14>
7. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 № 3353-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12>
8. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
9. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23.12.1993 № 3782-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>
10. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
11. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5207-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>
12. Про особливості забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у зв'язку з підготовкою та проведенням футбольних матчів: Закон України від 08.07.2011 № 3673-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3673-17>

13. Про безоплатну правничу допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>
14. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : Наказ МВС України від 06.11.2015 №1376. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>
15. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: Наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15>
16. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводитенні зі зброєю: Наказ МВС України від 01.02.2016 № 70. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-16>
17. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції: Наказ МВС України, МОЗ України від 09.11.2015 № 1452/735. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15>
18. Про затвердження Положення про порядок роботи зі зверненнями громадян і організації їх особистого прийому в системі Міністерства внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 10.10.2004 №1177. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1361-04>
19. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>
20. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>
21. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>
22. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України. Наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20>

Основні джерела:

1. Kubaienko A., Okhrimenko I., Kryzhanovska O., Kislitsyna I., Hryshchenko M. The police competence to ensure the rights and freedoms of citizens in modern society. *Cuestiones Políticas* (2021) Vol. 39 Núm. 69. P. 164-181.

2. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану: довідник / Безпалова О. І., Чишко К. О., Бахаєва А. С., Макаренко В. С.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2022. 105 с.
3. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України: навчальний посібник за заг.ред. О.І. Безпалової. Харків, 2021. 470 с.
4. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України : монографія / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін. Харків : Факт, 2022. 452 с.
5. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання). Одеса: Фенікс, 2020. 251 с.
6. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація правоохоронної діяльності Національної поліції України: навчально-методичний посібник для студентів І курсу магістратури заочної форми навчання. Одеса: Фенікс, 2020. 218 с.
7. Вовк П.В. Поняття адміністративної юрисдикції в парадигмі правової держави. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. №2. С. 517-519.
8. Гецько М.М., Ступник Я.В. Окремі проблемні аспекти використання органами Національної поліції в якості доказів в справі про адміністративне правопорушення результатів, отриманих під час застосування технічних приладів та спеціальних технічних засобів. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 6. С.195-201.
9. Голяченко І.П. Загальна характеристика принципів провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Наукові записки*. Серія: Право. 2022. №12. С. 206-212.
10. Іванцов В.О. Принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення: систематизація та розкриття змісту. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. Вип. 1 (16). Том 3. С.137-141.
11. Ковальова О.В. Принципи провадження в справах про адміністративні правопорушення. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2021. №3. С. 26-31.
12. Кубаєнко А. В. Теоретико-прикладні питання адміністративно-юрисдикційної діяльності поліцейських. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2017. № 1. С. 75–78.
13. Пайда Ю.Ю. Деякі аспекти правового регулювання провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. №1. С. 209-220.
14. Пінчук В.В. Адміністративно-юрисдикційна діяльність дільничних офіцерів поліції. дис. ... докт. філос. 081 право. Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2022. 222 с.
15. Пінчук В.В. Застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення дільничними офіцерами поліції:

загальна характеристика. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2022. Випуск 1. С. 115-120

16. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2020. 396 с.

17. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвіцький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. С. С. Вітвіцького. Київ : Дакор, 2021. 372 с.

18. Пчелін В. Б. Підзаконне нормативно-правове регулювання провадження у справах про адміністративні правопорушення, підвідомчих органам Національної поліції України. *Правова позиція*. 2021. № 1 (30). С. 74-77.

19. Розгон О. Г. Напрямки удосконалення здійснення поліцейськими адміністративного затримання. *Юридичний бюлетень*. 2021. №21. С. 89-95.

20. Чех Л. Л. Поняття та сутність провадження у справах про адміністративні правопорушення: погляд на проблему. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2021. №4. С. 105-108.

21. Чех Л. Л. Проблеми законодавчого закріплення принципів реалізації провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2022. № 59. С. 32-35.

22. Чорнобривець Ю. М. Проблемні аспекти проведення огляду водіїв на стан сп'яніння в закладах охорони здоров'я і оформлення його результатів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2023. Випуск 78, частина 2. С. 128-133.

Тема 4. Практичні питання діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування та чергової служби Національної поліції

Мета вивчення

Отримати та закріпити додаткові поглиблені знання щодо практики діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування та чергової служби Національної поліції.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде (спроможний):

1) розуміти теоретичні основи та практичні аспекти діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення, оперативного реагування та чергової служби в Національній поліції;

2) продемонструвати глибоке розуміння вимог і процедур, що стосуються практичної роботи підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення, оперативного реагування та чергової служби в Національній поліції у контексті їхніх функцій та завдань;

3) мати глибокі знання щодо сучасних викликів і проблем, що виникають у діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення,

оперативного реагування та чергової служби в Національній поліції, і бути готовими ефективно їх вирішувати;

4) розв'язувати практичні завдання та використовувати відповідне законодавство в процесі роботи організаційно-аналітичного забезпечення, оперативного реагування та чергової служби в Національній поліції, спрямованої на забезпечення правопорядку та безпеки в суспільстві.

Лекційні питання:

1. Поняття та елементи правового статусу підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України.

2. Реалізація функції організаційно-аналітичного забезпечення.

3. Реалізація функції оперативного реагування.

4. Взаємодія підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування з іншими підрозділами Національної поліції України.

Зміст лекції

Правовий статус підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України (далі – підрозділи УОАЗОР) – це сукупність правових норм, що регулюють їх правове становище, тобто їх права, обов'язки, відповідальність, а також взаємовідносини з іншими суб'єктами права.

Правовий статус підрозділів УОАЗОР включає в себе такі елементи:

Суб'єктний склад – це особи, які мають право на участь у правовідносинах, що регулюються правовим статусом підрозділів УОАЗОР. Суб'єктом складом цих правовідносин є: підрозділи УОАЗОР; керівники підрозділів УОАЗОР; працівники підрозділів УОАЗОР; громадяни України; іноземні громадяни; особи без громадянства.

Правові норми – це правила поведінки, які регулюють правове становище підрозділів УОАЗОР. Правовими нормами, що регулюють правовий статус підрозділів УОАЗОР, є норми Конституції України, Законів України «Про Національну поліцію», «Про державну службу», «Про захист персональних даних», «Про доступ до публічної інформації», а також інші нормативні правові акти.

Права – це можливості, надані підрозділам УОАЗОР законом для здійснення їх діяльності. Права підрозділів УОАЗОР визначають їх компетенцію, тобто їх повноваження, що закріплені законом.

Обов'язки – це юридичні вимоги, які пред'являються до підрозділів УОАЗОР законом. Обов'язки підрозділів УОАЗОР визначають їх обов'язкову поведінку, яка має бути спрямована на забезпечення виконання їх завдань і функцій.

Відповідальність – це засоби впливу, які застосовуються до працівників підрозділів УОАЗОР у разі порушення ними закону. Відповідальність

працівників підрозділів УОАЗОР може бути дисциплінарною, адміністративною, кримінальною або матеріальною.

Основними завданнями підрозділів УОАЗОР є:

забезпечення реалізації державної політики у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку, охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства та держави, протидії злочинності;

координація діяльності органів і підрозділів поліції з реалізації цих завдань;

аналіз стану криміногенної ситуації, оперативної обстановки та стану правопорядку;

прогнозування розвитку криміногенної ситуації, оперативної обстановки та стану правопорядку;

планування оперативно-службової діяльності органів і підрозділів поліції;

контроль за виконанням органами і підрозділами поліції покладених на них завдань.

Основними функціями підрозділів УОАЗОР є:

інформаційно-аналітичне забезпечення;

оперативне реагування;

організаційно-методичне забезпечення;

контроль.

Інформаційно-аналітичне забезпечення – це діяльність підрозділів УОАЗОР, спрямована на отримання, аналіз та поширення інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень органами і підрозділами поліції.

Оперативне реагування – це діяльність підрозділів УОАЗОР, спрямована на своєчасне та ефективне реагування на вчинення правопорушень та інші події, що загрожують публічній безпеці та порядку.

Організаційно-методичне забезпечення – це діяльність підрозділів УОАЗОР, спрямована на розробку та впровадження методів і засобів, які сприяють ефективному виконанню органами і підрозділами поліції покладених на них завдань.

Контроль – це діяльність підрозділів УОАЗОР, спрямована на перевірку стану виконання органами і підрозділами поліції покладених на них завдань.

Функцію оперативного реагування, що включає моніторинг оперативної обстановки та реагування на її зміни, слід розглядати як важливий елемент діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України. Ця діяльність включає у себе моніторинг ситуації, прогнозування, прийняття рішень та координацію нарядів поліції з метою оперативного реагування на події та невідкладного прибуття на місце виклику.

Підрозділи організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування відіграють ключову роль у здійсненні ефективного оперативного реагування на заяви та повідомлення громадян. Диспетчери цих підрозділів забезпечують координацію та централізоване управління діями нарядів

поліції, що допомагає зменшити час реагування на події та оптимізувати використання ресурсів.

Організаційно-аналітична функція полягає не лише у виявленні недоліків, але і у розробці заходів для їх усунення та підтримці прийняття управлінських рішень. Підрозділи забезпечують аналіз, планування, методичну допомогу та контроль за виконанням завдань, спрямованих на забезпечення публічної безпеки, порядку та боротьбу злочинністю.

Взаємодію між підрозділами організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України та іншими суб'єктами у сфері правоохоронної діяльності можна виокремити у кілька форм:

Обмін оперативною інформацією. Це включає як взаємний, так і односторонній обмін відомостями, організований як на постійній, так і на разовій основі. Ця інформація може стосуватися кількості правопорушень, їх розкриття, структури та динаміки злочинності.

Формування та наповнення інформаційно-пошукових систем. Розробка та управління базами даних для взаємного обміну інформацією та надання аналітично-довідкових послуг.

Спільні аналітичні та кримінологічні дослідження. Участь у проведенні логічно послідовних досліджень для отримання достовірних даних та фактів про явища та процеси в правоохоронній діяльності.

Участь у розробці та контролі за реалізацією планів операцій. Розробка планів заходів для вирішення проблем, а також спільний контроль за їх виконанням.

Участь в організації діяльності оперативних штабів та робочих груп. Спільне керування та координація дій і ресурсів поліції.

Спільні заходи за єдиним планом. Організація спільних операцій з використанням різних сил і засобів для розшуку злочинців, розкриття злочинів та профілактики правопорушень.

Участь у підготовці нормативно-правових актів. Співпраця у розробці законів та нормативів, що регулюють діяльність поліції та покращення безпекової ситуації.

Підрозділи організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України відіграють ключову роль у забезпеченні ефективного оперативного реагування на кримінальні та інші правопорушення. Здійснюючи обмін інформацією, розробку планів операцій, проведення спільних досліджень та інші форми взаємодії, вони сприяють координації дій різних підрозділів поліції та інших суб'єктів правоохоронної сфери.

Організаційні заходи, такі як участь у робочих групах та операційних штабах, аналітичні дослідження та розробка законодавчих актів, визначають важливу роль цих підрозділів у формуванні та реалізації стратегій безпеки та правопорядку. Зазначена взаємодія сприяє оптимізації управління поліцією, покращенню реакції на правопорушення та забезпеченню публічної безпеки.

Отже, організаційно-аналітичне забезпечення та оперативне реагування у Національній поліції України відіграють важливу роль у виконанні завдань, пов'язаних із забезпеченням безпеки, боротьбою з злочинністю та забезпеченням правопорядку в країні.

Питання до практичного заняття:

1. Поняття та елементи правового статусу підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України.
2. Принципи діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України.
3. Мета, завдання і функції підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України.
4. Права та обов'язки підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України.
5. Реалізація функції організаційно-аналітичного забезпечення.
6. Реалізація функції оперативного реагування.
7. Організаційна структура підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України.
8. Взаємодія підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування з іншими підрозділами Національної поліції України.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1

Від громадянина П. до чергової частини відділу поліції надійшло повідомлення про вчинення вбивства. Черговий Петренко прийняв повідомлення.

Питання:

Що необхідно з'ясувати черговому по відділу поліції?

Про що необхідно попередити заявника?

Який алгоритм дій чергового поліцейського?

Які дії повинен здійснити начальник органу поліції в зазначеній ситуації?

Завдання 2

Розкрити алгоритм дій чергового по відділу поліції у випадку звернення із інформацією про домашнє насильство із заподіянням тілесних ушкоджень.

Питання для самоконтролю:

1. Які основні інструменти та технології використовуються підрозділами організаційно-аналітичного забезпечення для аналізу інформації?

2. Які основні методи і прийоми використовуються в підрозділах оперативного реагування для виконання своїх завдань?

3. Як підрозділи організаційно-аналітичного забезпечення сприяють в прийнятті рішень та розробці стратегій в Національній поліції України?

4. Які інструменти та методи використовуються для збору, обробки та аналізу інформації в підрозділах оперативного реагування?

5. Як відбувається координація роботи підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування під час реагування на кримінальні події чи інші надзвичайні ситуації?

6. Які проблеми можуть виникати під час роботи підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування і як їх можна вирішувати?

7. Як забезпечується обмін інформацією та співпраця між підрозділами організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування на міжнародному рівні?

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Оперативне реагування як функція підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України.

2. Організація роботи чергової служби органів (підрозділів) поліції із затриманими та забезпечення їх конституційних прав і свобод.

3. Організація роботи чергових частин органів поліції щодо забезпечення публічної безпеки та порядку.

4. Оптимізація чергової служби: найкращі практики та рекомендації.

5. Роль та функції підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-BP>

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

3. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

4. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

5. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

6. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України: Наказ МВС України від 23.05.2017 № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17#Text>

7. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20>

8. Про затвердження Положення про порядок роботи зі зверненнями громадян і організації їх особистого прийому в системі Міністерства внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 10 жовтня 2004 р. №1177 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1361-04>

9. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 № 100 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>

10. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 № 930 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>

11. Про затвердження Типового положення про управління організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування головних управлінь Національної поліції України в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях, м. Києві: Наказ МВС України 22.01.2016 № 39. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0216-16#Text>

Основні джерела:

1. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану: довідник / Безпалова О. І., Чишко К. О., Бахаєва А. С., Макаренко В. С.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2022. 105 с.

2. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України : монографія / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін. Харків : Факт, 2022. 452 с.

3. Бакаянова Н. М., Кубасенко А. В., Свида О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання). Одеса: Фенікс, 2020. 251 с.

4. Бакаянова Н. М., Кубасенко А. В., Свида О. Г. Організація правоохоронної діяльності Національної поліції України: навчально-методичний посібник для студентів I курсу магістратури заочної форми навчання. Одеса: Фенікс, 2020. 218 с.

5. Васюк С.В. Адміністративно-правовий статус підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України: дис. ... док. філос. 081 Право. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 216 с.

6. Васюк С.В. Контроль як одна із функцій підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 3. С. 148-151.

7. Домброван Н. В. Організація роботи чергових частин органів поліції щодо забезпечення публічної безпеки та порядку. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2018. №3. С. 27-30.

8. Домброван Н. В., Теслюк І. Забезпечення черговими частинами поліції охорони публічної безпеки та порядку. *Jurnalul juridic national: teorie și practică*. 2019. № 1(35). С. 70-73.

9. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 396 с.

10. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвіцький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. С. С. Вітвіцького. Київ : Дакор, 2021. 372 с.

Тема 5. Сучасні практики організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад

Мета вивчення

Отримати та закріпити додаткові поглиблені знання щодо практики організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде (спроможний):

1) розуміти теоретичні основи та практичні аспекти діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад;

2) продемонструвати глибоке розуміння вимог і процедур, що стосуються практичної роботи дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад;

3) мати глибокі знання щодо сучасних викликів і проблем, що виникають у діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад;

4) розв'язувати практичні завдання та використовувати відповідне законодавство в процесі діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад.

Лекційні питання:

1. Сучасний стан організаційно-правового забезпечення діяльності дільничних офіцерів поліції.

2. Дільничний офіцер поліції у справах про адміністративні правопорушення: сьогодення та найбільш актуальні проблеми.

3. Сучасний стан нормативно-правового забезпечення діяльності поліцейських офіцерів громади в умовах реформування Національної поліції України.

4. Поліцейський офіцер громади як новий формат співпраці поліції з ОТГ. Реформування підрозділу дільничних офіцерів поліції за проектом «поліцейський офіцер громади» в Україні.

Зміст лекції

У сучасних мовах організаційно-правове забезпечення діяльності дільничних офіцерів поліції є важливою складовою в системі забезпечення публічної безпеки. Це включає в себе сукупність нормативних та організаційних заходів, спрямованих на здійснення ефективних функцій, пов'язаних із забезпеченням порядку та безпеки у територіальних громадах. Сучасні офіцери поліції повинні працювати в умовах, що визначаються не лише боротьбою з злочинністю, але й підтримкою позитивних відносин із громадою.

Організаційно-правовий аспект визначає повноваження дільничних офіцерів, передбачає їхню взаємодію з іншими службами правопорядку та органами місцевого самоврядування та регламентує використання різноманітних засобів та технологій. Забезпечення публічної безпеки, захист прав та свобод громадян, а також профілактика правопорушень – основні цілі, на досягнення яких спрямована діяльність дільничних офіцерів. Одночасно, вони зобов'язані виявляти й усувати причини, що сприяють вчиненню правопорушень, що визначається нормативно-правовими документами.

Дільничний офіцер поліції здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Законів України «Про Національну поліцію», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків», «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі», «Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк», «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону», інших актів законодавства, нормативно-правових актів Міністерства внутрішніх справ України.

Повноваження та принципи, на яких ґрунтується діяльність дільничного офіцера поліції, визначені Розділом IV «Повноваження поліції» Закону України «Про Національну поліцію» та наказом МВС України від 28.07.2017 р. № 650 «Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад». За Європейським кодексом поліцейської етики, діяльність поліції завжди повинна проводитися згідно з національним правом і міжнародними стандартами, визнаними державою.

Організація та контроль за роботою дільничного офіцера поліції (далі – ДОП) покладається на заступника начальника територіального (відокремленого) підрозділу ГУНП (далі – ТВП), який відповідно до розподілу обов'язків координує діяльність ДОП та начальника підрозділу превенції та/або підрозділу взаємодії з громадами ТВП (далі – ПВГ ПП ТВП).

Наказом керівника ТВП за ДОП закріплюються відповідні поліцейські дільниці, яким присвоюється відповідний порядковий номер.

Територія поліцейської дільниці (її розміри та межі) визначається, а за необхідності – змінюється, керівником ТВП за поданням заступника керівника ТВП, який відповідно до розподілу обов'язків координує діяльність ДОП за погодженням з ПВГ УПД.

ДОП працюють за двотижневим планом, який складається з урахуванням оперативної обстановки на поліцейській дільниці та пріоритетів громади у сфері публічної безпеки і порядку. План затверджується керівником ТВП, на території обслуговування якого розташована відповідна територіальна громада, або заступником керівника, який відповідно до розподілу обов'язків координує діяльність ДОП.

У зазначеному плані в обов'язковому порядку зазначаються такі заходи:

1) проведення на території обслуговування превентивних заходів із метою запобігання вчиненню правопорушень, забезпечення публічної безпеки та порядку;

2) перевірка місць масового скупчення людей із метою отримання інформації про проблемні питання, які хвилюють громадян, а також отримання відомостей про осіб, які можуть бути причетними до вчинення правопорушень;

3) здійснення превентивної роботи з особами, які перебувають на обліках Національної поліції України;

4) здійснення перевірок за місцем проживання громадян – власників мисливської вогнепальної зброї, спеціальних засобів із метою забезпечення дотримання ними встановлених правил її зберігання та використання;

5) забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів;

6) відвідування закладів освіти з метою профілактики вчинення дітьми кримінальних та адміністративних правопорушень.

До плану можуть уноситися коригування з урахуванням особливостей стану оперативної обстановки на території поліцейської дільниці.

Межі поліцейської дільниці визначаються керівником ТВП з урахуванням площі території та специфіки регіону.

Залежно від стану криміногенної обстановки на дільниці зазначені критерії можуть бути чинником для введення додаткових посад ДОП, старшого ДОП, помічника ДОП або утворення додаткової поліцейської дільниці та поліцейської станції.

Пропозиції щодо введення додаткових поліцейських дільниць, поліцейських станцій готуються ПВГ ПП ТВП та надаються до ПВГ УПД.

Діяльність та повноваження дільничного офіцера поліції в провадженні у справах про адміністративні правопорушення визначається Кодексом України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП). Поліцейські заходи в діяльності дільничного офіцера поліції та заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Наказ МВС

¹ Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>

України «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції» від 06.11.2015 № 1376 встановлює порядок оформлення в органах Національної поліції України, у тому числі в їх структурних (відокремлених) підрозділах, матеріалів про адміністративні правопорушення, порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення, а також визначає порядок контролю за дотриманням законодавства під час оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення (крім правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху).

Дільничні офіцери поліції мають право на складання протоколів про адміністративні правопорушення, протоколів про адміністративні затримання, протоколів про вилучення речей і документів, протоколів про огляд речей та особистий огляд, а також отримання пояснення від осіб, які притягаються до адміністративної відповідальності, потерпілих та свідків.

Дільничний офіцер поліції проводить документування таких адміністративних правопорушень:

- жорстоке поводження з тваринами (стаття 89 КУпАП);
- порушення правил тримання собак і котів (стаття 154 КУпАП);
- порушення правил торгівлі пивом, алкогольними, слабоалкогольними напоями і тютюновими виробами (стаття 156 КУпАП);
- торгівля з рук у невстановлених місцях (стаття 160 КУпАП);
- порушення порядку провадження господарської діяльності (стаття 164 КУпАП);
- дрібне хуліганство (стаття 173 КУпАП);
- вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування (стаття 173-2 КУпАП);
- куріння тютюнових виробів у заборонених місцях (стаття 175-1 КУпАП);
- виготовлення, зберігання самогону та апаратів для його вироблення (стаття 176 КУпАП);
- придбання самогону та інших міцних спиртних напоїв домашнього вироблення (стаття 177 КУпАП);
- розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях або поява у громадських місцях у п'яному вигляді (стаття 178 КУпАП);
- заняття проституцією (стаття 181-1 КУпАП);
- порушення вимог законодавчих та інших нормативно-правових актів щодо захисту населення від шкідливого впливу шуму чи правил додержання тиші в населених пунктах і громадських місцях (стаття 182 КУпАП);
- порушення правил адміністративного нагляду (стаття 187 КУпАП).

Дільничні офіцери поліції, при складанні протоколів про адміністративні правопорушення, найчастіше можуть допускати наступні типові помилки:

Некоректне визначення суб'єкта правопорушення. Часто спостерігається недостатня увага до точного визначення особи, яка вчинила правопорушення, що може призвести до ускладнень при подальшій ідентифікації порушника.

Неправильна кваліфікація порушення. Дільничні офіцери іноді допускають помилки у визначенні ступеня тяжкості та характеру порушення, що впливає на обґрунтування вибору адміністративних заходів.

Невірне висвітлення обставин правопорушення. Важливо чітко та повно висвітлювати обставини скоєного правопорушення, оскільки недостатня інформація може ускладнити подальший процес притягнення особи до відповідальності.

Технічні помилки в заповненні протоколу. Наприклад, нерозбірливий почерк, відсутність важливих реквізитів чи неправильне використання термінів можуть ускладнити процес притягнення особи до адміністративної відповідальності.

Відсутність необхідних відомостей про порушника. Неповна або недостатня інформація про особу порушника, така як місце проживання, може стати завадою в подальшому слідстві та розслідуванні.

Недостатнє роз'яснення прав порушнику. Важливо чітко викладати порушнику його права для уникнення подальших непорозумінь чи спростувань.

Несвоєчасне складання протоколу. Відсутність вчасного складання протоколу може ускладнити процес притягнення порушника до відповідальності.

Нормативно-правовими актами, що містять норми щодо діяльності поліцейських офіцерів громади (далі – ПОГ), здійснення ними профілактики адміністративних правопорушень та підстави їх взаємодії із іншими суб'єктами, є: Конституція України, Кодекс України про адміністративні правопорушення (КУпАП), Закон України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року, Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року (ст. 25), Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року (ст. 38), Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 7 грудня 2017 року, Інструкція з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громади, затверджена Наказом МВС України від 28 липня 2017 року № 650 та ін.

ПОГ зобов'язані виконувати службові функції на закріплених за ними поліцейськими дільницями в межах територіальної громади в однострої, з табельною вогнепальною зброєю, засобами зв'язку та спецзасобами.

Після закінчення несення служби ПОГ (крім випадків закріплення табельної вогнепальної зброї, боєприпасів і спеціальних засобів за поліцейськими на постійне зберігання і носіння) зобов'язані передати табельну вогнепальну зброю та боєприпаси до органу (підрозділу) поліції в порядку, визначеному Інструкцією із заходів безпеки при поводженні зі зброєю, затвердженою наказом Міністерства внутрішніх справ України від

01 лютого 2016 року № 70, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 17 лютого 2016 року за № 250/28380.

Табельна вогнепальна зброя, боеприпаси та спеціальні засоби закріплюються за ПОГ на постійне зберігання відповідно до вимог Інструкції з організації забезпечення, зберігання та експлуатації озброєння в Національній поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11 жовтня 2018 року № 828, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 05 листопада 2018 року за № 1249/32701.

Службові транспортні засоби закріплюються, використовуються та зберігаються ПОГ відповідно до вимог Порядку використання і зберігання транспортних засобів Національної поліції України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 07 вересня 2017 року за № 757, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2017 року за № 1198/31066.

Поліцейський офіцер громади – це новий формат співпраці поліції з об'єднаними територіальними громадами (ОТГ). Він передбачає постійну присутність поліцейського на території громади, його тісну співпрацю з населенням та органами місцевого самоврядування, підзвітність ОТГ.

ПОГ із метою впровадження принципу взаємодії з населенням на засадах партнерства організовують роботу за такими напрямками:

1) протидія злочинності, профілактика правопорушень та охорона публічного порядку за участю населення;

2) співпраця з органами місцевого самоврядування, представниками територіальних громад, населенням, керівниками підприємств, соціальних, навчальних та культурних закладів, закладів соціального захисту дітей із метою реалізації принципу взаємодії з населенням на засадах партнерства; обмін інформацією для подальшого її використання під час виконання службових обов'язків;

3) визначення спільних пріоритетних напрямів роботи та її оцінювання з урахуванням думки і потреб громадськості;

4) вирішення в межах компетенції безпекових питань, що сприятимуть формуванню довіри до поліції;

5) налагодження ефективної комунікації з населенням громади, у тому числі із застосуванням інноваційних засобів та інформаційних платформ, проведенням тематичних зустрічей для швидкого обміну інформацією щодо вирішення проблем із безпекою, зосередження уваги на причинах учинення правопорушень із метою їх завчасного запобігання;

6) співпраця з активними мешканцями громади з метою підвищення рівня їх правової обізнаності щодо повноважень поліції¹.

З метою налагодження ефективної співпраці між поліцією та органами місцевого самоврядування і населенням ПОГ проводять відкриті зустрічі та гласні виступи щодо стану дотримання законності, боротьби зі злочинністю,

охорони громадського порядку та результатів своєї діяльності на відповідній поліцейській дільниці.

У межах поліцейської дільниці ПОГ проводять роз'яснювальну роботу серед населення з метою формування правової культури, негативного ставлення до суспільно небезпечних явищ, про необхідність інформування органів поліції про вчиненні правопорушення та/або готування до їх учинення, а також про способи захисту і самооборони від злочинних посягань.

ПОГ у взаємодії з органами соціального захисту населення місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, службами у справах дітей, благодійними, громадськими організаціями, представниками територіальних громад, спеціалізованими установами для осіб, які відбули покарання, здійснюють роботу із запобігання вчиненню правопорушень, у тому числі стосовно осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Діяльність ПОГ базується на партнерській, прозорій та активній співпраці поліції з територіальною громадою та направлена на прийняття конкретних та ефективних заходів, необхідних для вирішення безпекових питань місцевого значення з урахуванням потреб уразливих категорій населення.

ПОГ здійснюють роз'яснення серед населення громади, посадових осіб підприємств, установ та організацій у межах поліцейської дільниці положень законодавства України з питань профілактики правопорушень із метою усунення причин та умов, що сприяють їх учиненню, та відповідальності за такі діяння.

ПОГ можуть ініціювати пропозиції перед безпосереднім керівництвом щодо:

1) усунення передумов, які призводять до вчинення правопорушень;

2) вжиття заходів із метою запобігання вчиненню домашнього насильства та насильства за ознакою статі;

3) створення громадських формувань з охорони громадського порядку та державного кордону та/або призупинення (припинення) діяльності таких формувань, що порушують вимоги, визначені нормами Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону»;

4) покращення матеріально-технічного забезпечення поліцейської станції та умов роботи, оптимізації службової діяльності;

5) вжиття в межах компетенції заходів стосовно надання необхідної допомоги особі, яка постраждала від торгівлі людьми;

6) формування переліку пропозицій стосовно забезпечення їх професійного навчання та подання його на розгляд керівництву підрозділів взаємодії з громадами управління превентивної діяльності ГУНП (далі – ПВГ УПД).

ПОГ здійснюють прийом громадян у приміщенні поліцейської станції або іншому приміщенні органів місцевого самоврядування, виділених для цих цілей. Усі звернення, отримані під час прийому громадян, реєструються відповідно до вимог Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події,

¹ Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>

затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 08 лютого 2019 року № 100, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 березня 2019 року за № 223/331941.

При виявленні на території поліцейської дільниці інших правопорушень, реагування на які не належить до повноважень поліції, ПОГ інформують про це відповідні уповноважені органи (служби).

ПОГ співпрацюють із представниками громадських формувань з охорони громадського порядку та державного кордону, надають допомогу в організації їх діяльності, беруть участь у проведенні спільних нарад, під час яких розробляються та погоджуються заходи із забезпечення публічної безпеки і порядку на територіях обслуговування та взаємодії з патрульною поліцією та ГРПП.

Разом із виконавчими органами місцевого самоврядування ПОГ проводять звірки щодо кількості громадських формувань з охорони громадського порядку та їх членів, зареєстрованих відповідно до вимог Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону», подають пропозиції щодо їх діяльності, виконання статутних прав та обов'язків.

Питання до практичного заняття:

1. Сучасний стан організаційно-правового забезпечення діяльності дільничних офіцерів поліції.
2. Сучасний підхід до розгляду звернень громадян дільничним офіцером поліції та пов'язані з ним проблеми.
3. Дільничний офіцер поліції у справах про адміністративні правопорушення: сьогодення та найбільш актуальні проблеми.
4. Сучасні виклики профілактичної діяльності дільничного офіцера поліції та його роль у досудовому розслідуванні кримінальних проступків у формі дізнання.
5. Дільничні офіцери поліції та поліцейські громади: реалії сьогодення. Сучасний стан нормативно-правового забезпечення діяльності поліцейських офіцерів громади в умовах реформування Національної поліції України.
6. Поліцейський офіцер громади як новий формат співпраці поліції з ОТГ. Реформування підрозділу дільничних офіцерів поліції за проектом «поліцейський офіцер громади» в Україні.
7. Модель поліцейської діяльності, орієнтованої на безпеку громади (community policing). Особливості забезпечення місцевої інфраструктури безпеки в результаті запровадження проекту «Поліцейський офіцер громади».

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1

Поліцейський офіцер громади (ПОГ) села Новоселівка, що належить до Дніпропетровської області, отримав повідомлення від місцевого жителя про те, що в лісі поблизу села було помічено групу підозрілих осіб.

Питання:

Визначити, які заходи повинен вжити ПОГ для реагування на повідомлення.

Розробити план дій ПОГ на випадок, якщо група підозрілих осіб виявиться злочинцями.

Додаткові питання для обговорення:

Які ризики та загрози можуть виникнути під час виконання завдання ПОГ?

Які додаткові заходи можуть бути прийняті для підвищення безпеки ПОГ?

Якими способами можна підвищити ефективність роботи поліцейських офіцерів громад у сільській місцевості?

Ситуація 1

Ви очолюєте відділ превенції районного управління поліції в області. Оперативна обстановка вимагає прийняття рішень, які пов'язані із впровадженням нових підходів до роботи з особами, які перебувають на превентивному (профілактичному) обліку.

Завдання:

Оптимізувати систему адміністративного нагляду та превентивної роботи з особами, які перебувають на профілактичному обліку, з метою запобігання вчиненню нових правопорушень і відновлення їхнього соціального статусу.

Завдання включає наступні кроки:

1. Здійснити оцінку поточної системи адміністративного нагляду та превентивної роботи з особами, які перебувають на превентивному обліку. Визначити існуючі труднощі та прогалини у роботі.
2. Розробити нові підходи та стратегію роботи з цільовою аудиторією, зокрема з особами, які мають судимість і перебувають на превентивному обліку. Ця стратегія повинна враховувати їхні потреби, можливості та ризики.
3. Розробити інформаційну кампанію для громадськості та партнерів, щоб висвітлити нові підходи та важливість превентивної роботи з особами, які мають судимість.
4. Організувати навчальні заходи для працівників поліції та інших учасників системи адміністративного нагляду щодо нових підходів та методів роботи з цільовою аудиторією.
5. Реалізувати нові підходи в роботі, включаючи індивідуальний підхід до кожної особи, яка перебуває на превентивному обліку, і розробку індивідуальних програм відновлення.

1 Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>

6. Запровадити систему моніторингу та оцінки результатів нових підходів.

7. Встановити механізм відстеження та оцінки соціального відновлення осіб, які перебувають на превентивному обліку, включаючи їхнє працевлаштування, підвищення кваліфікації та покращення життєвих умов.

Питання для самоконтролю:

1. Які нормативно-правові акти регулюють діяльність дільничних офіцерів поліції?

2. Які основні завдання та функції дільничних офіцерів поліції?

3. Які зміни в організаційно-правовому забезпеченні діяльності дільничних офіцерів поліції відбулися в результаті реформи Національної поліції України?

4. Які основні проблеми в організаційно-правовому забезпеченні діяльності дільничних офіцерів поліції?

5. Які вимоги до розгляду звернень громадян дільничними офіцерами поліції?

6. Які проблеми виникають при розгляді звернень громадян дільничними офіцерами поліції?

7. Які види адміністративних правопорушень розглядаються дільничними офіцерами поліції?

8. Які права та обов'язки дільничних офіцерів поліції при розгляді справ про адміністративні правопорушення?

9. Які найбільш актуальні проблеми виникають при розгляді справ про адміністративні правопорушення дільничними офіцерами поліції?

10. Які завдання та функції дільничних офіцерів поліції у сфері профілактики правопорушень?

11. Які сучасні виклики стоять перед дільничними офіцерами поліції у сфері профілактики правопорушень?

12. Які основні напрямки діяльності дільничних офіцерів поліції у сфері профілактики правопорушень?

13. Які завдання та функції поліцейських офіцерів громади?

14. Який сучасний стан нормативно-правового забезпечення діяльності поліцейських офіцерів громади?

15. Які основні проблеми в діяльності поліцейських офіцерів громади?

16. Які переваги має модель поліцейської діяльності, орієнтованої на безпеку громади (community policing)?

17. Які особливості забезпечення місцевої інфраструктури безпеки в результаті запровадження проєкту «Поліцейський офіцер громади»?

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Community Policing: впровадження моделі поліцейської діяльності, орієнтованої на безпеку громади.

2. Роль дільничного офіцера поліції в профілактиці та розслідуванні адміністративних правопорушень.

3. Ефективна комунікація та взаємодія дільничних офіцерів поліції з громадськістю.

4. Інноваційні технології в роботі дільничного офіцера поліції.

5. Організація патрулювання та відповідь на виклики: найкращі практики.

6. Управління власною безпекою в громаді: роль поліцейського офіцера громади.

7. Співпраця між поліцейськими офіцерами громади та органами місцевого самоврядування.

8. Впровадження проєкту «Поліцейський офіцер громади» в Україні: досягнення та виклики.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-BP>

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

3. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

4. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

5. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

6. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>

7. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України: Наказ МВС України від 23.05.2017 № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17#Text>

8. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України. Наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20>

9. Про затвердження Положення про порядок роботи зі зверненнями громадян і організації їх особистого прийому в системі Міністерства внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 10 жовтня 2004 р. № 1177. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1361-04>

10. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>

11. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>

Основні джерела:

1. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану: довідник / Безпалова О. І., Чишко К. О., Бахасєва А. С., Макаренко В. С.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2022. 105 с.
2. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України : монографія / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін. Харків : Факт, 2022. 452 с.
3. Баєва Л. В., Назаренко П. Г., Кожушко О. О. Адміністративно-правові інструменти Community Policing в Україні: вивчення європейського досвіду. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2023. №38. С. 268-274.
4. Бакаянова Н. М., Кубасєнко А. В., Свіда О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання). Одеса: Фенікс, 2020. 251 с.
5. Бакаянова Н. М., Кубасєнко А. В., Свіда О. Г. Організація правоохоронної діяльності Національної поліції України: навчально-методичний посібник для студентів I курсу магістратури заочної форми навчання. Одеса: Фенікс, 2020. 218 с.
6. Бондар В.В. Дільничні офіцери поліції та поліцейські громади: реалії сьогодення. *Юридичний бюлетень*. 2020. Вип. 15. С.53-56.
7. Волокітенко І. О. Шляхи вдосконалення діяльності превентивних підрозділів Національної поліції України у сфері дотримання прав та свобод людини. *Правова позиція*. 2020. № 4 (29). С. 73-77.
8. Гурковська К. А. Взаємодія дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громади з підрозділами ювенальної превенції у сфері захисту прав дітей. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2022. Вип. 74 (2). С. 55-59.
9. Гуцуляк О. А. Щодо становлення інституту «Поліцейського офіцера громади» в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. №5. С. 101-106.
10. Ізбаш К. С., Домброван Н.В., Нормативно-правове забезпечення взаємодії Національної поліції України з громадськістю та населенням на засадах партнерства. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 1-2. С. 241-246.
11. Іщенко І.В. Превентивна діяльність Національної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. *Право і суспільство*. 2022. №6. С.171-177.
12. Кейдалюк В. О. Міжнародний досвід взаємодії поліції та громадськості. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. №1-2. С. 94-98.
13. Крижановська О.В. Форми реалізації взаємодії Національної

поліції з органами публічної влади у сфері забезпечення правопорядку. *Право і державне управління*. 2020. № 1. Т. 1 С. 78-84.

14. Кубасєнко А.В. Взаємодії поліції та суспільства в сфері реалізації правоохоронної функції. *Юридичний вісник*. 2020. № 2. С.81-87.

15. Кубасєнко А.В. Довіра до органів Національної поліції як ключовий фактор ефективності правоохоронної системи. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. №6(1). С.221-226.

16. Кубасєнко А.В. Теоретико-прикладні питання адміністративно-юрисдикційної діяльності поліцейських. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2017. №1. С.75-78.

17. Лебедева Н. Реформування підрозділу дільничних офіцерів поліції за проектом «Поліцейський офіцер громади» в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. №9. С.137-140.

18. Медведенко С. В. Адміністративно-правові основи взаємодії Національної поліції України з громадськістю в правоохоронній діяльності : дис. ... докт. філос. / Одеський державний університет внутрішніх справ, Одеса, 2020. 283 с.

19. Мердова О.М. Адміністративно-правовий статус дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади. *Правовий часопис Донбасу*. 2020. № 3. С. 135-144.

20. Новіченко А. Спеціальні форми взаємодії поліції і населення в охороні правопорядку. *Право.ua*. 2023. № 3. С.102-108.

21. Новіченко А. Організаційно-правові форми взаємодії поліції і територіальних громад в умовах воєнного стану. *Наше право*. 2022. № 4. С. 11-19.

22. Парханов Г. Р. Адміністративно-правові засади превентивної діяльності Національної поліції України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 238 с.

23. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 396 с.

24. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвіцький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. С. С. Вітвіцького. Київ: Дакор, 2021. 372 с.

25. Сташків Я.Я. Адміністративно-правове регулювання профілактичної діяльності дільничних офіцерів поліції. дис. ... докт. філос. 081 право. Національна академія внутрішніх справ, Київ, 2020. 351 с.

Тема 6. Актуальні питання діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності щодо здійснення контролю за обігом зброї у сфері дозвільної системи

Мета вивчення

Отримати та закріпити додаткові поглиблені знання щодо актуальних питань діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності щодо здійснення контролю за обігом зброї у сфері дозвільної системи.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) розуміти теоретичні основи та практичні аспекти діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності щодо здійснення контролю за обігом зброї у сфері дозвільної системи;
- 2) продемонструвати глибоке розуміння вимог і процедур, що стосуються практичної роботи підрозділів поліції превентивної діяльності щодо здійснення контролю за обігом зброї у сфері дозвільної системи;
- 3) мати глибокі знання щодо сучасних викликів і проблем, що виникають у діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності щодо здійснення контролю за обігом зброї у сфері дозвільної системи;
- 4) розв'язувати практичні завдання та використовувати відповідне законодавство в процесі діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності щодо здійснення контролю за обігом зброї у сфері дозвільної системи.

Лекційні питання:

1. Сучасний стан нормативно-правового регулювання дозвільної системи органів Національної поліції.
2. Завдання органів Національної поліції у сфері здійснення дозвільної системи. Умови та порядок видачі дозволів на функціонування об'єктів дозвільної системи.
3. Видача дозволів на придбання, зберігання, перевезення і використання вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, основних частин зброї, холодної зброї, пристроїв та патронів до них, пневматичної зброї, вибухових матеріалів і речовин, відкриття і функціонування об'єктів дозвільної системи.
4. Контроль за об'єктами дозвільної системи.
5. Адміністративна відповідальність за порушення правил дозвільної системи.

Зміст лекції

Дозвільна система – це особливий порядок виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, обліку і використання спеціально визначених предметів, матеріалів і речовин, а також відкриття та функціонування окремих підприємств, майстерень і лабораторій з метою охорони інтересів держави та безпеки громадян.

До предметів, матеріалів і речовин, підприємств, майстерень і лабораторій, на які поширюється дозвільна система, належать:

- вогнепальна зброя (нарізна воєнних зразків, несучасна стрілецька, спортивна, навчальна, охолощена, мисливська нарізна і гладкоствольна);
- бойові припаси до неї, холодна зброя, (арбалети, мисливські ножі тощо);
- пневматична зброя калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду;

- пристрої вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії та зазначені патрони;

- вибухові матеріали і речовини, сильнодіючі отруйні речовини I/II патогенності і токсини;

- збудники інфекційних захворювань I/II групи патогенності і токсини;

- сховища, склади і бази, де вони зберігаються;

- стрілецькі тири і стрільбища;

- мисливсько-спортивні стенди, а також підприємства і майстерні по виготовленню і ремонту вогнепальної та холодної зброї;

- піротехнічні майстерні, пункти вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування;

- магазини, в яких здійснюється продаж зброї та бойових припасів до неї;

- організації, що займаються збутом сильнодіючих отруйних речовин, і лабораторії, що проводять аналізи цих засобів і речовин, працюють із збудниками інфекційних захворювань I/II патогенності і токсинами.

Національна поліція України роботу щодо здійснення дозвільної системи організовує через свої структурні підрозділи:

- уповноважений підрозділ із контролю за обігом зброї центрального органу управління поліцією (УП ЦОУП);

- уповноважений підрозділ з контролю за обігом зброї та дозвільної системи головних управлінь Національної поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях та м. Києві (УП ГУНП);

- територіальні (відокремлені) підрозділи поліції в районах, містах, районах у містах (територіальні підрозділи поліції).

Основні завданнями органів поліції запобігання порушенням порядку виготовлення, придбання, зберігання, обліку, охорони, перевезення та використання вогнепальної зброї, пневматичної зброї калібру понад 4,5 мм та швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду (далі – пневматична зброя) і холодної зброї (арбалети, луки з зусиллям натягу тятиви більше ніж 20 кг, мисливські ножі тощо (далі – холодна зброя)), пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії (далі – пристрої), та патрони до них, основних частин зброї бойових припасів до зброї і охолощеної зброї, вибухових матеріалів і речовин, попередження випадків їх втрати, крадіжок, використання не за призначенням та з протиправною метою.

Контроль за дотриманням правил дозвільної системи органи поліції здійснюють шляхом обстеження таких об'єктів, погодження укладення трудових договорів на виконання робіт, пов'язаних з виготовленням, придбанням, зберіганням, обліком, охороною, перевезенням і використанням

¹ Про затвердження Положення про дозвільну систему: Постанова Кабінету міністрів від 12.10.1992 № 576. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-92>

спеціально визначених предметів і матеріалів, проведення профілактичних заходів щодо попередження та припинення порушень правил дозвільної системи, а також притягнення осіб, що вчинили правопорушення, до відповідальності в порядку, встановленому законом.

Уповноважений підрозділ із контролю за обігом зброї центрального органу управління поліцією (УП ЦОУП) відповідає за:

забезпечення контролю за дотриманням порядку на об'єктах дозвільної системи із вогнепальною, пневматичною і холодною зброєю, а також боеприпасами до зброї та вибуховими матеріалами; здійснення заходів щодо їх забезпечення надійними засобами охоронно-пожежної сигналізації; посилення контролю за дотриманням порядку виготовлення, придбання, обліку, зберігання, охорони та використання предметів і матеріалів, на які поширюється дозвільна система;

дотримання правил вилучення, приймання, обліку і зберігання вилученої, добровільно зданої та знайденої зброї, а також її передачу до чергових частин органів поліції; створення та регулярне поповнення в кожній черговій частині картотек власників вогнепальної, пневматичної і холодної зброї; забезпечення систематичного професійного навчання працівників дозвільної системи; координацію діяльності структурних підрозділів міністерства на цій ділянці роботи.

Органи поліції, здійснюючи дозвільну систему, приймають рішення про надання дозволів суб'єктам господарювання щодо:

придбання, зберігання, перевезення (через митний кордон України, територією України, транзит через територію України) й використання вогнепальної зброї, боеприпасів до неї, основних частин зброї, холодної зброї, охолощеної зброї, пневматичної зброї, пристроїв та патронів до них; вибухових матеріалів і речовин;

на відкриття та функціонування сховищ, складів і баз, де вони зберігаються, стрілецьких тирів і стрільбищ, мисливсько-спортивних стендів, а також підприємств і майстерень з виготовлення і ремонту вогнепальної та холодної зброї, піротехнічних майстерень, пунктів вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування, магазинів, у яких здійснюється продаж зброї та бойових припасів до неї, пристроїв та патронів до них (далі - об'єкти дозвільної системи);

громадянам – дозволи на придбання, зберігання та носіння вогнепальної мисливської зброї, холодної, охолощеної, пневматичної зброї, пристроїв.

Громадяни України на підставі дозволів та за належних умов зберігання мають право на необмежену кількість зброї:

- мисливської гладкоствольної зброї та основних частин до неї з 21-річного віку;
- мисливської нарізної зброї та основних частин до неї з 25-річного віку;
- холодної, охолощеної та пневматичної зброї та основних частин до неї з 18-річного віку.

Для одержання громадянами в органах поліції дозволу на придбання мисливської вогнепальної нарізної, гладкоствольної, пневматичної зброї, холодної та охолощеної зброї подаються наступні документи:

- заява щодо видачі дозволу на придбання зброї на ім'я керівника органу поліції за місцем проживання заявника (заповнюється у відділі поліції);
- заповнена картка-заява (заповнюється у відділі поліції);
- медична довідка (крім охолощеної зброї);
- довідка про вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування (крім охолощеної зброї);
- платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги;
- копії 1, 2 та 11 сторінок паспорта громадянина України.

Обставини, які унеможливають отримання громадянином дозволу на придбання, зберігання та носіння зброї та пристроїв:

відсутність довідки про вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування;

відсутність права, визначеного актами законодавства, на придбання, зберігання і носіння пристроїв.

наявність у особи медичних протипоказань до виконання вказаних функціональних обов'язків та володіння зброєю;

наявність даних про систематичне (два чи більше разів) порушення такою особою громадського порядку, зловживання спиртними напоями, вживання наркотичних речовин без призначення лікаря, інших одурманюючих засобів, скоєння насильства в сім'ї, що підтверджується документально;

повідомлення такій особі про підозру або складення щодо такої особи повідомлення про підозру, яке не вручене внаслідок не встановлення її місця знаходження;

наявність у особи судимості за злочин, яка не погашена або не знята в установленому порядку;

Єдиний реєстр зброї (ЄРЗ) – інформаційно-телекомунікаційна система, яка є функціональною підсистемою єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ, що призначена для автоматизації обліку процесів обігу зброї до рівня стандартів операційних процедур та автоматизованого робочого місця користувача, забезпечує формування, зберігання, спільне використання і верифікацію інформації про права в сфері обігу зброї, боеприпасів до неї, основних частин зброї, які мають ідентифікаційні номери та вибухових матеріалів, об'єкти та суб'єкти цих прав.

Наказ Міністерства внутрішніх справ від 01.03.2022 року №170 «Про особливості видачі громадянам України дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану».

¹ Про затвердження Положення про функціональну підсистему «Єдиний реєстр зброї» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ: наказ МВС від 10.01.2022 № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-22#n14>

Для отримання дозволу під час дії воєнного стану громадянину України необхідно:

подати на ім'я керівника органу поліції за місцем проживання (перебування) заявника письмову заяву про видачу дозволу, за наявності документу, що посвідчує особу, додавши до заяви копії сторінок паспорта громадянина України;

надати копію військового квитка осіб рядового, сержантського і старшинського складу, військового квитка офіцера запасу, копія посвідчення пенсіонера або ветерана військової служби, органів внутрішніх справ, Національної поліції України, Національного антикорупційного бюро України, Служби судової охорони, державної пожежної охорони, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, служби цивільного захисту, податкової міліції, Бюро економічної безпеки України чи Державної кримінально-виконавчої служби України, або копія посвідчення члена громадського формування з охорони громадського порядку, або копія дозволу на зброю;

дочекатись проведення за можливості органами поліції у встановленому порядку перевірок, тривалість яких не повинна перевищувати двох днів та отримати дозвіл.

Об'єкти дозвільної системи інспекторами дозвільної системи та ділничними офіцерами поліції обстежуються щокварталу, а об'єкти, де зберігається велика кількість зброї (20 чи більше одиниць), і базові склади вибухових матеріалів і речовин - щомісяця.

При цьому обстеження складів з вибуховими матеріалами і речовинами проводиться за участю посадових осіб поліції охорони, вибухотехнічних підрозділів Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України та органів ДСНС (за згодою).

Облікова справа на об'єкт дозвільної системи складається із двох розділів

у першому містяться матеріали, які стали підставою для відкриття об'єкта: листування, пов'язане з одержанням дозволів на виготовлення, ремонт, придбання, зберігання, перевезення, використання предметів, матеріалів і речовин, відкриття та функціонування підприємств, майстерень і лабораторій, на які поширюється дозвільна система, корінці цих дозволів, платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції, копії актів перевірок або рапортів;

у другому – списки особового складу охорони, дані про осіб, які виконують роботи, пов'язані з виготовленням, ремонтом, зберіганням, придбанням, обліком, охороною, перевезенням і використанням предметів, матеріалів і речовин, матеріали перевірки зазначених осіб, дислокації постів

охорони, довідки про вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування тощо.

Права органів поліції у разі виявлення порушень правил дозвільної системи:

анулювати виданий підприємству, установі й організації дозвіл на придбання, зберігання і використання зброї, основних частин зброї, бойових припасів, пристроїв та патронів до них, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів і речовин при невиконанні встановлених правил користування і поводження з ними або при недоцільності їх подальшого зберігання, вилучати при необхідності зазначені предмети, опечатувати склади, бази й сховища, закривати стрілецькі тири і стени, зброєремонтні підприємства, магазини;

анулювати дозволи на придбання, зберігання і носіння зброї, основних частин зброї, пристроїв та боєприпасів, видані громадянам, які зловживають спиртними напоями, вживають наркотичні засоби без призначення лікаря, інші одурманюючі засоби, хворіють на психічні захворювання, та в інших випадках, передбачених законодавством;

на підставі вмотивованої постанови державного виконавця про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві користування вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю, пристроями вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії.

Порушення правил дозвільної системи є різновидом адміністративних правопорушень, що посягають на встановлений порядок управління як систему відносин, які забезпечують нормальне функціонування державних органів, а також чітке виконання різних загальнообов'язкових правил, встановлених з цією метою.

Адміністративні проступки в сфері здійснення дозвільної системи посягають на нормальну діяльність державних органів, а саме – підрозділів Національної поліції, завдаючи шкоди відносинам, які забезпечують правильне функціонування об'єктів, щодо яких зазначені органи здійснюють дозвільну систему.

Питання до практичного заняття:

1. Сучасний стан нормативно-правового регулювання дозвільної системи органів Національної поліції.

2. Призначення дозвільної системи та завдання органів Національної поліції щодо її забезпечення.

3. Перелік та характеристика предметів, матеріалів і речовин підприємств, майстерень і лабораторій, на які поширюється дозвільна система (об'єктів дозвільної системи).

4. Завдання органів Національної поліції у сфері здійснення дозвільної системи.

5. Умови та порядок видачі дозволів на функціонування об'єктів дозвільної системи.

¹ Про особливості видачі громадянам України дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану: Наказ МВС України від 01.03.2022 № 170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0273-22#n14>

6. Вимоги, що ставляться до відкриття та функціонування об'єктів, зберігання та перевезення предметів і речовин дозвільної системи.

7. Види дозволів і порядок їх видачі.

8. Перелік обставин, що обмежують або виключають допуск сторонніх осіб до об'єктів, предметів чи речовин дозвільної системи.

9. Облік власників зброї, пристроїв. Видача дозволів на придбання, зберігання, перевезення і використання вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, основних частин зброї, холодної зброї, пристроїв та патронів до них, пневматичної зброї, вибухових матеріалів і речовин, відкриття і функціонування об'єктів дозвільної системи.

10. Контроль за об'єктами дозвільної системи. Придбання, зберігання, перевезення, облік і використання вибухових матеріалів.

11. Адміністративна відповідальність за порушення правил дозвільної системи.

12. Організація нагляду поліції за дотриманням правил дозвільної системи.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1

16.09.2023 близько 12 год. 45 хв. громадянин Петришин О.С. зберігав належну йому зареєстровану зброю марки CZ-457 №2543, дозвіл серії СА 543165; карабін BLASERR8 №7654, дозвіл серії АА 236894 за адресою місця проживання по вул. Світлій, 26, не в сейфі, а саме: зброю марки CZ-457, №2543 зберігав в автомобілі, а карабін BLASERR8 зберігав поруч з дверима, чим порушив п. 12.12 Наказу МВС № 622, тобто вчинив правопорушення, передбачене ч. ____ ст. ____ КУпАП.

Кваліфікувати дії, скласти адміністративні матеріали.

Завдання 2

28.09.2023 року приблизно о 15.00 год Власов І.М., перебуваючи за місцем свого проживання по вул. Сонячний, 15 здійснив два постріли з власної рушниці Almark PS55 12 калібру 2 ствольної № 547658 в межах населеного пункту с. Першотравневе Іванівського району Одеської області, внаслідок чого застрелив собаку породи «німецька вівчарка».

Кваліфікувати дії та скласти необхідні адміністративні матеріали.

Питання для самоконтролю:

1. Які нормативно-правові акти регулюють дозвільну систему органів Національної поліції?

2. Які основні зміни в нормативно-правовому регулюванні дозвільної системи були внесені в 2023 році?

3. Які основні завдання органів Національної поліції у сфері дозвільної системи?

4. Які завдання органів Національної поліції щодо забезпечення дозвільної системи?

5. Які об'єкти дозвільної системи не підлягають реєстрації в органах Національної поліції?

6. Які завдання органів Національної поліції у сфері здійснення дозвільної системи?

7. Які основні функції органів Національної поліції у сфері дозвільної системи?

8. Які основні права органів Національної поліції у сфері дозвільної системи?

9. Які умови видачі дозволів на функціонування об'єктів дозвільної системи?

10. Який порядок видачі дозволів на функціонування об'єктів дозвільної системи?

11. Які документи необхідні для отримання дозволу на функціонування об'єкта дозвільної системи?

12. Які заходи вживаються для забезпечення захисту об'єктів, предметів чи речовин дозвільної системи від несанкціонованого доступу?

13. Який порядок контролю за об'єктами дозвільної системи?

14. Які вимоги ставляться до придбання, зберігання, перевезення, обліку і використання вибухових матеріалів?

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Сучасні технології в обліку та моніторингу зброї: від інформаційних систем до біометричних методів.

2. Роль поліції в попередженні та виявленні незаконного обігу зброї в онлайн-середовищі.

3. Міжнародний обмін інформацією та співпраця у сфері контролю за обігом зброї.

4. Ініціативи з вилучення незаконної зброї та їх вплив на безпеку.

5. Аналіз недоліків у сучасній системі дозволів на зброю та способи їх вирішення.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-BP>

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

3. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

4. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

5. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

6. Про затвердження Порядку придбання, зберігання, перевезення і використання спортивної зброї, боєприпасів до неї, утримання стрілецьких тирів, стрільбищ та стендів: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 №1207. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-2018>

7. Про затвердження Положення про дозвільну систему: Постанова Кабінету міністрів від 12.10.1992 № 576. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-92>

8. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>

9. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України: Наказ МВС України від 23.05.2017 № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17#Text>

10. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20>

11. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: Наказ МВС від 21.08.1998 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>

12. Про затвердження Положення про порядок роботи зі зверненнями громадян і організації їх особистого прийому в системі Міністерства внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 10 жовтня 2004 р. № 1177. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1361-04>

13. Про затвердження Положення про функціональну підсистему «Єдиний реєстр зброї» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ: Наказ МВС від 10.01.2022 № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-22#n14>

14. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>

15. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>

16. Про особливості видачі громадянам України дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану: Наказ МВС України від 01.03.2022 № 170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0273-22#n14>

Основні джерела:

1. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану: довідник / Безпалова О. І., Чишко К. О., Бахасєва А. С., Макаренко В. С.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2022. 105 с.

2. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України : монографія / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін. Харків : Факт, 2022. 452 с.

3. Бакаянова Н. М., Кубасєнко А. В., Свида О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання). Одеса: Фенікс, 2020. 251 с.

4. Бакаянова Н. М., Кубасєнко А. В., Свида О. Г. Організація правоохоронної діяльності Національної поліції України: навчально-методичний посібник для студентів I курсу магістратури заочної форми навчання. Одеса: Фенікс, 2020. 218 с.

5. Дулгер В. В. Особливості правового регулювання обігу зброї в умовах дії надзвичайних адміністративно-правових режимів. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 3. С. 140-144.

6. Кобрусєва Є. А. Дозвільна система як один із засобів забезпечення суспільної безпеки та громадського порядку. *Правові новели*. 2022. №18. С. 113-116.

7. Контроль за обігом зброї на об'єктах дозвільної системи Національної поліції: метод. рек. / В. Л. Костюк, Є. М. Корж, В. І. Мотиль та ін. К. : Нац. акад. внутр. справ, 2018. 36 с.

8. Кубасєнко А. В. Теоретико-прикладні питання адміністративно-юрисдикційної діяльності поліцейських. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2017. №1. С. 75-78

9. Макачук В. В. Дозвільні процедури національної поліції України при реалізації державної політики у сфері національної безпеки і оборони. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2022. № 2 (4). С. 87-91.

10. Миронюк Р. В. Особливості здійснення контролю поліцією за обігом вогнепальної зброї в умовах воєнного стану. *Юридичний бюлетень*. 2022. Вип. 26. С. 158-166.

11. Муляр Г. В. Діяльність органів Національної поліції України в умовах правового режиму воєнного стану. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2023. № 61. С. 130-133.

12. Парханов Г. Р. Адміністративно-правові засади превентивної діяльності Національної поліції України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 238 с.

13. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2020. 396 с.

14. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвіцький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. С. С. Вітвіцького. Київ : Дакор, 2021. 372 с.

15. Сташків Я. Я. Адміністративно-правове регулювання профілактичної діяльності дільничних офіцерів поліції. дис. ... докт. філос. 081 Право / Національна академія внутрішніх справ, Київ, 2020. 351 с.

16. Шило С. М. Дозвільна система як особливий вид діяльності органів публічної адміністрації. *Науковий вісник Ужгородського університету*: серія: Право. 2023. Т.1. Вип. 75. С. 305-310.

17. Шумейко Т. А. Адміністративно-правові основи формування та реалізації державної політики у сфері обігу зброї в Україні: монографія. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. 420 с.

Тема 7. Особливості діяльності поліції в умовах, що ускладнюють оперативну обстановку

Мета вивчення

Отримати та закріпити додаткові поглиблені знання щодо особливостей діяльності поліції в умовах, що ускладнюють оперативну обстановку.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) розуміти теоретичні основи та практичні аспекти особливостей діяльності поліції в умовах, що ускладнюють оперативну обстановку;
- 2) продемонструвати глибоке розуміння вимог і процедур, що стосуються практичної роботи підрозділів поліції в умовах, що ускладнюють оперативну обстановку;
- 3) мати глибокі знання щодо сучасних викликів і проблем, що виникають у діяльності підрозділів поліції в умовах, що ускладнюють оперативну обстановку;
- 4) розв'язувати практичні завдання та використовувати відповідне законодавство в процесі діяльності підрозділів поліції в умовах, що ускладнюють оперативну обстановку.

Лекційні питання:

1. Нормативно-правове забезпечення діяльності працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій.
2. Оперативне управління органами поліції в особливих умовах. Планування дій поліції в особливих умовах.
3. Поняття, види посиленого варіанта службової діяльності в Національній поліції.
4. Діяльність Національної поліції України при проведенні масових заходів.
5. Діяльність Національної поліції України при виникненні групових порушень публічного порядку та масових заворушень.
6. Діяльність Національної поліції України у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

Зміст лекції

Нормативно-правове забезпечення діяльності працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій здійснюється на основі Конституції України, законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, наказів Міністерства внутрішніх справ України та інших нормативно-правових актів.

Основними нормативно-правовими актами, які регулюють діяльність Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій, є:

Про Національну поліцію України: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII.

Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 02.10.2012 № 5403-VI.

Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 № 1550-III.

Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII.

Про невідкладні заходи щодо посилення боротьби зі злочинністю: Указ Президента України від 21 липня 1994 року № 396.

Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 року № 11.

Про затвердження Плану реагування на надзвичайні ситуації державного рівня: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 року № 223.

Про затвердження порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями: Постанова кабінету міністрів України від 24 березня 2004 року № 368.

Про затвердження Інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посилений варіант службової діяльності: наказом МВС України від 10 грудня 2015 року № 1560.

Оперативне управління органами поліції в особливих умовах – це діяльність органів управління Національної поліції, спрямована на забезпечення виконання завдань по забезпеченню правопорядку і законності в особливих умовах.

Особливі умови – це такі умови, що характеризуються порушенням нормального функціонування суспільства, економіки, життєдіяльності людей внаслідок стихійного лиха, техногенної катастрофи, збройного конфлікту, терористичного акту або інших подій.

Основними завданнями оперативного управління органами поліції в особливих умовах є:

- забезпечення охорони життя і здоров'я громадян, їхніх прав і свобод;
- захист власності;
- припинення протиправних дій;
- забезпечення публічного порядку і безпеки;
- надання допомоги постраждалим.

Для виконання цих завдань органи поліції в особливих умовах здійснюють такі заходи:

- посилення охорони публічного порядку і безпеки;
- проведення розшуку осіб, які вчинили правопорушення або злочини;
- надання допомоги постраждалим;

взаємодія з іншими правоохоронними органами, органами державної влади та місцевого самоврядування.

Планування дій поліції в особливих умовах є невід'ємною частиною стратегічного підходу до забезпечення публічної безпеки в умовах надзвичайних ситуацій. Цей процес передбачає ретельний аналіз і попереднє планування, виважене визначення конкретних заходів та систематичний аналіз ефективності.

Аналіз інформації та попереднє планування. Першим етапом є аналіз інформації, що стосується можливих загроз та надзвичайних ситуацій. Враховуючи політичні, економічні, соціальні та географічні аспекти, заздалегідь визначаються потенційні місця виникнення небезпек та особливості сценаріїв подій.

Розробка спеціальних планів. На основі передбачених обставин розробляються типові спеціальні плани, які визначаються конкретними типами надзвичайних ситуацій, наприклад, план «Повінь», «Пожежа», «Визволення», «Розшук». Ці плани розробляються з урахуванням регіональних особливостей та можливих викликів.

Визначення конкретних заходів. Після визначення потенційних небезпек визначаються необхідні сили та засоби, розміщення персоналу та матеріально-технічне забезпечення. Оперативні карти та схеми розміщення сил допомагають оптимізувати координацію та контроль.

Тестування та підготовка персоналу. Проведення практичних занять є ключовим етапом для перевірки ефективності стратегій та планів. Під час цих занять персонал вивчає свої ролі та взаємодію в умовах надзвичайних ситуацій.

Керівництво та взаємодія. Визначається система керівництва та взаємодії між різними підрозділами поліції та іншими правоохоронними органами. Чітка комунікація та координація є важливими факторами для успішного вирішення ситуацій.

Аналіз та оновлення. На завершальному етапі проводиться аналіз ефективності заходів, визначається, що працює добре, а що може бути вдосконалено. Постійний моніторинг ситуацій та оновлення стратегій дозволяють адаптуватися до змін.

Планування дій поліції в особливих умовах є основою для успішного реагування на надзвичайні ситуації. Врахування різноманітних чинників, практичне тестування та постійний аналіз дозволяють забезпечити ефективні та безпечні дії правоохоронців в умовах надзвичайних обставин.

Посилений варіант службової діяльності (далі – посилений варіант) – комплекс організаційно-правових, превентивних, профілактичних, оперативних та інших заходів, пов'язаних з особливим режимом виконання

службових завдань і залученням значної кількості поліцейських з метою швидкої стабілізації оперативної обстановки, якщо наявними силами і засобами, що безпосередньо залучені до забезпечення публічної безпеки і порядку у повсякденному режимі несення служби, їх виконати неможливо.

Посилений варіант може бути введений на території держави або в окремих її регіонах чи населених пунктах до введення в установленому порядку надзвичайного та/або воєнного стану за наявності реальної загрози безпеці або життю громадян, усунення якої є одним із основних завдань НПУ.

Посилений варіант вводиться в разі:

- 1) повідомлення про обставини (події), що можуть призвести чи призвели до загострення оперативної обстановки, можуть створити чи створили загрозу життю (здоров'ю) громадян, їх конституційним правам і свободам;

- 2) виникнення масових заворушень, що супроводжуються обмеженням певних прав і свобод людини;

- 3) виникнення міжнаціональних і міжконфесійних конфліктів, блокування або захоплення особливо важливих об'єктів або окремих місцевостей, що загрожує безпеці громадян і порушує функціонування органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

- 4) учинення терористичних актів;

- 5) виникнення тяжких надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, що створюють загрозу життю і здоров'ю значної кількості населення;

- 6) спроби захоплення державної влади чи зміни конституційного ладу України шляхом насильства;

- 7) введення правового режиму воєнного стану.

На посилений варіант можуть переводитися як усі органи системи НПУ, так і окремі відповідні підрозділи територіальних органів.

Залежно від обставин, за яких було введено посилений варіант, сили, що залучаються, поділяються на три групи:

- 1) перша група - основні сили;

- 2) друга група - додаткові сили, що виділяються за рахунок відокремлених підрозділів того самого регіону;

- 3) третя група - сили, які залучаються за рахунок ГУНП інших регіонів (зведені загони).

За наказом керівників, які мають право введення посиленого варіанта, чисельність сил може бути збільшена за рахунок:

- 1) тимчасової відміни вихідних днів для поліцейських та відкликання їх із відпусток;

- 2) припинення здійснення відряджень або відкликання з них поліцейських;

¹ Про затвердження Інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посилений варіант службової діяльності: Наказ МВС України від 10.12.2015 № 1560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0012-16#n14>

3) установлення для поліцейських (крім добових нарядів) несення служби понад установлену тривалість робочого часу, а також у вихідні та святкові дні, але не більше 12-годинного робочого дня та шестиденного робочого тижня¹.

Організація та забезпечення публічного порядку під час проведення масових заходів в Україні є складним та відповідальним процесом, який вимагає чіткого планування та ефективної дії з боку правоохоронних органів, зокрема, Національної поліції.

Підготовчий етап. Перший етап включає визначення стратегічних цілей та завдань заходу. Національна поліція починає з аналізу попередніх подібних заходів для визначення можливих труднощів та стратегічних вирішень. Планування також включає розробку планів евакуації в разі надзвичайних ситуацій, встановлення точок взаємодії з іншими службами та співпрацю з організаторами та громадськістю. Технічні та інноваційні засоби, такі як відеоспостереження та дрони, використовуються для покращення ефективності.

Виконавчий етап. Другий етап охоплює дії нарядів та їх керівництва безпосередньо під час заходу. Національна поліція визначає місця для розстановки нарядів, забезпечуючи публічний порядок та безпеку. Керівництво координує дії нарядів, забезпечуючи взаємодію та запобігання порушенням громадського порядку. Контроль за потоками людей та транспорту здійснюється відповідно до розроблених планів.

Заключний етап. Заключний етап полягає у згортанні сил та засобів після завершення заходу. Національна поліція зосереджує свої ресурси в призначених пунктах, проводить аналіз події та підбиває підсумки роботи. Вивільнення обмежень та завершення операції відбувається після впевненості у безпеці та відсутності загроз.

Всі три етапи потребують високої організаційної підготовки, ефективної взаємодії з іншими службами та вдосконалення технічних засобів для успішного забезпечення публічного порядку та безпеки на масових заходах. Національна поліція України використовує свій досвід та практику для постійного удосконалення стратегій та тактик, щоб забезпечити найвищий рівень безпеки та комфорту для учасників та глядачів заходів.

Групові порушення публічного порядку та масові заворушення є серйозним викликом для правоохоронних органів, зокрема Національної поліції України. Порушення можуть бути спровоковані соціальною напругою та виражатися у насильстві, погромах, підпалах, захопленні будівель та інших руйнівних діях.

Національна поліція має визначені завдання при виникненні таких ситуацій. По-перше, вона зобов'язана виявляти первинні ознаки соціальної напруги та розробляти плани для припинення групових порушень. Крім того,

поліція забезпечує створення умов для припинення порушень та виявлення організаторів та виконавців протиправних дій.

Динаміка розвитку групових порушень охоплює три етапи: початковий, активний і заключний. На початковому етапі поліція повинна оцінювати обстановку, вимагати припинення порушень та попереджати про можливе застосування сили. У випадку невиконання вимог на початковому етапі, слід вживати заходів для припинення порушень, включаючи застосування спеціальних засобів.

Активний етап передбачає негайне блокування місця події, розсіювання та затримання учасників порушень. У разі неможливості припинення ситуації за наявних сил, поліція викликає додаткові резервні сили.

Заключний етап включає огляд місця події, затримання правопорушників, виведення транспорту та громадян із зони порушень та вжиття заходів особистої безпеки працівників.

Національна поліція виявляє високий рівень організації та стратегічного планування для подолання групових порушень публічного порядку. Регулярне підвищення кваліфікації та використання сучасних технологій допомагають забезпечити безпеку громадян та зберегти публічний порядок в умовах масових заходів.

Надзвичайний стан в Україні є особливим правовим режимом, який тимчасово вводиться при виникненні надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру, які можуть призвести до серйозних людських і матеріальних втрат і створюють загрозу для життя і здоров'я громадян. Також надзвичайний стан може бути оголошений у випадку спроби захоплення державної влади чи зміни конституційного ладу шляхом насильства.

Під час надзвичайного стану владі надаються повноваження, необхідні для відвернення загрози та забезпечення безпеки громадян, нормального функціонування національної економіки, органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Це також може включати тимчасове, обумовлене загрозою, обмеження у здійсненні конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Кодекс цивільного захисту України регулює відносини, пов'язані з захистом населення, територій, природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій. Він визначає повноваження органів влади, їхні права та обов'язки, а також права і обов'язки громадян та підприємств у разі надзвичайних обставин.

Надзвичайна ситуація визначається як обстановка на території чи об'єкті господарювання, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення через катастрофу, аварію, пожежу, стихійне лихо, епідемію чи інші небезпечні події.

Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій включає в себе комплекс заходів з різних сфер, таких як правові, соціально-економічні, політичні, організаційно-технічні та інші. Мета - регулювання техногенної та природної безпеки, реагування на загрозу та недопущення переростання подій в надзвичайну ситуацію.

¹ Про затвердження Інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посиленій варіант службової діяльності: Наказ МВС України від 10.12.2015 № 1560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0012-16#n14>

Зона надзвичайної ситуації визначається як окрема територія, де сталася надзвичайна ситуація.

Органи Національної поліції мають ряд завдань при введенні надзвичайного стану чи виникненні надзвичайних ситуацій, таких як забезпечення публічного порядку, безпеки дорожнього руху, охорони життя та здоров'я громадян, організація охорони власності, участь у рятувальних роботах та допомога іншим органам влади у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Термін «спеціальні службові завдання» визначає завдання, які виконуються територіальними, включаючи міжрегіональні, органами Національної поліції України та їх структурними підрозділами під час реагування на надзвичайні ситуації, проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, а також виконанні службових завдань у випадках уведення воєнного чи надзвичайного стану. Координація та підготовка здійснюються в залежності від типу надзвичайної ситуації:

Для техногенних та природних надзвичайних ситуацій відповідальність покладається на комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя.

Соціальні надзвичайні ситуації координуються групами Антитерористичного центру та територіальними органами поліції.

У воєнних надзвичайних ситуаціях – радами оборони та військово-цивільними адміністраціями.

Взаємодія Національної поліції, Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Національної гвардії під час виконання спільних заходів регулюється Інструкцією від 22 серпня 2016 року № 859.

Під час виконання спеціальних завдань поліція може переходити на посилений варіант службової діяльності згідно з Інструкцією від 10 грудня 2015 року № 1560.

Організацію взаємодії та виконання спеціальних завдань визначають керівники територіальних органів Національної поліції України, утворених відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2015 року № 730.

Організація та проведення спільних заходів має два етапи: попередню підготовку та безпосередню (оперативну) підготовку.

Попередня підготовка:

- розроблення планів взаємодії, інструкцій, регламентів, табелів, схем взаємодії та інших необхідних документів;
- визначення місць спільного прибуття та подальшого розташування поліцейських з різних підрозділів;
- узгодження порядку управління та взаємодії підрозділів, планування та здійснення забезпечення виконання завдань;
- проведення заходів з резервування, включаючи ідентифікацію, підготовку, навчання та визначення резерву або ешелонування сил і засобів;

- розроблення та здійснення інших необхідних заходів щодо підготовки взаємодії відокремлених підрозділів територіальних органів поліції.

Оперативна підготовка:

- оцінка оперативної обстановки, стану готовності і можливостей наявних сил і засобів;
- визначення керівника для оперативного управління спільними діями при виконанні службових завдань;
- визначення необхідності залучення додаткових сил Національної поліції України та початок та послідовність спільного виконання завдань;
- виділення техніки та засобів, необхідних для успішної реалізації спільних заходів.

Ці етапи спрямовані на створення системи організації та координації для ефективного виконання спільних службових завдань, забезпечуючи оптимальне використання ресурсів та оперативну реакцію на змінні обставини.

Питання до практичного заняття:

1. Поняття та зміст надзвичайної обстановки, яка створює особливі умови для роботи органів поліції.
2. Нормативно-правове забезпечення діяльності працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій.
3. Оперативне управління органами поліції в особливих умовах. Планування дій поліції в особливих умовах.
4. Діяльність поліції в умовах, що ускладнюють оперативну обстановку.
5. Поняття, види посиленого варіанта службової діяльності в Національній поліції.
6. Діяльність Національної поліції України при проведенні масових заходів.
7. Діяльність Національної поліції України при виникненні групових порушень громадського порядку та масових заворушень.
8. Діяльність Національної поліції України у разі виникнення надзвичайних ситуацій.
9. Фактори, що зумовлюють безпеку працівників Національної поліції в умовах виникнення надзвичайних ситуацій.

Завдання для самостійної роботи:

Кейс 1

У місті Києві напередодні Дня Незалежності України планується проведення масового заходу «Марш Свободи». Організатори заходу заявили про очікування участі до 100 тисяч осіб.

Захід буде проходити за маршрутом: Майдан Незалежності - Європейська площа - Хрещатик - Майдан Незалежності.

Час проведення заходу - з 12:00 до 16:00.

Загрозами безпеки під час проведення заходу можуть бути:

Терористичний акт.

Групові порушення громадського порядку.

Надзвичайна ситуація (наприклад, пожежа, аварія на транспорті).

Для забезпечення безпеки заходу поліція має в своєму розпорядженні:

1 000 поліцейських, включаючи спецпідрозділи.

200 одиниць техніки, включаючи автомобілі, автобуси, водомети.

100 одиниць обладнання, включаючи дрони, камери відеоспостереження.

Завдання 1. Планування і логістика

1. Складіть детальний оперативний план для забезпечення безпеки під час «Маршу Свободи».

2. Як розподілити поліцейські та спецпідрозділи вздовж маршруту та на Майдані Незалежності?

3. Як взаємодіяти з організаторами маршу для отримання важливої інформації про учасників та плани події?

Завдання 2. Контроль над громадським порядком

1. Опишіть заходи, які необхідно вживати для забезпечення публічного порядку під час маршу. Як реагувати на можливі конфлікти та порушення?

2. Які стратегії застосовувати для забезпечення безпеки учасників маршу та громадськості на прилеглих територіях?

Завдання 3. Реагування на екстрені ситуації

1. Розробіть план дій на випадок терористичного акту під час заходу.

2. Які заходи безпеки необхідно запровадити та яким чином координувати підрозділи поліції?

3. Як плануєте реагувати на групові порушення публічного порядку, такі як масові заворушення чи сутички між учасниками маршу?

Завдання 4. Забезпечення співпраці

1. Опишіть, як встановити зв'язок та співпрацювати з іншими службами, такими як ДСНС, медичні служби, органи самоврядування під час події.

2. Яким чином забезпечити обмін інформацією та координацію дій між всіма відомствами у випадку надзвичайної ситуації?

Завдання 5. Комунікація з громадськістю та медіа

1. Складіть план комунікації з громадськістю та медіа для публічного інформування про подію та рекомендації щодо безпеки.

2. Як здійснювати комунікацію з журналістами та відповідати на запитання громадськості під час маршу?

Питання для самоконтролю:

1. Що таке надзвичайна обстановка?

2. Які нормативно-правові акти регулюють діяльність поліції в умовах надзвичайних ситуацій?

3. Хто в органах поліції здійснює оперативне управління в особливих умовах?

4. Які види планів дій поліції в особливих умовах існують?

5. Які умови ускладнюють оперативну обстановку?

6. Що таке посилений варіант несення служби?

7. Які завдання виконує Національна поліція України при проведенні масових заходів?

8. Які заходи вживаються Національною поліцією України при виникненні групових порушень громадського порядку та масових заворушень?

9. Які заходи вживаються Національною поліцією України у разі виникнення надзвичайних ситуацій?

10. Які фактори зумовлюють безпеку працівників Національної поліції в умовах виникнення надзвичайних ситуацій?

11. Які напрямки формування забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій?

12. Які заходи безпеки вживаються для працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій природного характеру?

13. Які заходи безпеки вживаються для працівників Національної поліції при виникненні надзвичайних ситуацій соціально-політичного характеру?

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Надзвичайна обстановка: поняття та особливості впливу на роботу поліції.

2. Нормативно-правове забезпечення діяльності поліції в умовах надзвичайних ситуацій.

3. Оперативне управління поліцією в умовах надзвичайних ситуацій.

4. Планування дій поліції в умовах надзвичайних ситуацій.

5. Посилений варіант службової діяльності в Національній поліції: сутність та особливості.

6. Поліцейські операції: види та методи проведення.

7. Діяльність Національної поліції при проведенні масових заходів: досвід та приклади.

8. Надзвичайні ситуації природного характеру: роль поліції та заходи безпеки працівників.

9. Техногенні надзвичайні ситуації: виклики та стратегії безпеки для поліцейських.

10. Соціально-політичні надзвичайні ситуації: реакція та захист правопорядку.

11. Надзвичайні ситуації воєнного характеру: роль поліції та заходи для забезпечення безпеки.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-ВР>
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
3. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
4. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 1647-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>
5. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 № 1550 - III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>
6. Про затвердження Інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посилені варіанти службової діяльності: Наказ МВС України від 10.12.2015 № 1560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0012-16#n14>
7. Про затвердження Інструкції про організацію та несення служби з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки військовими частинами (підрозділами) Національної гвардії України: Наказ МВС України від 24.12.2019 № 1089. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0195-20#Text>
8. Про затвердження порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку: Наказ МВС України від 10.08.2016 № 773. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-16#Text>

Основні джерела:

1. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану: довідник / Безпалова О. І., Чишко К. О., Бахарева А. С., Макаренко В. С.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2022. 105 с.
2. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України : монографія / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін. Харків : Факт, 2022. 452 с.
3. Афонін Д. С., Боксгорн А. В. Особливості забезпечення публічної безпеки і порядку Національною поліцією України в умовах воєнного стану. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С. 224-230.
4. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свіда О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання). Одеса: Фенікс, 2020. 251 с.
5. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свіда О. Г. Організація правоохоронної діяльності Національної поліції України: навчально-методичний посібник для студентів I курсу магістратури заочної форми навчання. Одеса: Фенікс, 2020. 218 с.

6. Безпека працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій: навчальний посібник / за заг. ред. Грибана В. Г., Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 100 с.

7. Медведенко С. В., Медведенко Н. В. Засади стратегічного управління в умовах воєнного стану в органах та підрозділах Національної поліції України. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С. 200-206.

8. Парханов Г. Р. Адміністративно-правові засади превентивної діяльності Національної поліції України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 238 с.

9. Поливанюк В. Д. Особливості діяльності підрозділів Національної поліції під час запровадження воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. №6. С. 444-446.

10. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 396 с.

11. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвіцький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. С. С. Вітвіцького. Київ : Дакор, 2021. 372 с.

12. Радванський І., Євтушенко І. Особливості організації взаємодії частин і підрозділів Національної гвардії України, Національної поліції України та інших правоохоронних органів у сфері охорони громадського порядку і забезпечення громадської безпеки. *Чесť і закон*. 2021. № 77, том 2. С. 52-57.

13. Ульянов О. І. Проактивна діяльність поліції як основа Скандинавської моделі охорони громадського порядку під час проведення масових заходів. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С. 247-252.

Тема 8. Особливості підготовки особового складу підрозділів поліції до виконання службово-бойових завдань

Мета вивчення

Отримати та закріпити додаткові поглиблені знання щодо особливостей підготовки особового складу підрозділів поліції до виконання службово-бойових завдань.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) розуміти теоретичні основи та практичні аспекти особливостей підготовки особового складу підрозділів поліції до виконання службово-бойових завдань;
- 2) продемонструвати глибоке розуміння вимог і процедур, що стосуються підготовки особового складу підрозділів поліції до виконання службово-бойових завдань;

3) мати глибокі знання щодо сучасних викликів і проблем, що виникають у процесі підготовки особового складу підрозділів поліції до виконання службово-бойових завдань;

4) розв'язувати практичні завдання та використовувати відповідне законодавство в процесі підготовки особового складу підрозділів поліції до виконання службово-бойових завдань.

Лекційні питання:

1. Поняття, зміст і завдання підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.

2. Нормативно-правове забезпечення підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.

3. Організаційні засади підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.

4. Особливості тактичної підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.

5. Зарубіжний досвід підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.

6. Проблемні питання та шляхи вдосконалення національного законодавства з питань підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.

Зміст лекції

Підготовка особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань є ключовим елементом забезпечення безпеки та стабільності в державі. Цей комплексний процес визначається як систематична діяльність, спрямована на формування у працівників не лише теоретичних знань, але й практичних навичок та готовності ефективно діяти у різноманітних ситуаціях, що виникають у ході виконання службових та бойових завдань.

Основним поняттям в цьому контексті є «підготовка», яка передбачає не лише набуття фахових навичок, але й розвиток професійної моралі, відповідальності та вміння ефективно працювати в команді. Зміст підготовки включає в себе широкий спектр аспектів, від теоретичних знань з правових норм та тактично-технічних аспектів до реалістичного тренування у різних сценаріях бойових дій.

Завдання підготовки особового складу можна умовно розподілити на кілька ключових напрямків. По-перше, загальні завдання визначаються необхідністю набуття працівниками сил охорони правопорядку високого рівня професійних вмінь, знань та навичок. Це включає у себе не лише теоретичні аспекти правової бази, але й реальні сценарії виконання службових завдань у важливих ситуаціях. Готовність працівників до ефективного та

відповідального виконання завдань стає ключовою складовою цього напрямку.

Другий напрямок – організаційні завдання. Ці завдання передбачають створення системної державної кадрової політики та науково-методичної бази для підготовки особового складу. Формування стандартів підготовки, які гарантують високий ступінь професійної компетентності для працівників різних відомств, та забезпечення законних прав і свобод особового складу визначають успіх цього аспекту.

Третій напрямок – функціональні завдання, які орієнтовані на забезпечення належного виконання службово-бойових завдань підрозділами сил охорони правопорядку. Це включає створення умов для ефективної взаємодії підрозділів, дотримання службової дисципліни та режиму законності.

Важливість підготовки особового складу до службово-бойових завдань важко переоцінити. Цей процес визначає ефективність та якість роботи сил охорони правопорядку, впливає на рівень внутрішньої безпеки та забезпечує стабільність в державі. Інтеграція кадрової, управлінської, правоохоронної та організаційної функцій уніфікує підхід до підготовки та забезпечує комплексне вирішення завдань, пов'язаних із забезпеченням безпеки та порядку в країні.

Нормативно-правове забезпечення підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань є ключовим елементом, що визначає рамки, умови та вимоги, які регулюють цей складний та відповідальний процес. Це поняття охоплює широкий спектр нормативних документів, законів, постанов, розпоряджень та інших правових актів, спрямованих на забезпечення ефективної та безпечної підготовки силовиків до виконання завдань у сфері забезпечення правопорядку.

У сучасному суспільстві деякі з основних напрямів діяльності підрозділів сил охорони правопорядку, таких як поліція, національна гвардія чи військові формування, вимагають високого рівня професійної підготовки, оскільки вони стикаються з різноманітними викликами в сфері безпеки та виконання службових обов'язків у непередбачуваних обставинах. Таке нормативно-правове забезпечення визначає не лише процедури тренувань та навчань, але й встановлює стандарти, вимоги до кваліфікації, права та обов'язки працівників, а також визначає порядок застосування санкцій у випадках порушення встановлених норм.

Одним з ключових аспектів є визначення обсягу та спрямованості нормативно-правового регулювання. Воно охоплює весь цикл підготовки, починаючи від набору кандидатів та завершуючи вивченням практичних аспектів службово-бойових завдань. Норми чітко визначають вимоги до фізичної, тактичної, стрілецької та інших видів підготовки, забезпечуючи стандартизацію і високий рівень професійної майстерності.

Ще однією важливою складовою є визначення відповідальності за невиконання вимог щодо підготовки особового складу. Законодавство

встановлює механізми відповідальності за порушення норм та стандартів, що може включати дисциплінарні санкції, штрафи, а в разі серйозних порушень навіть кримінальну відповідальність. Це сприяє підтриманню високого стандарту дисципліни та відповідальності серед особового складу.

Крім того, нормативно-правове забезпечення повинно враховувати принципи правової держави та забезпечувати відповідність усіх заходів підготовки законам та правам громадян. Це охоплює права особового складу на нормальні умови праці, збереження здоров'я та безпеки під час тренувань.

Нормативно-правове забезпечення підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань є важливою складовою для забезпечення ефективності та безпеки діяльності силових структур. Воно визначає стандарти та вимоги, визначає відповідальність та гарантує дотримання принципів законності, що є критичним для забезпечення правопорядку та громадської безпеки в сучасному суспільстві.

Організаційні засади підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань на сучасному етапі визначають новітні та інноваційні підходи до формування високопрофесійних та адаптованих до сучасних викликів службовців. Ці засади визначаються не лише традиційними нормами та стандартами, але й враховують поточні соціокультурні та технологічні тенденції.

На перший план виступає поняття гнучкості та адаптивності у підготовці особового складу. Організаційні структури навчання адаптуються до змін у сучасному соціумі та викликають високий рівень готовності службовців до різноманітних завдань, які можуть виникнути в ході виконання службово-бойових операцій.

Унікальний підхід полягає в створенні інноваційних програм навчання, що враховують сучасні технології та методи. Використання віртуальної реальності, симуляцій та інтерактивних тренажерів стає необхідною складовою підготовки, дозволяючи службовцям відчувати реалістичні умови виконання службових завдань.

Значущим аспектом є індивідуалізація навчального процесу. Враховуючи різноманітні навички та потреби кожного службовця, організаційні засади передбачають гнучкі підходи до підготовки, щоб забезпечити максимальну ефективність навчання для кожного.

Запровадження принципів ефективного менеджменту в систему підготовки відкриває можливості для удосконалення планування та контролю за процесом навчання. Використання сучасних методів аналізу та оцінки дозволяє постійно вдосконалювати програми та методики.

Особлива увага приділяється створенню системи навчання, яка б включала не лише технічні та тактичні аспекти, але й розвивала морально-етичні та психологічні якості службовців. Психологічна стійкість та етичні норми стають невід'ємною частиною підготовки, сприяючи формуванню повноцінного та відповідального особового складу.

Важливим аспектом стає також взаємодія з іншими відомствами та міжнародними партнерами. Спільна підготовка та обмін досвідом дозволяють уникати узагальнених методик та використовувати найкращі практики з різних держав.

Отже, організаційні засади підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку на сучасному етапі є результатом поєднання передових технологій, інноваційних підходів та індивідуальних потреб службовців, спрямованих на створення ефективної та високоякісної системи навчання.

Тактична підготовка особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань представляє собою важливий і динамічний процес, який визначається численними особливостями та інноваційним підходом до навчання та розвитку спеціалістів.

Перш за все, варто відзначити, що тактична підготовка базується на високому рівні тактичних знань, що включають не лише теоретичний аспект, а й практичне використання отриманих знань в реальних ситуаціях. Цей підхід дозволяє службовцям ефективно застосовувати свої навички та уміння в різноманітних сценаріях службово-бойових завдань.

Другий важливий елемент тактичної підготовки – це акцент на практичному застосуванні отриманих умінь. Тактичні уміння стають не лише результатом теоретичних знань, а й активним виявом їхнього використання в справжніх ситуаціях. Цей аспект надає підготовці конкретності та реалізму, роблячи її більш ефективною.

Третя особливість тактичної підготовки – це розвиток тактичних навичок. Це включає в себе вміння використовувати отримані знання та уміння у конкретних ситуаціях, забезпечуючи кваліфіковані та результативні дії. Розвиток навичок стає ключовим фактором для успішного виконання завдань у реальних умовах службово-бойових дій.

Крім того, тактична підготовка акцентує увагу на тактичному мисленні. Це означає, що службовці навчаються мислити стратегічно та діяти обдуманно в екстремальних умовах. Здатність швидко та ефективно реагувати на змінні обставини та використовувати свої знання стає важливою складовою підготовки.

Тактична підготовка особового складу підрозділів сил охорони правопорядку визначається системою глибоких знань, практичного використання умінь, розвитку навичок та тактичного мислення, що в сукупності роблять її необхідною та ефективною для забезпечення внутрішньої безпеки та виконання службово-бойових завдань.

Зарубіжний досвід підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань є цікавим та різноманітним, охоплюючи різні підходи та інновації в різних країнах. Можна навести кілька прикладів країн, які вирізняються у цьому відношенні.

Швеція славиться своєю системою громадської безпеки та підготовки поліцейських. Тут акцент робиться на підвищенні професійних та комунікативних навичок. Поліцейські отримують широкий спектр тренувань,

що включають в себе взаємодію з громадою та вирішення конфліктів без застосування сили.

У Сполучених Штатах Америки підготовка поліцейських розглядається як невід'ємна частина професійного росту. Тут наголос робиться на тактичній підготовці, зокрема, великий акцент на вогневій та тактичній стрільбі, а також симуляціях реальних ситуацій.

В Ізраїлі військова служба є загальною практикою. Багато поліцейських набувають досвіду в армії, що дозволяє їм здобути військові та тактичні навички. Також у Ізраїлі акцент робиться на антитерористичній підготовці через постійну загрозу від терористичних груп.

Канада відома своєю багаторічною традицією професійної підготовки для поліцейських. Тут використовують інноваційні методи, такі як використання симуляторів та віртуальної реальності для тренувань, а також акцент на роботі з різними культурами та спільнотами.

В Німеччині підготовка поліцейських включає в себе вивчення правозахисних аспектів та акцент на етиці. Тут також приділяють увагу навичкам вирішення конфліктів та взаємодії з різними соціальними групами.

В кожній країні підготовка особового складу сил охорони правопорядку є відображенням конкретних соціокультурних та правових аспектів, виокремлюючись власними особливостями та відмінностями в підходах та методиках.

Нормативно-правове регулювання підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань є складним викликом, який вимагає комплексного підходу та системних змін. Однією з ключових проблем є розгалуженість та несистемність нормативно-правового поля, що ускладнює як організацію підготовки, так і виконання службових завдань.

У контексті вдосконалення цього процесу пропонується систематизація та узгодження нормативних актів, включаючи створення єдиного документу, що охоплює всі аспекти підготовки особового складу. Це дозволить зменшити непослідовність та роз'яснити правила для службовців.

Важливо вирішити проблему фінансування системи підготовки. Заходи можуть включати виділення додаткових бюджетних коштів та створення системи мотивації для вчителів інструкторів. Це стимулює якісну підготовку та підвищує привабливість професії правоохоронця.

Оновлення та адаптація навчальних програм до сучасних вимог та технологічного розвитку є необхідним елементом вдосконалення підготовки. Важливо також забезпечити високий рівень практичної підготовки через реалізацію сучасних тренувальних центрів та використання передових технологій.

До інших важливих аспектів вдосконалення відноситься збільшення участі недержавних інституцій у процесі підготовки, що може досягатися стимулюванням партнерства між державними та приватними установами.

Важливим є також впровадження об'єктивної системи контролю та оцінювання ефективності підготовки, яка дозволить не лише вимірювати

результати, а й вчасно коригувати недоліки та впроваджувати покращення в навчальний процес.

Цей інтегрований підхід до вдосконалення нормативно-правового поля підготовки особового складу забезпечить ефективність та високий професійний рівень службовців підрозділів сил охорони правопорядку в їхній службовій діяльності.

Питання до практичного заняття:

1. Поняття, зміст і завдання підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.
2. Нормативно-правове забезпечення підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.
3. Організаційні засади підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.
4. Особливості тактичної підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.
5. Зарубіжний досвід підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.
6. Проблемні питання та шляхи вдосконалення національного законодавства з питань підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.

Завдання для самостійної роботи:

Практичний кейс

В умовах воєнного стану, наприкінці 2022 року Національна поліція України зіткнулася із викликами, пов'язаними зі збільшенням терористичних загроз, кіберзлочинів та нових форм соціальних конфліктів у суспільстві. У 2023 році, ситуація ще більше ускладнилася через несприятливі економічні умови, що призвели до зростання злочинності та непередбачуваних сценаріїв загроз національній безпеці. Розвиток технологій та глобалізація суттєво змінили характер злочинів, вимагаючи від поліцейських нових навичок та вмінь. Використання штучного інтелекту та інформаційних технологій для планування та вчинення правопорушень стали суттєвим викликом для традиційних методів боротьби зі злочинністю.

Керівництво поліції визнає, що існуюча система підготовки особового складу не відповідає сучасним реаліям. Уряд висловлює серйозну турботу щодо безпеки громадян та визнає необхідність не лише оновлення та модернізації, але й фундаментального перегляду організаційних засад підготовки поліцейських.

Завдання:

Розробити комплексну стратегію, яка враховуватиме не лише зміни в злочинній ситуації, але й революційні технологічні та соціокультурні

тенденції. Надати комплексні пропозиції з удосконалення організаційних засад підготовки особового складу Національної поліції України.

Ключові питання:

Що необхідно зробити для створення ефективної системи стратегічного планування підготовки особового складу?

Які інноваційні підходи до професійного розвитку можуть бути впроваджені для підвищення компетентності поліцейських?

Що необхідно розробити для модернізації інфраструктури тренувальних об'єктів та забезпечення використання сучасних технологій?

Як можна підсилити партнерство з вищими навчальними закладами та міжнародними партнерами для обміну досвідом та ресурсами?

Очікувані результати:

Комплексні пропозиції щодо стратегічного планування підготовки.

Модель управління підготовкою, що враховує сучасні стандарти та вимоги.

Програми професійного розвитку, які відповідають найновішим трендам та викликам.

Рекомендації щодо модернізації інфраструктури та використання сучасних технологій.

Заходи щодо зміцнення партнерства та взаємодії з навчальними закладами та міжнародними партнерами.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняттю «підготовка особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань».

2. Назвіть основні компоненти змісту підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.

3. Перерахуйте основні завдання підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.

4. Що являє собою теоретична підготовка особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань?

5. Які види фізичної підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань ви знаєте?

6. Що являє собою військово-професійна підготовка особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань?

7. Які принципи підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань ви знаєте?

8. Які нормативно-правові акти регулюють підготовку особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань?

9. Які організаційні засади підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань?

10. Які особливості тактичної підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань?

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Підготовка особового складу поліції до виконання службово-бойових завдань: виклики та стратегічні підходи.

2. Сучасні стандарти підготовки поліцейського особового складу до службово-бойових операцій: інноваційні підходи.

3. Ефективність організації підготовки поліцейського особового складу до бойових завдань: проблеми та перспективи.

4. Тактична підготовка в поліції: найкращі практики.

5. Застосування сучасних технологій у підготовці поліцейського особового складу до бойових ситуацій.

6. Міжнародний досвід підготовки поліції до виконання службово-бойових завдань: вивчення кращих практик.

7. Актуальні проблеми в підготовці особового складу поліції до виконання службово-бойових завдань: дослідження та рекомендації.

8. Інноваційні методи та підходи в підготовці поліцейських до службово-бойових операцій.

9. Системи управління кризовими ситуаціями в підготовці поліції: сучасний аналіз.

10. Правове регулювання та законодавчі ініціативи у сфері підготовки поліції до виконання службово-бойових завдань.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-BP>

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

3. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

4. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015. № 647-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>

5. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 № 1550 - III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>

6. Про затвердження Інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посилений варіант службової діяльності: Наказ МВС України від 10.12.2015 № 1560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0012-16#n14>

7. Про затвердження Інструкції про організацію та несення служби з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки військовими частинами (підрозділами) Національної гвардії України: Наказ МВС України від 24.12.2019 № 1089. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0195-20#Text>

8. Про затвердження порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку: Наказ МВС України від 10.08.2016 № 773. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-16#Text>

Основні джерела:

1. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану: довідник / Безпалова О. І., Чишко К. О., Бахаєва А. С., Макаренко В. С.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2022. 105 с.

2. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України : монографія / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін.; Харків : Факт, 2022. 452 с.

3. Афонін Д. С., Боксгорн А. В. Особливості забезпечення публічної безпеки і порядку Національною поліцією України в умовах воєнного стану. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С. 224-230.

4. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання). Одеса: Фенікс, 2020. 251 с.

5. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація правоохоронної діяльності Національної поліції України: навчально-методичний посібник для студентів I курсу магістратури заочної форми навчання. Одеса: Фенікс, 2020. 218 с.

6. Безпека працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій: навчальний посібник / за заг. ред. Грибана В.Г., Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 100 с.

7. Давигора Ю. І. Тактична підготовка правоохоронців у контексті нової концепції діяльності Національної поліції України. *Науковий Часопис НПУ ім. Драгоманова*. 2020. № 7 (127). С. 56-62.

8. Єрмошин М. О., Сутюшев Т. А. Основні види і форми службово-бойової діяльності і дій Національної гвардії України. *Честь і закон*. 2020. № 4 (75). С. 18-24.

9. Зарубіжний досвід визначення рівня фізичної підготовленості працівників правоохоронних органів: аналітичний огляд / В. В. Бондаренко, В. А. Дідковський, Н. Ю. Худякова та ін. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. 64 с.

10. Медведенко С.В., Медведенко Н. В. Засади стратегічного управління в умовах воєнного стану в органах та підрозділах Національної поліції України. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С. 200-206.

11. Морквін Д. А. Адміністративно-правове забезпечення правоохоронної діяльності Національної гвардії України : дис...д-ра філософії: 081 Право, МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2023. 215 с.

12. Мосузенко В. Ю., Бахчеван Є. Ф. Нормативно-правові засади застосування поліцейських заходів примусу під час виконання службово-бойових завдань: постановка проблеми. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2023. Випуск 1. С.36-41.

13. Парханов Г. Р. Адміністративно-правові засади превентивної діяльності Національної поліції України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 238 с.

14. Поливанюк В.Д. Особливості діяльності підрозділів Національної поліції під час запровадження воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. №6. С. 444-446.

15. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 396 с.

16. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвицький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. С. С. Вітвицького. Київ : ВД Дакор, 2021. 372 с.

17. Прокудін О. С. Адміністративно-правове забезпечення підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2021. 207 с.

18. Радванський І., Євтушенко І. Особливості організації взаємодії частин і підрозділів Національної гвардії України, Національної поліції України та інших правоохоронних органів у сфері охорони громадського порядку і забезпечення громадської безпеки. *Честь і закон*. 2021. № 77, том 2. С. 52-57.

19. Ульянов О.І. Проактивна діяльність поліції як основа Скандинавської моделі охорони громадського порядку під час проведення масових заходів. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С. 247-252.

20. Фелик В. І. Адміністративно-правове забезпечення профілактичної діяльності Національної поліції України: монографія. Харків, 2016. 511 с.

Тема 9. Сучасні проблеми забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні

Мета вивчення

Отримати та закріпити додаткові поглиблені знання про сучасні проблеми забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде (спроможний):

1) розуміти теоретичні основи та практичні аспекти забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні;

2) продемонструвати глибоке розуміння вимог і процедур, що стосуються підготовки особового складу підрозділів поліції до забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні;

3) мати глибокі знання щодо сучасних проблем забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні;

4) розв'язувати практичні завдання та використовувати відповідне законодавство щодо забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.

Лекційні питання:

1. Правові засади забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.

2. Система суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні та особливості їх правового статусу.

3. Напрямки та межі забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.

4. Правові форми та методи забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.

5. Проблемні питання нормативно-правового забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.

Зміст лекції

Регіон, виступаючи ключовою адміністративно-територіальною одиницею, визначає розподіл та реалізацію державної влади в країні та впливає на напрями та цілі державної політики. Крім цього, він є місцем виникнення, зміни і завершення значної кількості адміністративно-правових відносин між населенням, державою та органами влади.

Нормативно-правові акти, що спрямовані на регулювання публічної безпеки та порядку на регіональному рівні можна розділити на дві групи. По-перше, це кодифіковані документи, кодекси, які визначають повноваження органів влади у протидії соціально-шкідливим і небезпечним діям, що порушують нормальний стан життєдіяльності населення. Крім того, кодекси визначають підстави та умови застосування державно примусових заходів для забезпечення публічної безпеки та порядку. По-друге, це нормативні документи, які визначають правові засади регіональної політики, розвитку та діяльності органів влади, а також в галузі безпеки, визначаючи особливості формування безпечного середовища в Україні.

Забезпечення публічної безпеки та порядку на регіональному рівні в Україні базується на розгалуженій системі правових норм. Адміністративні норми відіграють важливу роль, оскільки вони регулюють діяльність органів влади, формують стратегічні напрями державної політики для створення безпечного середовища в регіонах та визначають взаємовідносини між владою, суспільством та місцевим самоврядуванням для підтримки безпеки та порядку відповідно до конкретних територій.

Система суб'єктів, відповідальних за забезпечення публічної безпеки та порядку на регіональному рівні в Україні, є важливою частиною адміністративно-правової структури країни. Ця система включає різні рівні влади та спеціалізовані органи, які спільно працюють для забезпечення гармонійного функціонування суспільства.

Президент України виступає як ключовий суб'єкт у системі, наділений повноваженнями, що дозволяють йому впливати на рішення виконавчої та законодавчої гілок влади. Він має змогу ветоувати закони та контролювати дії Кабінету Міністрів України. Президент також визначає стратегічні напрями у галузі безпеки та оборони, видає відповідні укази та призначає керівників органів виконавчої влади.

Кабінет Міністрів України, як вищий орган виконавчої влади, відповідає за формування та реалізацію державної політики в різних сферах, включаючи публічну безпеку та порядок на регіональному рівні. Орган координує дії інших виконавчих органів та розробляє стратегії для підтримки ефективності діяльності органів, які відповідають за публічну безпеку.

Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування є ключовими учасниками у системі забезпечення публічної безпеки на регіональному рівні. Вони впроваджують державну регіональну політику та співпрацюють з іншими органами державної влади для підтримки порядку та безпеки у своїх регіонах.

Національна поліція, Національна гвардія та Служба безпеки, грають важливу роль у реалізації публічної безпеки та порядку. Вони мають повноваження вживати заходів для протидії злочинам та забезпечення публічної безпеки на регіональному рівні.

Система суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні в Україні є складною та взаємодіючою. Різноманіття суб'єктів дозволяє комплексно вирішувати завдання забезпечення публічної безпеки та підтримки порядку в усій країні.

На регіональному рівні забезпечення публічної безпеки та порядку є складним та багатоплановим завданням, яке включає ряд напрямків та меж. Забезпечення безпеки і порядку на регіональному рівні передбачає комплексний підхід, орієнтований на вирішення різноманітних завдань, що виникають у зв'язку з адміністративно-територіальним поділом країни.

Одним з важливих напрямків є взаємодія та координація діяльності різних суб'єктів безпеки та порядку на регіональному рівні. Забезпечення ефективної комунікації між правоохоронними органами, місцевими владними структурами, та іншими зацікавленими сторонами є важливим для успішного розв'язання регіональних викликів. Координація може включати обмін інформацією, спільне планування та співпрацю в управлінні кризовими ситуаціями.

Ще одним напрямком є розробка та виконання стратегічних планів безпеки на регіональному рівні. Ці стратегії повинні враховувати особливості кожного регіону, його виклики та можливості. Вони можуть охоплювати такі

аспекти, як запобігання злочинності, реагування на надзвичайні ситуації, підтримка громадської безпеки та інші важливі аспекти регіональної безпеки.

Здійснення контролю та нагляду за виконанням законів та правопорядку є ще одним ключовим напрямком забезпечення публічної безпеки на регіональному рівні. Місцеві правоохоронні органи відіграють важливу роль у забезпеченні виконання законів та наданні правового захисту громадянам. Вони повинні бути здатні ефективно реагувати на порушення законів та утримувати високий стандарт правопорядку.

Напрямок забезпечення публічної безпеки також пов'язаний із розвитком та впровадженням сучасних технологій для поліпшення систем безпеки та звітування. Використання систем відеоспостереження, аналізу даних та інших інноваційних підходів може допомогти вдосконалити ефективність протидії злочинності та надання екстреної допомоги.

Однак, важливо визначити межі втручання та регулювання у регіональних питаннях. Забезпечення публічної безпеки та порядку на регіональному рівні повинно враховувати принципи місцевого самоврядування та забезпечувати баланс між централізованим керівництвом та автономією регіонів. Національні та регіональні владні структури повинні взаємодіяти в рамках чітко визначених компетенцій та повноважень, не порушаючи принципів демократії та правової держави.

Забезпечення публічної безпеки та порядку на регіональному рівні вимагає комплексного підходу, де важливо враховувати особливості кожного регіону, розвивати стратегії безпеки, використовувати сучасні технології та забезпечувати ефективний контроль та співпрацю між різними суб'єктами безпеки.

Правові форми та методи забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні в Україні визначаються складністю взаємодії різних суб'єктів та їхньою відповідальністю перед громадянами. Ці правові форми та методи спрямовані на створення ефективної системи забезпечення безпеки і порядку, збереження правопорядку в регіонах та забезпечення захисту прав і свобод громадян.

Однією з ключових правових форм є нормотворчість, що визначається формуванням нормативно-правової бази в галузі забезпечення публічної безпеки і порядку. Нормативні акти стають основою для діяльності правоохоронних органів, адміністративних інституцій та інших суб'єктів. Ці норми регулюють повноваження, обов'язки та відповідальність суб'єктів, а також визначають правові механізми взаємодії в системі забезпечення безпеки.

Адміністративно-правові форми включають в себе також планування та прогнозування. Планування полягає в розробці стратегій та тактичних заходів для вирішення конкретних завдань у сфері забезпечення безпеки. Прогнозування дозволяє визначати можливі ризики та загрози, що допомагає ефективно реагувати на нові виклики та ситуації.

Адміністративно-правові методи включають в себе реалізацію законодавчих положень та вживання конкретних заходів для забезпечення

безпеки на регіональному рівні. Зокрема, вони передбачають видачу локальних нормативних актів, що регулюють діяльність відповідних суб'єктів на місцевому рівні. Ці методи є інструментами для реалізації стратегій та планів, а також сприяють координації дій різних органів і структур в системі забезпечення безпеки.

Контроль – ще один важливий аспект правового забезпечення безпеки на регіональному рівні. Цей метод передбачає систематичну перевірку виконання суб'єктами своїх обов'язків, дотримання законодавства та ефективність їхньої діяльності. Контроль спрямований як на забезпечення законності, так і на оптимізацію внутрішніх процесів у сфері безпеки.

Правові форми та методи забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні утворюють систему, спрямовану на ефективний контроль та реагування на виклики та загрози. Нормативно-правова база, планування, адміністративні форми та методи є важливими елементами цієї системи, яка має за мету забезпечення високого рівня безпеки та правопорядку в регіонах України.

Нормативно-правове забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні є важливою складовою системи забезпечення безпеки і порядку в Україні. Воно спрямоване на регулювання діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, визначення їх функцій, повноважень, форм і методів роботи, а також гарантій їх діяльності.

На сьогоднішній день нормативно-правове забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні характеризується певними проблемними питаннями. До них можна віднести наступне:

Недостатня нормативно-правова урегульованість функціонування регіонів в цілому. На сьогоднішній день відсутній закон або нормативний акт іншого рівня, який би чітко відповідав на питання: що таке регіон, які особливості властиві цій категорії, яким чином впливає на розподіл і здійснення державної влади та, що найбільш головне, в чому полягає специфіка забезпечення регіональної безпеки і порядку.

Відсутність чіткого визначення поняття «публічна безпека» та «публічний порядок», а також їх ознак, системи та принципів нормативно-правового регулювання. Це призводить до неоднозначного трактування цих понять, а також до проблем у правозастосовній діяльності.

Невизначене коло суб'єктів забезпечення публічної безпеки та порядку, а також їх адміністративно-правовий статус (їх мету, завдання, функції). Це ускладнює ефективне співробітництво між суб'єктами забезпечення публічної безпеки і порядку та призводить до дублювання їх діяльності.

Невизначена система заходів, які реалізуються відповідними суб'єктами в межах регіонів, а також джерела їх фінансування. Це може призводити до неефективного використання ресурсів і відсутності належного реагування на можливі загрози публічній безпеці.

Вдосконалення нормативно-правового забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні є необхідним для підвищення ефективності

діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку та забезпечення належного рівня безпеки і порядку в регіонах.

Для вирішення проблемних питань нормативно-правового забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні пропонується наступне:

Прийняття Закону України «Про адміністративно-територіальний устрій», окремий розділ якого слід присвятити питанням регіональної безпеки. Це дозволить чітко визначити статус регіонів, їх повноваження та відповідальність у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку.

Прийняття Закону України «Про масові заходи», в тексті якого необхідно:

Чітко визначити поняття «масові заходи», а також закріпити механізми забезпечення публічної безпеки під час їх проведення.

Встановити коло суб'єктів, які здійснюють контроль за їх проведенням та окреслити їх адміністративно-правовий статус.

Встановити обов'язковість залучення підрозділів Національної поліції України та Національної гвардії України до забезпечення публічного порядку та безпеки при проведенні масових заходів.

Закріпити поняття «масові заворушення», навести ознаки даної категорії, а також розробити порядок їх попередження та припинення.

Визначити порядок взаємодії суб'єктів забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів, а також визначити правовий статус органу, що здійснює координацію їх роботи.

Прийняття Закону України «Про забезпечення публічної безпеки та порядку», який має містити наступні положення:

Законодавчо визначити поняття «публічна безпека» та «публічний порядок», а також їх ознаки, систему та принципи нормативно-правового регулювання.

Закріпити чіткий перелік функцій, повноважень, форм та методів роботи центральних органів виконавчої влади, правоохоронних органів, місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, а також інших суб'єктів, що здійснюють свою діяльність у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку.

Визначити гарантії діяльності уповноважених суб'єктів в межах правовідносин, що виникають у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку, а також механізмів контролю за діяльністю.

Окреслити структуру державного управління в сфері забезпечення публічної безпеки та порядку.

Внесення змін до Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» в частині удосконалення механізмів контролю за діяльністю громадських формувань збоку Національної поліції України.

Реалізація запропонованих заходів дозволить удосконалити нормативно-правове забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні в наступних напрямках:

Визначення статусу регіонів, їх повноважень та відповідальності у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку. Це дозволить чітко визначити роль і місце регіонів у системі забезпечення публічної безпеки і порядку, а також забезпечити ефективну взаємодію між регіонами, центральними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Забезпечення гармонізації законодавства у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку. Це дозволить уникнути колізій між різними нормативно-правовими актами, а також забезпечити ефективне використання ресурсів.

Розподіл повноважень між різними суб'єктами забезпечення публічної безпеки і порядку. Це дозволить уникнути дублювання діяльності суб'єктів, а також підвищити ефективність їх взаємодії.

Оптимізація системи заходів, які реалізуються суб'єктами забезпечення публічної безпеки і порядку. Це дозволить забезпечити ефективне реагування на можливі загрози публічній безпеці.

Забезпечення належного фінансування заходів з забезпечення публічної безпеки і порядку. Це дозволить підвищити їх ефективність.

Крім того, вдосконалення нормативно-правового забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні сприятиме підвищенню рівня безпеки і порядку в регіонах, а також забезпеченню захисту прав і свобод громадян.

Однак, слід зазначити, що вдосконалення нормативно-правового забезпечення не є єдиним шляхом підвищення ефективності забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні. Важливим також є підвищення рівня професійної підготовки кадрів, що працюють у цій сфері, а також забезпечення їх належного матеріально-технічного забезпечення.

Питання до практичного заняття:

1. Правові засади забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.
2. Система суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні та особливості їх правового статусу.
3. Напрямки та межі забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.
4. Правові форми та методи забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.
5. Проблемні питання нормативно-правового забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.
6. Зарубіжний досвід забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.
7. Шляхи удосконалення організаційних засад забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.

Завдання для самостійної роботи:

Практичний кейс

Ви керуєте Головним управлінням Національної поліції в Одеській області. Із доповіді начальника УОАЗОР стало відомо про стан публічної безпеки і порядку в регіоні. У аналітичній записці вказується, що в останній час спостерігається зростання рівня злочинності, особливо в сфері економічної діяльності, а також збільшення кількості правопорушень, пов'язаних з використанням інформаційних технологій. Крім того, в регіоні погіршилася ситуація із дотриманням публічного порядку, зокрема зростає кількість хуліганських дій, публічних образ та інших правопорушень, що порушують громадський спокій.

Завдання:

Вимагається розробити план заходів щодо покращення ситуації з публічною безпекою і порядком в регіоні. План повинен бути спрямований на:

- зменшення рівня злочинності, особливо в сфері економічної діяльності та з використанням інформаційних технологій.

- покращення стану публічного порядку.

План повинен містити наступні заходи, пов'язані із:

1. Збільшенням кількості патрульних нарядів.
2. Вдосконаленням системи розкриття кримінальних правопорушень.
3. Профілактичною роботою із населенням.
4. Співпрацею з іншими органами державної влади та громадськістю.
5. Застосуванням сучасних технологій.

Окрім зазначених заходів, звернути увагу на рекомендації:

- запровадити систему оцінки ефективності заходів щодо забезпечення публічної безпеки і порядку.

- забезпечити постійне навчання та підвищення кваліфікації працівників;

- вжити заходи щодо мотивації працівників, яка сприятиме їхній ефективній роботі.

Питання для самоконтролю:

1. Які правові основи забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні в Україні?

2. Які основні принципи забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні?

3. Які особливості правового статусу суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні?

4. Які суб'єкти забезпечують публічну безпеку і порядок на регіональному рівні?

5. Які особливості правового статусу органів виконавчої влади у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні?

6. Які особливості правового статусу органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні?

7. Які особливості правового статусу інших суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні?

8. Які напрями забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні?

9. Які правові форми забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні?

10. Які методи забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні?

11. Які проблемні питання нормативно-правового забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні?

12. Які позитивні аспекти зарубіжного досвіду забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні?

13. Які особливості забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні в Україні в умовах воєнного стану?

14. Які особливості забезпечення публічної безпеки і порядку в регіонах з особливим статусом?

15. Які особливості забезпечення публічної безпеки і порядку в регіонах з високим рівнем злочинності?

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Сучасні тенденції розвитку публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.

2. Проблеми забезпечення публічної безпеки і порядку під час масових заходів на регіональному рівні.

3. Посилення загроз національній безпеці в регіонах України.

4. Співпраця органів правопорядку з іншими державними органами та громадськістю на регіональному рівні.

5. Впровадження сучасних технологій у діяльність органів правопорядку на регіональному рівні.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-BP>

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

3. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 1647-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>

4. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>

5. Про затвердження Інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посилений варіант службової діяльності: Наказ МВС України від 10.12.2015 № 1560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0012-16#n14>

6. Про затвердження Інструкції про організацію та несення служби з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки військовими частинами (підрозділами) Національної гвардії України: Наказ МВС України від 24.12.2019 № 1089. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0195-20#Text>

7. Про затвердження порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку : Наказ МВС України від 10.08.2016 № 773. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-16#Text>

Основні джерела:

1. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану: довідник / Безпалова О. І., Чишко К. О., Бахаєва А. С., Макаренко В. С.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2022. 105 с.

2. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України : монографія / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін.; Харків : Факт, 2022. 452 с.

3. Афонін Д. С., Боксгорн А. В. Особливості забезпечення публічної безпеки і порядку Національною поліцією України в умовах воєнного стану. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С. 224-230.

4. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання). Одеса: Фенікс, 2020. 251 с.

5. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація правоохоронної діяльності Національної поліції України: навчально-методичний посібник для студентів I курсу магістратури заочної форми навчання. Одеса: Фенікс, 2020. 218 с.

6. Безпека працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій: навчальний посібник / за заг. ред. Грибана В.Г., Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 100 с.

7. Медведенко С. В., Медведенко Н. В. Засади стратегічного управління в умовах воєнного стану в органах та підрозділах Національної поліції України. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С. 200-206.

8. Морквін Д. А. Адміністративно-правове забезпечення правоохоронної діяльності Національної гвардії України: дис. ... д-ра філософії: 081 Право / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2023. 215 с.

9. Мосузенко В. Ю., Бахчеван Є. Ф. Нормативно-правові засади застосування поліцейських заходів примусу під час виконання службово-бойових завдань: постановка проблеми. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2023. Випуск 1. С.36-41.

10. Парханов Г. Р. Адміністративно-правові засади превентивної діяльності Національної поліції України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 238 с.

11. Поливанюк В.Д. Особливості діяльності підрозділів Національної поліції під час запровадження воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 444 - 446.

12. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 396 с.

13. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвіцький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. С. С. Вітвіцького. Київ : Дакор, 2021. 372 с.

14. Прокудін О. С. Адміністративно-правове забезпечення підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2021. 207 с.

15. Радванський І., Євтушенко І. Особливості організації взаємодії частин і підрозділів Національної гвардії України, Національної поліції України та інших правоохоронних органів у сфері охорони громадського порядку і забезпечення громадської безпеки. *Чесність і закон*. 2021. № 77, том 2. С. 52-57.

16. Ульянов О.І. Проактивна діяльність поліції як основа Скандинавської моделі охорони громадського порядку під час проведення масових заходів. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С. 247-252.

17. Фелик В. І. Адміністративно-правове забезпечення профілактичної діяльності Національної поліції України: монографія. Харків, 2016. 511 с.

Тема 10. Організаційно-правові засади взаємодії та координації у сфері поліцейської діяльності: європейський досвід

Мета вивчення

Отримати та закріпити додаткові поглиблені знання про організаційно-правові засади взаємодії та координації у сфері поліцейської діяльності з урахуванням європейського досвіду.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде (спроможний):

1) розуміти теоретичні основи та практичні аспекти взаємодії та координації у сфері поліцейської діяльності з урахуванням європейського досвіду;

2) продемонструвати глибоке розуміння вимог і процедур, що стосуються взаємодії та координації у сфері поліцейської діяльності з урахуванням європейського досвіду;

3) мати глибокі знання щодо сучасних проблем взаємодії та координації у сфері поліцейської діяльності з урахуванням європейського досвіду;

4) розв'язувати практичні завдання та використовувати відповідне законодавство щодо взаємодії та координації у сфері поліцейської діяльності.

Лекційні питання:

1. Загальні засади взаємодії поліції з громадськістю.
2. Організаційно-правові засади співпраці поліції з населенням у країнах Європи.
3. Напрями вдосконалення співпраці поліції з населенням з використанням європейського досвіду.
4. Взаємодія органів поліції з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки в умовах воєнного стану.
5. Взаємодія Національної поліції України з органами Служби безпеки України в умовах воєнного стану.
6. Взаємодія органів Національної поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування в умовах режиму воєнного стану.
7. Взаємодія органів Національної поліції України з громадськістю під час дії режиму воєнного стану.

Зміст лекції

Правопорядок є фундаментальною концепцією, що визначає порядок та правила в суспільстві для забезпечення його стабільності, справедливості та розвитку. Ця система норм і правил визначає взаємовідносини між громадянами, групами та владою, створюючи основу для життя та функціонування громади. Роль правопорядку в суспільстві надзвичайно важлива, впливаючи на різноманітні аспекти життя та взаємодії між його членами.

Партнерство як стратегічний підхід до забезпечення правопорядку - це прагнення до співпраці між різними установами та організаціями для досягнення спільної мети: забезпечення безпеки та порядку в суспільстві. Це може включати співпрацю між правоохоронними органами, місцевими органами влади, громадськими організаціями та приватним сектором.

Існує багато переваг партнерства в галузі правопорядку. Так, по-перше, це може допомогти покращити ефективність правоохоронних органів. Коли правоохоронні органи співпрацюють з іншими установами та організаціями, вони можуть отримати доступ до додаткових ресурсів та інформації. Це може допомогти їм розслідувати злочини, запобігати злочинності та захищати громадськість.

По-друге, партнерство може допомогти зміцнити довіру між правоохоронними органами та громадою. Коли правоохоронні органи співпрацюють з громадою, вони можуть краще зрозуміти потреби громади та розробити програми, які відповідають цим потребам. Це може допомогти покращити відносини між правоохоронними органами та громадою та зробити громаду більш безпечною.

По-третє, партнерство може допомогти покращити громадську безпеку. Коли правоохоронні органи співпрацюють з іншими установами та організаціями, вони можуть запровадити більш комплексні програми та

заходи, спрямовані на запобігання злочинності та захист громадськості. Це може допомогти зробити громаду більш безпечною для всіх.

Концепція «community policing» втілює ідею партнерства між поліцією та громадою для забезпечення безпеки та правопорядку. В мирний час це співпраця втілюється через різноманітні програми та заходи, спрямовані на підвищення довіри громадян до поліції, а також активне залучення їх до участі в профілактиці злочинності та розслідуванні правопорушень. Цей підхід сприяє взаєморозумінню та взаємодії між правоохоронними органами та громадою, сприяючи таким чином покращенню загальної безпеки та забезпеченню ефективного правопорядку в суспільстві.

Партнерство, як стратегічний підхід до забезпечення правопорядку, є необхідним та ефективним в сучасному суспільстві, оскільки воно дозволяє об'єднувати різні ресурси та експертизу для вирішення складних викликів правопорядку. Концепція «community policing» виявляється важливою частиною цього стратегічного підходу, сприяючи взаєморозумінню та співпраці між поліцією та громадою. Залучення громадськості, спільні програми та ініціативи, а також обмін інформацією є ключовими складовими партнерства в контексті правопорядку. Цей стратегічний підхід визнає важливість спільної відповідальності та співпраці між різними секторами суспільства для створення ефективної та відповідальної системи правосуддя. Такий підхід допомагає не лише підвищити довіру громади до правоохоронних органів, але й покращити ефективність роботи поліції, забезпечуючи високий рівень безпеки та порядку в суспільстві.

В Європі організаційно-правові засади співпраці поліції з населенням базуються на моделі Community Policing, що передбачає активне взаємодію та партнерство між правоохоронними органами та громадами. Ця стратегія визначає новий підхід до управління громадською безпекою, сприяючи побудові довірливих відносин і залучаючи громадян у вирішення проблем правопорушень. Важливі принципи цієї моделі впроваджуються в організаційно-правових аспектах в різних країнах Європи.

Один із ключових елементів організаційно-правових засад - це сприяння взаємодії між поліцією та громадою. В Англії, наприклад, існують спільні комітети запобігання злочинності, де представники поліції спільно з місцевими громадянами обговорюють проблеми та розробляють заходи для покращення ситуації в громаді.

У Швеції активно стимулюють громадську участь. Тут існують програми «громадських поліцейських», коли волонтери з громади долучаються до поліцейських патрулів, допомагаючи у зборі інформації та забезпеченні безпеки на рівні місцевості.

У Фінляндії і Норвегії передбачені механізми прозорості та відповідальності. Ці країни регулярно практикують відкриті діалоги з громадою, а також публікують звіти про свою діяльність. Це сприяє взаємному розумінню та будує довіру до поліцейських органів.

У Нідерландах та Данії передбачено систематичну освіту та підвищення кваліфікації поліцейських з метою підтримки ефективної співпраці з

громадою. Програми навчання орієнтовані на покращення комунікаційних навичок та взаємодії з різними соціальними групами.

В Іспанії та Італії законодавчо закріплені права жертв та механізми їх підтримки. Це включає право на консультації та психологічну підтримку, а також можливість участі у судових процесах.

Організаційно-правові засади взаємодії поліції з населенням в Європі відображають важливість громадської участі, прозорості та відповідальності. Ці принципи впроваджуються через різноманітні механізми та ініціативи, спрямовані на покращення якості публічної безпеки та сприяння взаєморозумінню між поліцією та громадою.

Статтею 11 Закону «Про Національну поліцію України» передбачено, що поліція повинна тісно співпрацювати і взаємодіяти з населенням, територіальними громадами і громадськими організаціями на принципах партнерства з метою задоволення їхніх потреб.

Взаємодія Національної поліції відбувається не тільки з населенням та громадськістю, але й з деякими військовими формуваннями. Так, взаємодія між Національною гвардією України (НГУ) та Національною поліцією України (НПУ) в справах забезпечення публічної безпеки та порядку є важливим елементом національної безпеки. Згідно з установленим порядком, НГУ, представлені військовими частинами, та територіальні органи НПУ спільно здійснюють ряд заходів, включаючи спільне патрулювання громадських місць, охорону публічних подій, та стабілізацію оперативної обстановки під час можливих загострень.

В контексті концепції «community policing» в умовах воєнного стану, залучення громади до спільної боротьби зі злочинністю стає критично важливою. Організація та діяльність поліції на основі взаємодії з громадськістю, включаючи реалізацію суспільно орієнтованих принципів і співпрацю з органами влади та громадянами, створює підґрунтя для вдалої реалізації концепції «community policing» зокрема під час воєнного стану. Залучення громади до партнерства з поліцією, спільних зусиль у профілактиці та розслідуванні кримінальних правопорушень допомагає ефективно боротися зі злочинністю в умовах конфлікту та підвищує загальний рівень безпеки. Також, наявність системи громадського контролю над поліцією сприяє збереженню довіри громади до правоохоронних органів навіть в умовах воєнного стану.

Залучення громади до боротьби зі злочинністю під час воєнного стану може здійснюватися в різних формах. Зокрема, це може бути:

Профілактика злочинності. Громадяни можуть повідомляти поліції про підозрілих осіб або події, які можуть призвести до злочину. Вони також можуть брати участь у волонтерських програмах з охорони громадського порядку.

Розслідування правопорушень. Громадяни можуть надавати поліції інформацію про кримінальні правопорушення, де вони стали свідками або про які дізналися з інших джерел. Вони також можуть допомагати поліції у розшуку злочинців.

Допомога вразливим групам населення. Громадяни можуть надавати допомогу вразливим групам населення, які стали жертвами кримінальних правопорушень або які опинилися в складних життєвих обставинах.

Наприклад, у територіальних громадах, які розташовані на лінії фронту, створюються групи «сусідської варті». Ці групи займаються патрулюванням вулиць, забезпеченням публічного порядку та запобіганням мародерству. Вони також допомагають поліції в розшуку диверсантів та саботажників.

У громадах, які розташовані в тилу, проводяться інформаційні кампанії з підвищення обізнаності громадян про воєнні злочини та про те, як про них повідомляти поліції. Громадяни також можуть брати участь у волонтерських програмах з надання допомоги поліції, наприклад, у роздачі гуманітарної допомоги або у ремонті пошкоджених об'єктів.

Залучення громади до боротьби зі злочинністю під час воєнного стану є важливим елементом забезпечення безпеки та правопорядку. Це дозволяє поліції більш ефективно виконувати свої завдання, а також підвищує довіру громадян до поліції.

Перевагами залучення громади до боротьби зі злочинністю під час воєнного стану є:

Покращення безпеки. Залучення громади дозволяє поліції більш ефективно виявляти та розслідувати кримінальні правопорушення, а також запобігати їх вчиненню.

Підвищення довіри до поліції. Коли громадяни відчують, що вони можуть довіряти поліції, вони більш охоче співпрацюють з нею у боротьбі зі злочинністю.

Звичайно, залучення громади до боротьби зі злочинністю під час воєнного стану має і певні виклики. Зокрема, це може бути пов'язано з тим, що громадяни можуть бути налякані або травмовані воєнними діями. Крім того, у деяких випадках громадяни можуть бути залучені до злочинної діяльності.

Незважаючи на ці виклики, залучення громади до боротьби зі злочинністю є важливим інструментом забезпечення безпеки та правопорядку під час воєнного стану.

У воєнних умовах концепція «community policing» набуває особливої важливості. Залучення громади до спільної боротьби зі злочинністю під час воєнного стану є критично важливим для забезпечення безпеки та підтримки правопорядку. Це співробітництво між поліцією та громадою сприяє виявленню та усуненню загроз, а також підвищує довіру громадян до правоохоронних органів навіть в умовах конфлікту.

Воєнні умови можуть створювати додаткові виклики та ризики для громадян, і тому спільні дії поліції та громади повинні бути добре спланованими і спрямованими на безпеку всіх учасників. Залучення громади до боротьби зі злочинністю в умовах війни допомагає зберегти стабільність та довіру до правоохоронних органів під час кризових ситуацій.

Основними принципами партнерства поліції та громадськості є:

Взаємна довіра і повагу. Поліція та громадськість повинні бути готові до співпраці та розуміти, що у них спільні інтереси.

Прозорість і відкритість. Поліція повинна бути відкрита для спілкування з громадянами та інформувати їх про свою роботу.

Взаємовигідність. Партнерство поліції та громадськості має бути спрямоване на досягнення спільних цілей.

Функції партнерства поліції та громадськості в умовах, що ускладнюють оперативну обстановку, можна розділити на три основні групи:

Забезпечення безпеки та правопорядку. Поліція та громадськість спільно працюють над попередженням та розкриттям злочинів, охороною громадського порядку та забезпеченням безпеки громадян.

Пропаганда правопорядку. Поліція та громадськість проводять спільні заходи з метою підвищення правосвідомості громадян та формування у них негативного ставлення до злочинності.

Розвиток громадянського суспільства. Партнерство поліції та громадськості сприяє розвитку громадянського суспільства, підвищенню активності громадян у захисті своїх прав і свобод.

Для реалізації цих функцій поліція та громадськість можуть використовувати різні форми партнерства, такі як:

Співпраця з громадськими об'єднаннями. Поліція може співпрацювати з громадськими об'єднаннями, які займаються питаннями безпеки та правопорядку. Таке співробітництво може включати проведення спільних заходів, обмін інформацією та досвідом.

Використання громадських ініціатив. Поліція може підтримувати громадські ініціативи, спрямовані на забезпечення безпеки та правопорядку. Це може бути, наприклад, створення громадських патрулів або волонтерських груп.

Пряме спілкування з громадянами. Поліція може проводити прямі зустрічі з громадянами, щоб дізнатися про їхні проблеми та потреби. Це дозволяє поліції краще розуміти проблеми безпеки в суспільстві та розробляти ефективні заходи для їх вирішення.

Партнерство поліції та громадськості є важливим фактором забезпечення безпеки та правопорядку в суспільстві. У умовах, що ускладнюють оперативну обстановку, воно стає особливо актуальним. Поліція та громадськість повинні спільно працювати над подоланням цих викликів та забезпеченням безпеки громадян.

Взаємодія між Національною поліцією України та громадськими об'єднаннями правоохоронної спрямованості є важливим аспектом забезпечення ефективності та довіри в сфері правопорядку. Ця взаємодія базується на ретельно визначених принципах та концепціях, спрямованих на спільне досягнення ключових цілей – забезпечення безпеки громадян та підтримання правопорядку. У цьому контексті розглядається важливість спільних зусиль та обміну інформацією між правоохоронними органами та громадськими структурами для ефективного реагування на виклики, пов'язані з забезпеченням правопорядку в Україні.

Взаємодія Національної поліції України з громадськими об'єднаннями правоохоронної спрямованості – це процес спільної діяльності поліції та

громадських об'єднань з метою забезпечення правопорядку та безпеки громадян, запобігання та протидії злочинності, а також інших суспільно небезпечних явищ.

Взаємодія органів Національної поліції та громадських об'єднань у процесі охорони громадського порядку може виявлятися в таких формах:

- спільний аналіз стану публічного порядку;
- розроблення і прийняття узгоджених планів спільних заходів з охорони публічного порядку і профілактики правопорушень;
- інструктаж та навчання членів громадських об'єднань формам і методам роботи з охорони правопорядку;
- практична організація та проведення заходів з охорони публічного порядку нарядами поліції та громадських формувань;
- надання допомоги органами поліції щодо припинення правопорушення, ліквідації наслідків стихійних лих тощо;
- забезпечення публічного порядку на адміністративних ділянках із дільничними офіцерами поліції;
- спільне патрулювання з нарядами патрульної поліції.

Взаємодія Національної поліції України з громадськими об'єднаннями правоохоронної спрямованості визначається різноманітним спектром форм та методів співпраці для досягнення спільних цілей у забезпеченні громадської безпеки та правопорядку. Форми включають проведення спільних заходів та акцій, участь у громадських ініціативах, створення партнерських рад, консультації та тренінги, а також спільну роботу над конкретними проектами. Методи взаємодії включають спільні ініціативи, обмін ідеями та досвідом, консультативні платформи та систематичну взаємодію на різних рівнях.

Взаємодія між поліцією та громадськими об'єднаннями є важливим елементом сучасної правоохоронної стратегії, спрямованої на покращення взаєморозуміння, активну участь громадян у забезпеченні безпеки та формування довіри до правоохоронних органів. Цей підхід сприяє створенню безпечних та захищених громад, що є важливим фактором підтримання правопорядку в сучасному суспільстві.

Взаємодія Національної поліції України з громадськими об'єднаннями правоохоронної спрямованості має ряд особливостей, які впливають з наступних факторів:

Конституційний статус громадських об'єднань. Громадські об'єднання є недержавними суб'єктами права, які мають право на участь у правоохоронній діяльності відповідно до Конституції України. Це означає, що взаємодія з такими об'єднаннями має будуватися на засадах партнерства та взаємодопомоги.

Різнomanітність громадських об'єднань правоохоронної спрямованості. До таких об'єднань належать: громадські формування з охорони громадського порядку, громадські організації, благодійні фонди, а також інші неприбуткові організації, які здійснюють діяльність у сфері правоохорони. Кожне з цих об'єднань має свої особливості, які необхідно враховувати при взаємодії з ними.

Громадські об'єднання можуть надавати поліції інформацію про правопорушення, а також про осіб, які їх вчиняють.

Громадські об'єднання можуть брати участь у профілактичній діяльності поліції, зокрема у проведенні інформаційно-просвітницьких заходів, зборів, рейдів тощо.

Громадські об'єднання можуть надавати поліції допомогу у забезпеченні громадського порядку та безпеки, зокрема у патрулюванні, проведенні охоронних заходів тощо.

На основі вищезазначених факторів можна виділити наступні основні особливості взаємодії Національної поліції України з громадськими об'єднаннями правоохоронної спрямованості:

Партнерське співробітництво. Взаємодія поліції з громадськими об'єднаннями має будуватися на засадах партнерства та взаємодопомоги. Це означає, що обидві сторони повинні бути зацікавлені у співпраці та готові до конструктивного діалогу.

Різноманітність форм і методів взаємодії. Взаємодія поліції з громадськими об'єднаннями може здійснюватися у різних формах і методах, які вибираються з урахуванням конкретних умов та обставин.

Законність і прозорість. Взаємодія поліції з громадськими об'єднаннями повинна здійснюватися в рамках чинного законодавства та з дотриманням принципів прозорості та відкритості.

Важливим аспектом взаємодії поліції з громадськими об'єднаннями є її ефективність. Ефективність взаємодії визначається такими факторами, як:

Якість взаємодії. Ефективність взаємодії залежить від якості взаємодії, яка включає в себе:

Відповідність взаємодії цілям і завданням поліції.

Достатній рівень підготовки та кваліфікації працівників поліції, які взаємодіють з громадськими об'єднаннями.

Наявність належного організаційного забезпечення взаємодії.

Підтримка взаємодії з боку суспільства. Ефективність взаємодії залежить від підтримки взаємодії з боку суспільства. Це означає, що громадськість повинна бути зацікавлена у співпраці поліції з громадськими об'єднаннями.

В умовах воєнного стану взаємодія між Національною поліцією України та органами Служби безпеки України стає важливим елементом для ефективного забезпечення національної безпеки та гарантує оптимальну відповідь на виклики та загрози, пов'язані зі станом воєнного конфлікту.

Однією з ключових складових взаємодії є управлінська діяльність з координації у межах єдиної державної системи, що спрямована на запобігання, реагування та припинення терористичних актів, а також мінімізацію їх наслідків. Це передбачає активний обмін інформацією та координацію дій для спільного вирішення завдань у сфері безпеки.

Взаємодія між Національною поліцією та Службою безпеки України розглядається на державному та регіональному рівнях. Національна поліція та Служба безпеки України виступають суб'єктами, що безпосередньо

здійснюють боротьбу з тероризмом, і їх взаємодія визначається функціональним та територіальним принципами. Кожен орган виконує свої завдання відповідно до свого профілю та компетенції, забезпечуючи єдність стратегічного підходу та ефективність оперативно-тактичних заходів.

Застосування організаційної структури є ще однією важливою складовою. Взаємодія в базується на організаційній діяльності колегіального координаційного органу, такого як Антитерористичний центр при Службі безпеки України. Внутрішні структури цього центру та координаційні групи на рівні регіональних органів Служби безпеки сприяють координації та вирішенню питань безпеки.

Значущим є також врахування взаємодії елементів єдиної державної системи на різних рівнях. Антитерористичний центр при Службі безпеки України є центральним органом, а його структури діють на функціональному та територіальному рівнях, забезпечуючи узгодженість заходів та ефективність системи.

Така взаємодія визначається високим рівнем професіоналізму, взаєморозуміння та спільного прагнення до досягнення спільних цілей. Умови воєнного стану ставлять особливі завдання перед Національною поліцією та Службою безпеки, і взаємодія між ними виступає гарантом ефективності та успішності зусиль у забезпеченні безпеки країни.

Питання до практичного заняття:

1. Загальні засади взаємодії поліції з громадськістю.
2. Організаційно-правові засади співпраці поліції з населенням у країнах Європи.
3. Напрями вдосконалення співпраці поліції з населенням з використанням європейського досвіду.
4. Взаємодія органів поліції з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки в умовах воєнного стану.
5. Взаємодія Національної поліції України з органами Служби безпеки України в умовах воєнного стану.
6. Взаємодія органів Національної поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування в умовах режиму воєнного стану.
7. Взаємодія органів Національної поліції України з громадськістю під час дії режиму воєнного стану.

Завдання для самостійної роботи:

Кейс 1

В умовах воєнного стану на території Одеської області посилюється діяльність диверсійно-розвідувальних груп. Наразі, за даними Національної поліції України, на території області діє близько 10 таких груп, які здійснюють підриви інфраструктурних об'єктів, напади на військові та цивільні об'єкти, а також проводять вербувальні заходи серед населення.

У зв'язку з цим, виникла необхідність вдосконалення взаємодії органів Національної поліції України з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки та громадськості для ефективної боротьби з диверсантами.

Завдання:

Проаналізуйте європейський досвід взаємодії поліції з громадськістю в умовах воєнного стану та розробіть рекомендації щодо вдосконалення взаємодії органів Національної поліції України з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки та громадськості в Одеській області.

Рекомендації:

На основі аналізу європейського досвіду можна сформулювати такі рекомендації щодо вдосконалення взаємодії органів Національної поліції України з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки та громадськості в Одеській області:

- створення ефективної системи комунікації між органами поліції та громадськістю. Це передбачає створення єдиного інформаційного центру, через який буде здійснюватися обмін інформацією між усіма зацікавленими сторонами.
- залучення громадськості до процесу забезпечення публічної безпеки. Це може бути реалізовано шляхом створення добровільних формувань, які допомагатимуть поліції в патрулюванні та виявленні підозрілих осіб.
- розширення співпраці поліції з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки. Це передбачає створення міжвідомчих робочих груп, які будуть розробляти спільні плани дій щодо боротьби з диверсантами.

Додаткові питання для обговорення:

- Як можна забезпечити ефективну комунікацію між органами поліції та громадськістю в умовах воєнного стану?
- Які форми залучення громадськості до процесу забезпечення публічної безпеки є найбільш ефективними?
- Як можна розширити співпрацю поліції з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки?

Кейс 2

У м. Одеса планується проведення спортивних заходів (декілька футбольних матчів з європейськими командами), який відвідають близько 100 тисяч осіб. Захід передбачає проведення спортивних змагань, концертів та інших розважальних заходів.

У зв'язку з цим, виникла необхідність вдосконалення взаємодії органів Національної поліції України з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки та громадськості для забезпечення безпеки учасників та гостей заходу.

Завдання:

Проаналізуйте європейський досвід взаємодії поліції з громадськістю в умовах масових заходів та розробіть конкретний план заходів щодо вдосконалення взаємодії органів Національної поліції України з іншими

суб'єктами забезпечення публічної безпеки та громадськості в м. Одеса для забезпечення безпеки учасників та гостей масового спортивного заходу.

У плані заходів слід передбачити:

- цілі та завдання взаємодії;
 - форми та методи взаємодії;
 - заходи щодо забезпечення ефективної комунікації між органами поліції та громадськістю;
 - заходи щодо залучення громадськості до процесу забезпечення безпеки масових заходів;
 - заходи щодо розширення співпраці поліції з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки.
- План заходів повинен бути обґрунтованим і реалістичним, з урахуванням конкретних умов та потреб м. Одеса.

Додаткові питання для обговорення:

- Які фактори впливають на ефективність взаємодії поліції з громадськістю в умовах масових заходів?
- Які переваги та недоліки різних форм і методів взаємодії поліції з громадськістю?
- Які заходи щодо забезпечення ефективної комунікації між органами поліції та громадськістю є найбільш ефективними?
- Які форми залучення громадськості до процесу забезпечення безпеки масових заходів є найбільш ефективними?
- Які заходи щодо розширення співпраці поліції з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки є найбільш ефективними?

Питання для самоконтролю:

1. Що таке «Public relations» в діяльності поліції?
2. Які є визначення інформації, комунікації, конфліктного менеджменту, інтеграції в навколишнє середовище?
3. Які є характерні ознаки діяльності поліції континентально-європейських держав?
4. Що таке доктрина KAPPA?
5. Які є види контролю з боку засобів масової інформації у діяльності поліції?
6. Які є форми взаємодії органів поліції з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки в умовах воєнного стану?
7. Які є основні завдання співпраці поліції з населенням?
8. Які є основні переваги співпраці поліції з населенням?
9. Які є основні труднощі співпраці поліції з населенням?
10. Які є перспективи розвитку співпраці поліції з населенням?

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Особливості забезпечення публічної безпеки і порядку в умовах поствоєнного відновлення.

2. Поліція як соціальний інститут: сучасні проблеми та перспективи.
3. Адаптація поліції до нових викликів глобалізації: роль та стратегії в умовах транснаціональної злочинності.
4. Поліція та громадянське суспільство: партнерство у забезпеченні правопорядку.
5. Нормативно-правові засади взаємодії Національної поліції України з громадськими об'єднаннями правоохоронної спрямованості.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-BP>
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
3. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
4. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 1647-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>
5. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>
6. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>
7. Про затвердження Інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посилений варіант службової діяльності: Наказ МВС України від 10.12.2015 № 1560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0012-16#n14>
8. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: Наказ МВС України від 19 грудня 2017 № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18#Text>
9. Про затвердження Порядку організації і проведення правової та спеціальної підготовки членів громадських формувань з охорони громадського порядку: Наказ МВС України від 09.03.2023 № 172. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0502-23#Text>
10. Про затвердження Інструкції про організацію та несення служби з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки військовими частинами (підрозділами) Національної гвардії України: Наказ МВС України від 24.12.2019 № 1089. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0195-20#Text>
11. Про затвердження порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку: Наказ МВС України від 10.08.2016. № 773. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-16#Text>

Основні джерела:

1. Баєва Л. В., Назаренко П. Г., Кожушко О. О. Адміністративно-правові інструменти Community Policing в Україні: вивчення європейського досвіду. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2023. №38. С. 268-274.
2. Взаємодія Національної поліції з органами державної влади та місцевого самоврядування, а також громадськістю під час забезпечення публічної безпеки й порядку: метод. рек. / О. Жук та ін. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2017. 27 с.
3. Демський Н. В. Адміністративно-правове забезпечення взаємодії підрозділів превентивної діяльності Національної поліції з іншими суб'єктами профілактики правопорушень. *Економіка. Фінанси. Право*. 2023. № 4. С. 68-72.
4. Демський Н. В. Організаційні форми взаємодії підрозділів превентивної діяльності Національної поліції України та інших суб'єктів профілактики правопорушень. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 5. С. 129-132.
5. Демський Н. В. Реалізація підрозділами превентивної діяльності Національної поліції принципу взаємодії з населенням у сфері профілактики правопорушень. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 4. С. 359-362.
6. Ізбаш К. С., Домброван Н. В. Нормативно-правове забезпечення взаємодії Національної поліції України з громадськістю та населенням на засадах партнерства. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. №1-2. С. 241-246.
7. Калянов Д. П. До питання про співробітництво поліції та громадян у сфері захисту й охорони громадського порядку. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2020. № 3. С. 18-22.
8. Кейдалюк В. О. Міжнародний досвід взаємодії поліції та громадськості. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. №1-2. С. 94-98.
9. Крижановська О. В. Форми реалізації взаємодії національної поліції з органами публічної влади у сфері забезпечення правопорядку. *Право і державне управління*. 2020. №1, т. 1 С.78-84.
10. Кубасенко А. В. Взаємодії поліції та суспільства в сфері реалізації правоохоронної функції. *Юридичний вісник*. 2020. №2. С.81-87.
11. Майстренко М. М. Імплементация концепції Community policing: від філософської доктрини до дієвого стратегічного напрямку. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2017. № 22 (44). С. 39-46.
12. Медведенко С. В. Адміністративно-правові основи взаємодії Національної поліції України з громадськістю в правоохоронній діяльності : дис. ... докт. філос. / Одеський державний університет внутрішніх справ, Одеса, 2020. 283 с.
13. Новіченко А. В. Поняття видів і форм взаємодії органів поліції і територіальних громад. *Наше право*. 2023. № 3. С. 44-53.
14. Новіченко А. Організаційно-правові форми взаємодії поліції і територіальних громад в умовах воєнного стану. *Наше право*. 2022. № 4.

С. 11-19.

15. Новіченко А. Спеціальні форми взаємодії поліції і населення в охороні правопорядку. *Право.ua*. 2023. № 3. С. 102-108.

16. Пишна А.Г., Любчик В.Б. Забезпечення громадського порядку органами місцевого самоврядування в Україні. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2021. № 3, ч.2. С. 36-41.

17. Пишна А.Г. Взаємодія органів національної поліції та органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 1. С. 385-387.

18. Хатнюк Ю. А. Зміст та перспективи взаємодії поліції і населення. *Часопис цивілістики*. 2021. Вип. 43. С. 89-93.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Профілактичні заходи, які здійснюються органами поліції за змістом поділяються на:

- А. спеціальні та загальні;
- В. індивідуальні та спеціальні;
- С. термінові та спеціальні;
- Д. загальні та індивідуальні.

Впродовж якого часу має бути проведено доставлення порушника згідно із Кодексом України про адміністративні правопорушення?

- А. в можливо короткий строк;
- В. однієї години;
- С. двох годин;
- Д. трьох годин.

Який з перерахованих нижче документів не відноситься до адміністративно-процесуальних:

- А. клопотання;
- В. постанова;
- С. вирок;
- Д. всі перераховані вище документи можна віднести до адміністративно-процесуальних.

Протягом якого строку, за загальним правилом, розглядається справа про адміністративне правопорушення?

- А. протягом 10 днів з дня одержання відповідним органом (посадовою особою) протоколу про адміністративне правопорушення;
- В. протягом 15 днів з дня одержання відповідним органом (посадовою особою) протоколу про адміністративне правопорушення;
- С. протягом 20 днів з дня одержання відповідним органом (посадовою особою) протоколу про адміністративне правопорушення;
- Д. протягом 25 днів з дня одержання відповідним органом (посадовою особою) протоколу про адміністративне правопорушення.

Що не відноситься до доказів згідно статті 251 КУпАП?

- А. висновок експерта;
- В. пояснення свідка;
- С. свідчення поліцейського;
- Д. відео фіксація, яка ведеться свідком.

В який термін протокол та матеріали про адміністративне правопорушення надаються посадовій особі, уповноваженій розглядати справу про адміністративне правопорушення?

- А. протягом доби;
- В. протягом трьох діб;
- С. протягом 10 діб;
- Д. протягом 15 діб.

В якому адміністративно-процесуальному документі можуть фіксуватись результати особистого огляду та огляду речей?

- A. в протоколі огляду;
- B. в протоколі про адміністративне правопорушення;
- C. в протоколі про адміністративне затримання;
- D. всі відповіді вірні.

В який термін про місце перебування особи, затриманої за вчинення адміністративного правопорушення, необхідно повідомити її родичів?

- A. негайно;
- B. протягом 1 години;
- C. протягом 3 годин;
- D. протягом 24 годин.

Поліцейський захід – це?

A. дія або комплекс дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи людини та застосовується поліцейськими відповідно до закону для забезпечення виконання покладених на поліцію повноважень;

B. дія або комплекс дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи правопорушника та застосовується поліцейськими за санкцією прокурора;

C. дія або комплекс дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи людини та застосовується поліцейськими лише на виконання рішення суду;

D. дія або комплекс дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи людини та застосовується поліцейськими в разі небезпеки, яка може становити загрозу їх життю чи здоров'ю.

Відносно кого заборонено застосування фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї?

- A. малолітніх осіб;
- B. вагітних жінок;
- C. осіб з обмеженими можливостями та похилого віку;

D. усі відповіді правильні, крім випадків учинення ними збройного чи групового нападу, учинення збройного опору поліцейському, що загрожує життю і здоров'ю інших осіб або поліцейських, якщо відбити такий напад або опір іншими способами і засобами неможливо.

У яких виняткових випадках поліцейський уповноважений застосувати вогнепальну зброю?

A. для відбиття нападу на поліцейського або членів його сім'ї, у випадку загрози їхньому життю чи здоров'ю;

B. для захисту осіб від нападу, що загрожує їхньому життю чи здоров'ю;

C. для зупинки транспортного засобу шляхом його пошкодження, якщо водій своїми діями створює загрозу життю чи здоров'ю людей та/або поліцейського;

D. усі відповіді правильні.

Кому зобов'язаний повідомити поліцейський про факт активного застосування ним вогнепальної зброї?

- A. своєму керівникові;
- B. керівникові центрального органу управління поліції;
- C. прокурору;
- D. черговому відділення поліції.

У якій формі поліцейський зобов'язаний повідомити свого керівника про застосування до особи спеціального засобу?

- A. у письмовій формі
- B. в усній формі;
- C. в будь-який можливий спосіб;

D. у письмовій формі, а в разі неможливості в усній формі, в тому числі за допомогою засобів зв'язку, та невідкладно вжити заходів для повідомлення у письмовій формі.

Який загальний термін розгляду і вирішення звернень громадян в органах Національної поліції України?

A. не більше 5 днів місяця від дня їх надходження, враховуючи вихідні, святкові та неробочі дні, а ті, які не потребують додаткового вивчення та проведення перевірки за ними, – невідкладно.

B. не більше 7 днів від дня їх надходження, враховуючи вихідні, святкові та неробочі дні, а ті, які не потребують додаткового вивчення та проведення перевірки за ними, - невідкладно, але не пізніше 3 днів від дня їх отримання;

C. не більше одного місяця від дня їх надходження, не враховуючи вихідні, святкові та неробочі дні, а ті, які не потребують додаткового вивчення та проведення перевірки за ними, - невідкладно, але не пізніше 5 днів від дня їх отримання;

D. не більше одного місяця від дня їх надходження, враховуючи вихідні, святкові та неробочі дні, а ті, які не потребують додаткового вивчення та проведення перевірки за ними, - невідкладно, але не пізніше 15 днів від дня їх отримання.

Об'єкти, де зберігається 20 чи більш одиниць бойової, спортивної (навчальної) вогнепальної зброї, а також базові склади вибухових матеріалів обстежуються:

- A. щорічно;
- B. щомісячно;
- C. щоквартально;
- D. раз на півроку.

Об'єкти, де зберігається не більше 20 одиниць бойової, спортивної (навчальної) вогнепальної зброї, а також базові склади вибухових матеріалів обстежуються:

- A. щорічно;
- B. щомісячно;
- C. щоквартально;
- D. раз на півроку.

Охолощена зброя це:

А. зброя, яка спеціально приведена в непридатний для стрільби стан та призначена виключно для експонування в музеях;

В. зброя та пристрої, конструктивно призначені та за своїми властивостями придатні для неодноразового заподіяння шляхом безпосередньої дії тяжких (небезпечних для життя в момент спричинення) і смертельних тілесних ушкоджень, дія яких ґрунтується на використанні м'язової сили людини;

С. пристрої, виготовлені шляхом спеціального пристосування конструкції стрілецької вогнепальної зброї до стрільби лише холостими патронами, з яких неможливо зробити постріл снарядом, що має достатню вражаючу здатність;

Д. холодна зброя, яка спеціально приведена в непридатний стан та призначена виключно для експонування в музеях.

Правом придбання охолощеної та пневматичної зброї та основних частин до неї користуються громадяни України, які досягли:

- А. 16-річного віку;
- В. 18-річного віку;
- С. 21-річного віку;
- Д. 25-річного віку.

Правом придбання травматичної зброї та основних частин до неї користуються громадяни України, які досягли:

- А. 16-річного віку;
- В. 17-річного віку;
- С. 21-річного віку;
- Д. 30-річного віку.

Яка основна мета співпраці спеціаліста з безпеки з Національною поліцією, Державною службою з надзвичайних ситуацій та громадськими організаціями у формуванні безпечного середовища в освітніх установах?

А. запобігання конфліктам між учнями;

В. забезпечення безпеки учнів, педагогічного персоналу та закладу в цілому;

С. підвищення рівня академічних досягнень учнів;

Д. поліпшення інфраструктури навчального закладу.

Що включають в себе спільні заходи реагування на кризові ситуації у навчальних закладах?

А. розважальні програми для учнів;

В. співпраця з Національною поліцією та службою надзвичайних ситуацій, планування евакуації та надання першої допомоги;

С. організація конфліктних ситуацій між учнями;

Д. оцінка стану фінансових ресурсів навчального закладу.

Які переваги співпраці спеціаліста з безпеки з Національною поліцією України при створенні безпечного простору в освітньому середовищі?

А. забезпечення безпеки учнів у школі;

В. навчання учнів правилам водіння;

С. запобігання природним катастрофам;

Д. поліпшення якості освіти.

Що включає в себе співпраця спеціаліста з безпеки з Державною службою з надзвичайних ситуацій для формування безпечного освітнього середовища?

А. надання першої медичної допомоги учням;

В. проведення спортивних змагань;

С. розробка планів евакуації та надання допомоги під час надзвичайних ситуацій;

Д. організація музичних концертів.

Які конкретні спільні заходи можуть бути прийняті спеціалістом з безпеки, Національною поліцією та органами місцевого самоврядування для запобігання випадкам булінгу та конфліктів у школах?

А. використання відеоспостереження у коридорах школи;

В. організація виховних бесід з учнями та батьками;

С. заборона здійснення будь-яких позапланових заходів у шкільному приміщенні;

Д. встановлення обов'язкових вихідних днів для учнів у кожному класі.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ І ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

1. Поняття, предмет та завдання навчальної дисципліни «Сучасні практики поліцейської діяльності».
2. Поняття та правове регулювання поліцейської діяльності.
3. Основні форми та методи поліцейської діяльності.
4. Суб'єкти поліцейської діяльності.
5. Поліцейська діяльність як засіб забезпечення публічної безпеки.
6. Поліцейські послуги як основа публічно-сервісної діяльності Національної поліції України та Міністерства внутрішніх справ України.
7. Особливості застосування нормативно-правових актів, що визначають діяльність Національної поліції.
8. Основні види прав і свобод людини в Конституції України і роль органів поліції у їх забезпеченні.
9. Способи забезпечення захисту прав людини в правоохоронній діяльності.
10. Вимоги Закону України «Про Національну поліцію» щодо захисту прав, свобод і законних інтересів громадян.
11. Принцип законності, його універсальність. Недопустимість протиставлення законності та доцільності в поліцейській діяльності. Службова дисципліна в органах поліції.
12. Основні напрями діяльності органів поліції щодо забезпечення прав громадян у період режиму воєнного стану.
13. Повноваженнями поліцейських під час воєнного стану.
14. Охорона та захист прав громадян порушених під час дії воєнного стану.
15. Пріоритетні напрями діяльності органів поліції щодо забезпечення прав громадян під час воєнного стану та їх характеристика.
16. Особливості реагування поліцейського на адміністративні правопорушення, провадження за якими входить до компетенції Національної поліції.
17. Порядок оформлення в органах Національної поліції України матеріалів про адміністративні правопорушення, порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення, порядок контролю за дотриманням законодавства під час оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення.
18. Докази та доказування у справах про адміністративні правопорушення, підвідомчих поліції.
19. Діяльність поліції щодо застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
20. Особливості оформлення матеріалів окремих адміністративних правопорушень.
21. Порядок оформлення протоколів про адміністративне затримання, протоколів про вилучення речей і документів, протоколів про огляд речей та

особистий огляд, а також отримання пояснення від осіб, які притягаються до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків.

22. Особливості оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі.

23. Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.

24. Контроль за станом дотримання законності під час здійснення адміністративного провадження.

25. Поняття та елементи правового статусу підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України.

26. Принципи діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України.

27. Мета, завдання і функції підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України.

28. Права та обов'язки підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України.

29. Реалізація функції організаційно-аналітичного забезпечення. Реалізація функції оперативного реагування.

30. Організаційна структура підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України.

31. Взаємодія підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування з іншими підрозділами Національної поліції України.

32. Сучасний стан організаційно-правового забезпечення діяльності дільничних офіцерів поліції.

33. Сучасний підхід до розгляду звернень громадян дільничним офіцером поліції та пов'язані з ним проблеми.

34. Дільничний офіцер поліції у справах про адміністративні правопорушення: сьогодення та найбільш актуальні проблеми.

35. Сучасні виклики профілактичної діяльності дільничного офіцера поліції та його роль у досудовому розслідуванні кримінальних проступків у формі дізнання.

36. Дільничні офіцери поліції та поліцейські громади: реалії сьогодення.

37. Сучасний стан нормативно-правового забезпечення діяльності поліцейських офіцерів громади в умовах реформування Національної поліції України.

38. Поліцейський офіцер громади як новий формат співпраці поліції з ОТГ.

39. Реформування підрозділу дільничних офіцерів поліції за проектом «поліцейський офіцер громади» в Україні.

40. Модель поліцейської діяльності, орієнтованої на безпеку громади (community policing).

41. Особливості забезпечення місцевої інфраструктури безпеки в результаті запровадження проекту «Поліцейський офіцер громади».

42. Сучасний стан нормативно-правового регулювання дозвільної системи органів Національної поліції.

43. Призначення дозвільної системи та завдання органів Національної поліції щодо її забезпечення.

44. Перелік та характеристика предметів, матеріалів і речовин підприємств, майстерень і лабораторій, на які поширюється дозвільна система (об'єктів дозвільної системи).

45. Завдання органів Національної поліції у сфері здійснення дозвільної системи.

46. Умови та порядок видачі дозволів на функціонування об'єктів дозвільної системи.

47. Вимоги, що ставляться до відкриття та функціонування об'єктів, зберігання та перевезення предметів і речовин дозвільної системи.

48. Види дозволів і порядок їх видачі. Перелік обставин, що обмежують або виключають допуск сторонніх осіб до об'єктів, предметів чи речовин дозвільної системи.

49. Видача дозволів на придбання, зберігання, перевезення і використання вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, основних частин зброї, холодної зброї, пристроїв та патронів до них, пневматичної зброї, вибухових матеріалів і речовин, відкриття і функціонування об'єктів дозвільної системи.

50. Права органів Національної поліції у разі виявлення порушень правил дозвільної системи. Контроль за об'єктами дозвільної системи. Придбання, зберігання, перевезення, облік і використання вибухових матеріалів.

51. Адміністративна відповідальність за порушення правил дозвільної системи.

52. Організація нагляду поліції за дотриманням правил дозвільної системи.

53. Поняття та зміст надзвичайної обстановки, яка створює особливі умови для роботи органів поліції.

54. Нормативно-правове забезпечення діяльності працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій.

55. Оперативне управління органами поліції в особливих умовах. Планування дій поліції в особливих умовах.

56. Діяльність поліції в умовах, що ускладнюють оперативну обстановку.

57. Поняття, види посиленого варіанта службової діяльності в Національній поліції.

58. Поняття та види поліцейських операцій.

59. Діяльність Національної поліції України при проведенні масових заходів.

60. Діяльність Національної поліції України при виникненні групових порушень громадського порядку та масових заворушень.

61. Діяльність Національної поліції України у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

62. Фактори, що зумовлюють безпеку працівників Національної поліції в умовах виникнення надзвичайних ситуацій.

63. Напрями формування забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій.

64. Безпека працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій природного характеру.

65. Безпека працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру.

66. Заходи безпеки працівників Національної поліції при виникненні надзвичайних ситуацій соціально-політичного характеру.

67. Заходи безпеки працівників Національної поліції при виникненні надзвичайних ситуацій воєнного характеру.

68. Поняття, зміст і завдання підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.

69. Нормативно-правове забезпечення підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.

70. Організаційні засади підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.

71. Особливості тактичної підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.

72. Зарубіжний досвід підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.

73. Проблемні питання та шляхи вдосконалення національного законодавства з питань підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань.

74. Правові засади забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.

75. Система суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні та особливості їх правового статусу.

76. Напрямки та межі забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.

77. Правові форми та методи забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.

78. Проблемні питання нормативно-правового забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.

79. Зарубіжний досвід забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.

80. Шляхи удосконалення організаційних засад забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.

81. Загальні засади співпраці поліції з населенням. Ознаки взаємодії співпраці поліції з населенням. «public relations» в діяльності поліції.

82. Організаційно-правові засади співпраці поліції з населенням у країнах Європи.

83. Удосконалення співпраці поліції з населенням з використанням європейського досвіду.

84. Діяльність поліції у суспільстві. Типи орієнтацій індивіда стосовно діяльності поліції: надія-розчарування, віра-сумнів та довіра.

85. Встановлення визначень відставання довіри, інерційність довіри, стійкість довіри, авансованість довіри, дієвість довіри.

86. Характерні ознаки діяльності поліції континентально-європейських держав. Доктрина KAPPA.

87. Форми впровадження профілактики кримінальних правопорушень. Етапи форм довіри.

88. Взаємодія Національної поліції України з органами Служби безпеки України в умовах воєнного стану.

89. Взаємодія органів Національної поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, під час дії режиму воєнного стану.

90. Взаємодія органів Національної поліції України з громадськістю, під час дії режиму воєнного стану.

РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-BP>

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>

3. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>

4. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-19. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>

5. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23.12.1993 № 3782-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12#Text>

6. Про особливості забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у зв'язку з підготовкою та проведенням футбольних матчів: Закон України від 08.07.2011 № 3673-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3673-17>

7. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5207-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>

8. Про ратифікацію Європейської Конвенції «Про насильство та неналежну поведінку з боку глядачів під час спортивних заходів, і зокрема футбольних матчів»: Закон України від 15.11.2001. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_003

9. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 № 1835-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14>

10. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 № 3353-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12>

11. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

12. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>

13. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

14. Про безоплатну правничу допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>

15. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

16. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 1647-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>

17. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

18. Про затвердження Положення про дозвільну систему: Постанова Кабінету міністрів від 12.10.1992 № 576. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-92>

19. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-п>

20. Про затвердження Порядку придбання, зберігання, перевезення і використання спортивної зброї, боєприпасів до неї, утримання стрілецьких тирів, стрільбищ та стендів: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 №1207. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-2018>

21. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>

22. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України: Наказ МВС України від 23.05.2017 № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17#Text>

23. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України. Наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20>

24. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: Наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>

25. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: Наказ МВС України від 06.11.2015 № 1376. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>

26. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: Наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15>

27. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю: Наказ МВС України від 01.02.2016 № 70. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-16>

28. Про затвердження Інструкції про організацію та несення служби з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки військовими частинами (підрозділами) Національної гвардії України: Наказ МВС України від 24.12.2019 №1089. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0195-20#Text>

29. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного

виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: Наказ МВС України від 21.08.1998 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>

30. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції: Наказ МВС України, МОЗ України від 09.11.2015 № 1452/735. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15>

31. Про затвердження Інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посилений варіант службової діяльності: Наказ МВС України від 10.12.2015 № 1560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0012-16#n14>

32. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: Наказ МВС України від 26.01.2016 № 50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0260-16>

33. Про затвердження Положення про порядок роботи зі зверненнями громадян і організації їх особистого прийому в системі Міністерства внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 10.10.2004 №1177. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1361-04>

34. Про затвердження Положення про функціональну підсистему «Єдиний реєстр зброї» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ: Наказ МВС України від 10.01.2022 № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-22#n14>

35. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>

36. Про затвердження порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку: Наказ МВС України № 773 від 10.08.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-16#Text>

37. Про затвердження Порядку організації і проведення правової та спеціальної підготовки членів громадських формувань з охорони громадського порядку: Наказ МВС України від 09.03.2023 № 172. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0502-23#Text>

38. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>

39. Про затвердження Типового положення про управління організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування головних управлінь Національної поліції України в Автономній Республіці

Крим та м. Севастополі, областях, м. Києві: Наказ МВС України 22.01.2016 № 39. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0216-16#Text>

40. Про особливості видачі громадянам України дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану: Наказ МВС України від 01.03.2022 № 170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0273-22#n14>

Основні джерела:

41. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану: довідник / Безпалова О. І., Чишко К. О., Бахасва А. С., Макаренко В. С.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2022. 105 с.

42. Адміністративно-правове регулювання діяльності патрульної поліції щодо забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні: моногр. / Х.П. Ярмачі, Р.М. Пилипів, М.Ю. Веселов. Житомир: Вид. О.О. Євенок, 2019. 240 с.

43. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України: навчальний посібник / за заг.ред. О.І. Безпалової. Харків, 2021. 470 с.

44. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України: монографія / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін. Харків : Факт, 2022. 452 с.

45. Аносенков А., Мукоїда Р. Впровадження скандинавської моделі забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів в аспекті вдосконалення національного законодавства. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2023. № 3. С. 138-143.

46. Афонін Д. С., Боксгорн А. В. Особливості забезпечення публічної безпеки і порядку Національною поліцією України в умовах воєнного стану. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С. 224-230.

47. Баєва Л. В., Назаренко П. Г., Кожушко О. О. Адміністративно-правові інструменти Community Policing в Україні: вивчення європейського досвіду. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2023. №38. С. 268-274.

48. Бакаянова Н.М., Кубасенко А.В., Свида О.Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання). Одеса: Фенікс, 2020. 251 с.

49. Бакаянова Н.М., Кубасенко А.В., Свида О.Г. Організація правоохоронної діяльності Національної поліції України: навчально-методичний посібник для студентів I курсу магістратури заочної форми навчання. Одеса: Фенікс, 2020. 218 с.

50. Батраченко О.В. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Суми, 2017. 218 с.

51. Безега В.В. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції як суб'єкта сектору безпеки і оборони: дис. ... канд. юр. наук/ Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2020. 311 с.

52. Беззубов Д.О. Управлінська та поліцейська діяльність органів виконавчої влади в сфері забезпечення суспільної безпеки. *Dictum factum*. 2023. № 1. С. 86-97.

53. Безпалова О. Пріоритетні напрями діяльності органів поліції щодо забезпечення прав громадян в умовах правового режиму воєнного стану в Україні. *Право і безпека*. 2022. № 3. С. 13-24.

54. Безпека працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій: навчальний посібник / за заг. ред. Грибана В.Г., Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 100 с.

55. Біла-Тіунова Л.Р. Службове право України: підручник / Л.Р. Біла-Тіунова, О.М. Стець. Одеса: Фенікс, 2022. 771 с.

56. Бондар В. В. Дільничні офіцери поліції та поліцейські громади: реалії сьогодення. *Юридичний бюлетень*. 2020. Вип. 15. С. 53-56.

57. Бугайчук К. Л. Підготовка працівників поліції у зарубіжних країнах: інформац.-практ. довідник. Ч. I. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2021. 140 с.

58. Бугайчук К.Л. Підготовка працівників поліції у зарубіжних країнах: інформац.-практ. довідник. Ч. II / МВС України. Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 168 с.

59. Бугайчук К.Л. Публічне адміністрування в органах Національної поліції України: монографія. Харків: Панов, 2019. 550 с.

60. Будзинський М.П. Принципи адміністративно-правового регулювання у сфері кадрового забезпечення Національної поліції України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. Випуск 3, том 1. С. 88-95.

61. Будь О.А. Адміністративно-превентивні поліцейські заходи: дис. ... докт. філософії: 081 право. Харків: ХНУВС, 2021. 264 с.

62. Васюк С.В. Адміністративно-правовий статус підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України: дис. ... докт. філос. 081 Право. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 216 с.

63. Васюк С.В. Контроль як одна із функцій підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. №3. С. 148-151.

64. Вдовічен В. Субстанціональні якості правової категорії «поліцейські послуги». *Підприємництво, господарство і право*. 2020. №8. С. 152-156.

65. Взаємодія Національної поліції з органами державної влади та місцевого самоврядування, а також громадськістю під час забезпечення публічної безпеки й порядку: метод. рек. / О. Жук та ін. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2017. 27 с.

66. Вовк П.В. Поняття адміністративної юрисдикції в парадигмі правової держави. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. №2. С. 517-519.

67. Волокітенко І.О. Шляхи вдосконалення діяльності превентивних підрозділів Національної поліції України у сфері дотримання прав та свобод людини. *Правова позиція*. 2020. № 4 (29). С. 73-77.

68. Гецько М.М., Ступник Я.В. Окремі проблемні аспекти використання органами Національної поліції в якості доказів в справі про адміністративне правопорушення результатів, отриманих під час застосування технічних приладів та спеціальних технічних засобів. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 6. С. 195-201.

69. Голяченко І.П. Загальна характеристика принципів провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Наукові записки*. Серія: Право. 2022. №12. С. 206-212.

70. Гурковська К.А. Взаємодія дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громади з підрозділами ювенальної превенції у сфері захисту прав дітей. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Право. 2022. Вип. 74(2). С. 55-59.

71. Гуцуляк О.А. Щодо становлення інституту «Поліцейського офіцера громади» в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. № 5. С. 101-106.

72. Давигора Ю.І. Тактична підготовка правоохоронців у контексті нової концепції діяльності Національної поліції України. *Науковий часопис НПУ ім. Драгоманова*. 2020. № 7 (127). С. 56-62.

73. Демський Н. В. Адміністративно-правове регулювання взаємодії підрозділів превентивної діяльності Національної поліції України з іншими суб'єктами профілактики правопорушень: дис. ... докт. філос. 081 Право. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 235 с.

74. Демський Н. В. Реалізація підрозділами превентивної діяльності Національної поліції принципу взаємодії з населенням у сфері профілактики правопорушень. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 4. С. 359-362.

75. Демський Н.В. Адміністративно-правове забезпечення взаємодії підрозділів превентивної діяльності Національної поліції з іншими суб'єктами профілактики правопорушень. *Економіка. Фінанси. Право*. 2023. № 4. С. 68-72.

76. Демський Н.В. Організаційні форми взаємодії підрозділів превентивної діяльності Національної поліції України та інших суб'єктів профілактики правопорушень. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 5. С. 129-132.

77. Дмитрик Р.В. Адміністративно-правовий статус поліцейського в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, НАВС, 2021. 204 с.

78. Домброван Н. В. Теслюк І. Забезпечення черговими частинами поліції охорони публічної безпеки та порядку. *Jurnalul juridic national: teorie și practică*, 2019. № 1(35). С. 70-73.

79. Домброван Н.В. Організація роботи чергових частин органів поліції щодо забезпечення публічної безпеки та порядку. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2018. № 3. С. 27-30.

80. Дрок І. С. Кадрова політика Національної поліції України в умовах війни. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2022. Випуск 70. С. 318-323.

81. Дронік Д.С. Адміністративно-правові засади діяльності патрульної поліції в Україні. дис. ... доктор філософії: 081 право. Кропивницький: ДонДУВС, 2023. 241 с.

82. Дудченко В. В. Адміністративно-правові засади взаємодії органів ювенальної превенції та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання правопорушенням у дитячому середовищі : дис. д-ра філософії: 081. Суми, 2022. 238 с.

83. Дулгер В. В. Особливості правового регулювання обігу зброї в умовах дії надзвичайних адміністративно-правових режимів. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. №3. С.140-144.

84. Єрмошин М. О., Сутюшев Т. А. Основні види і форми службово-бойової діяльності і дій Національної гвардії України. *Честь і закон*. 2020. № 4 (75). С. 18-24.

85. Залужний В.Г. Оцінювання службової діяльності поліцейського в Україні: теорія, правове регулювання і практика: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Одеса, 2019. 208 с.

86. Запобігання та протидія домашньому насильству: підручник / О.В. Ковальова, А.І. Берендєєва. Одеса: ОДУВС, 2022. 368 с.

87. Зарубіжний досвід визначення рівня фізичної підготовленості працівників правоохоронних органів: аналітичний огляд / В. В. Бондаренко, В. А. Дідковський, Н. Ю. Худякова та ін. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. 64 с.

88. Іванцов В.О. Принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення: систематизація та розкриття змісту. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. Вип. 1 (16), том 3. С. 137-141.

89. Ізбаш К. С., Домброван Н.В., Нормативно-правове забезпечення взаємодії Національної поліції України з громадськістю та населенням на засадах партнерства. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 1-2. С. 241-246.

90. Іщенко І. В. Превентивна діяльність Національної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. *Право і суспільство*. 2022. № 6. С. 171-177.

91. Калаянов Д. П. До питання про співробітництво поліції та громадян у сфері захисту й охорони громадського порядку. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2020. № 3. С. 18-22.

92. Кейдалюк В. О. Міжнародний досвід взаємодії поліції та громадськості. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 1-2. С. 94-98.

93. Кікінчук В.Ю. Адміністративно-правове забезпечення кадрових процедур у Національній поліції України. *Supremația Dreptului = Verhovенство права*. 2019. № 2. С. 39-43.

94. Кобрусєва Є. А. Дозвільна система як один із засобів забезпечення суспільної безпеки та громадського порядку. *Правові новели*. 2022. № 18. С. 113-116.

95. Коваленко А. В. Поняття поліцейської діяльності та підходи до його розуміння в праві (кримінологічний аспект). *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2019. Вип. 54. С. 149-151.

96. Ковальова О. В. Принципи провадження в справах про адміністративні правопорушення. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2021. №3. С. 26-31.

97. Комірчий П. О. Публічна служба в правоохоронній сфері України: теорія та практика: монографія. Київ : Маслаков, 2020. 476 с.

98. Контроль за обігом зброї на об'єктах дозвільної системи Національної поліції: метод. рек. / В.Л. Костюк, Є.М. Корж, В. І. Мотиль та ін. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2018. 36 с.

99. Кравченко І. С. Основи управління в Національній поліції : навчальний посібник. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 212 с.

100. Крижановська О. В. Форми реалізації взаємодії Національної поліції з органами публічної влади в сфері забезпечення правопорядку. *Право та державне управління*. 2020. №1. С. 87-94.

101. Кройтор О. М. Адміністративно-правовий статус патрульної поліції як суб'єкта профілактики правопорушень: дис.: докт. філ.: 081 Право. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2022. 208 с.

102. Кубаєнко А. В. Теоретико-прикладні питання адміністративно-юрисдикційної діяльності поліцейських. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2017. № 1. С. 75–78.

103. Кубаєнко А. В. Взаємодії поліції та суспільства в сфері реалізації правоохоронної функції. *Юридичний вісник*. 2020. № 2. С. 81-87.

104. Кубаєнко А. В. Довіра до органів Національної поліції як ключовий фактор ефективності правоохоронної системи. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. № 6(1). С. 221-226.

105. Кубаєнко А. В. Ефективність адміністрування в органах Національної поліції: алгоритм оцінки. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2023. № 2(6). С. 11-17.

106. Кубаєнко А. В. Інформаційно-аналітичне забезпечення оцінки ефективності діяльності правоохоронних органів: погляд на проблему. *Київський часопис права*. 2023. № 1. С. 202-208.

107. Кубаєнко А. В. Оптимізація організаційних процесів досудового розслідування: необхідність структурних змін. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Серія: Юридичні науки. 2023. Том 34 (73). № 2. С. 186-190.

108. Кубаєнко А. В. Сучасні підходи до модернізації правоохоронної системи в умовах цифрової трансформації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Юриспруденція. 2022. № 56. С. 122-126.

109. Кубаєнко А. В. Трансформація правоохоронної системи на сучасному етапі цифровізації та розвитку інформаційного суспільства. *Адміністративістика в умовах цифровізації: теорія, правове регулювання, практика* : монографія / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла-Тіунова, Т. А. Латковська та ін. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. С.369-405.

110. Лебедєва Н. Реформування підрозділу дільничних офіцерів поліції за проектом «Поліцейський офіцер громади» в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. №9. С.137-140.

111. Майстренко М.М. Імплементация концепції Community policing: від філософської доктрини до дієвого стратегічного напрямку. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2017. № 22 (44). С. 39-46.

112. Макачук В. В. Дозвільні процедури національної поліції України при реалізації державної політики у сфері національної безпеки і оборони. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2022. № 2 (4). С. 87-91.

113. Медведенко С. В., Медведенко Н. В. Засади стратегічного управління в умовах воєнного стану в органах та підрозділах Національної поліції України. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С. 200-206.

114. Медведенко С. В. Адміністративно-правові основи взаємодії Національної поліції України з громадськістю в правоохоронній діяльності : дис. ... докт. філос. / Одеський державний університет внутрішніх справ, Одеса, 2020. 283 с.

115. Мердова О. М. Адміністративно-правовий статус дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади. *Правовий часопис Донбасу*. 2020. № 3. С.135-144.

116. Миронюк Р. В. Особливості здійснення контролю поліцією за обігом вогнепальної зброї в умовах воєнного стану. *Юридичний бюлетень*. 2022. Вип. 26. С. 158-166.

117. Мorkвін Д. А. Адміністративно-правове забезпечення правоохоронної діяльності Національної гвардії України : дис...д-ра філософії: 081 Право / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2023. 215 с.

118. Мосузенко В. Ю., Бахчеван Є. Ф. Нормативно-правові засади застосування поліцейських заходів примусу під час виконання службово-бойових завдань: постановка проблеми. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2023. Випуск 1. С.36-41.

119. Музичук О., Невядовський В., Найда В. Напрямки вдосконалення діяльності Національної поліції в умовах воєнного стану. *Вісник Пенітенціарної асоціації України*. 2023. №(1). С.5-12.

120. Муляр Г. В. Діяльність органів Національної поліції України в умовах правового режиму воєнного стану. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2023. № 61. С. 130-133.

121. Назар Ю. С., Йосифович Д. І., Хатнюк Ю. А., Мороз О. Б. Актуальні проблеми організації охорони громадського порядку : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 204 с.

122. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» / за заг. ред. К.Б. Левченко, К.В. Павліченко, В. В. Чернея. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. 396 с.

123. Національна поліція України в умовах воєнного стану. Настільна книга поліцейського / під заг. ред. Копотуна І. М. Київ: Професіонал, 2022. 508 с.

124. Новіченко А. В. Поняття видів і форм взаємодії органів поліції і територіальних громад. *Наше право*. 2023. № 3. С. 44-53.

125. Новіченко А. Організаційно-правові форми взаємодії поліції і територіальних громад в умовах воєнного стану. *Наше право*. 2022. № 4. С. 11-19.

126. Новіченко А. Спеціальні форми взаємодії поліції і населення в охороні правопорядку. *Право.іа*. 2023. № 3. С. 102-108.

127. Пайда Ю. Ю. Деякі аспекти правового регулювання провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. № 1. С. 209-220.

128. Парханов Г. Р. Адміністративно-правові засади превентивної діяльності Національної поліції України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 238 с.

129. Пелех М. І. Адміністративно-правові засади здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Науково-дослідний інститут публічного права. Київ, 2021. 229 с.

130. Пишна А. Г. Взаємодія органів Національної поліції та органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 1. С. 385-387.

131. Пишна А. Г., Любчик В. Б. Забезпечення громадського порядку органами місцевого самоврядування в Україні. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2021. № 3, ч. 2. С. 36-41.

132. Пінчук В. В. Адміністративно-юрисдикційна діяльність дільничних офіцерів поліції: дис. ... докт. філос. ... 081 Право. Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2022. 222 с.

133. Пінчук В. В. Застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення дільничними офіцерами поліції: загальна характеристика. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2022. Випуск 1. С. 115-120.

134. Поливанюк В. Д. Особливості діяльності підрозділів Національної поліції під час запровадження воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 444-446.

135. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2020. 396 с.

136. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвіцький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. С. С. Вітвіцького. Київ : Дакор, 2021. 372 с.

137. Прокудін О. С. Адміністративно-правове забезпечення підготовки особового складу підрозділів сил охорони правопорядку до виконання службово-бойових завдань: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2021. 207 с.

138. Пчелін В. Б. Підзаконне нормативно-правове регулювання провадження у справах про адміністративні правопорушення, підвідомчих

органам Національної поліції України. *Правова позиція*. 2021. № 1 (30). С. 74-77.

139. Радванський І., Євтушенко І. Особливості організації взаємодії частин і підрозділів Національної гвардії України, Національної поліції України та інших правоохоронних органів у сфері охорони громадського порядку і забезпечення громадської безпеки. *Честь і закон*. 2021. № 77, том 2. С. 52-57.

140. Розгон О. Г. Напрямки удосконалення здійснення поліцейськими адміністративного затримання. *Юридичний бюлетень*. 2021. № 21. С. 89-95.

141. Солнцева Х. В. Деякі питання щодо організації міжвідомчої взаємодії органів Національної поліції з іншими правоохоронними органами (інтегрована організація поліцейської діяльності). *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*. 2021. № 2. С. 131-135.

142. Солнцева Х. В. Стан наукової розробленості проблематики сучасної поліцейської діяльності. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. Вип. 6. С. 116-122.

143. Солнцева Х. В. Шляхи запровадження національної концепції інтегрованої організації поліцейської діяльності. *Проблеми законності*. 2021. Вип. 155. С. 146-165.

144. Сташків Я. Я. Адміністративно-правове регулювання профілактичної діяльності дільничних офіцерів поліції: дис. ... докт. філос. ... 081 Право / Національна академія внутрішніх справ, Київ, 2020. 351 с.

145. Ульянов О. І. Правові засади застосування поліцейських заходів примусу та вогнепальної зброї працівниками Національної поліції України. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2018. № 1. С. 34-36.

146. Ульянов О. І. Проактивна діяльність поліції як основа Скандинавської моделі охорони громадського порядку під час проведення масових заходів. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С. 247-252.

147. Фелик В. І. Адміністративно-правове забезпечення профілактичної діяльності Національної поліції України: монографія. Харків, 2016. 511 с.

148. Хатнюк Ю. А. Актуальні проблеми організації охорони громадського порядку : курс лекцій. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 168 с.

149. Хатнюк Ю. А. Зміст та перспективи взаємодії поліції і населення. *Часопис цивілістики*. 2021. Вип. 43. С. 89-93.

150. Цехан Д. М., Крижановська О. В. Дисциплінарна відповідальність поліцейських, відряджених до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання: погляд на проблему. *Правові новели*. 2023. № 20. С. 177-184.

151. Циганов О. Г. Види поліцейських послуг в Україні та організаційно-правове забезпечення їх надання. *Наука і правоохорона*. 2019. № 2. С. 114-121.

152. Циганов О. Г. Підходи до з'ясування сутності поліцейських послуг: вітчизняні реалії та зарубіжна практика. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2019. № 1. С. 186-193.

153. Циганов О. Г. Характеристика стадій адміністративно-процедурної діяльності правоохоронних органів України з надання адміністративних послуг. *Правовий часопис Донбасу*. 2019. № 1 (66). С. 70-76.

154. Чанцева А. О. Особливості діяльності патрульної поліції із забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні в умовах воєнного стану. *Право UA*. 2022. № 4. С. 185-193.

155. Чанцева А. О. Шляхи удосконалення організаційних засад діяльності патрульної поліції як суб'єкта забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні. *Право UA*. 2021. № 4. С. 197-204.

156. Чанцева А. О. Зарубіжний досвід діяльності патрульної поліції із забезпечення безпеки дорожнього руху в державі та можливості його використання в Україні. *Європейські перспективи*. 2023. № 1. С. 187-194.

157. Чанцева А. О. Поняття та зміст діяльності патрульної поліції як суб'єкта забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні та особливості її адміністративно-правового статусу. *Європейські перспективи*. 2021. № 3. С. 209-217.

158. Чех Л. Л. Поняття та сутність провадження у справах про адміністративні правопорушення: погляд на проблему. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2021. № 4. С. 105-108.

159. Чех Л. Л. Проблеми законодавчого закріплення принципів реалізації провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2022. № 59. С. 32-35.

160. Чорнобрівець Ю. М. Проблемні аспекти проведення огляду водіїв на стан сп'яніння в закладах охорони здоров'я і оформлення його результатів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, Серія: Право. 2023. Випуск 78, частина 2. С. 128-133.

161. Шатрава С. О. Превентивна діяльність Національної поліції України як об'єкт адміністративно-правового дослідження. *Наше право*. 2023. № 3. С. 103-109.

162. Швець Д. В. Вимоги до особистості поліцейського в умовах глобалізації та впровадження міжнародних стандартів поведінки правоохоронців. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2021. № 3. С. 316-330.

163. Шеховцова В. В. Підготовка управлінських кадрів поліції: зарубіжний досвід. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2022. № 1. С. 161-166.

164. Шило Є. П. Організаційно-правове забезпечення діяльності Національної поліції України як центрального органу виконавчої влади: дис.... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ, 2021. 225 с.

165. Шило С. М. Дозвільна система як особливий вид діяльності органів публічної адміністрації. *Науковий вісник Ужгородського університету*: Серія: Право. 2023. Т. 1, вип. 75. С. 305-310.

166. Шумейко Т. А. Адміністративно-правові основи формування та реалізації державної політики у сфері обігу зброї в Україні: монографія. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. 420 с.

167. Bakaianova N., Kryzhanovska O., Kubaienko A. The Role of Law Enforcement in Ensuring the Rights of Citizens. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*. 2019. V. 10 (8). P. 2253-2261.

168. Kubaienko A., Okhrimenko I., Kryzhanovska O. Modernization of the law enforcement system at the current stage of digital transformation. *Journal of law and political sciences*. 2022. Vol. (35). P. 384-400.

169. Kubaienko A., Okhrimenko I., Kryzhanovska O., Kislitsyna I., Hryshchenko M. The police competence to ensure the rights and freedoms of citizens in modern society. *Cuestiones Políticas*. 2021. Vol. 39, Núm. 69. P. 164-181.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН.....	5
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ.....	11
Тема 1. Нормативно-правове забезпечення поліцейської діяльності: сучасний стан та проблеми.....	11
Тема 2. Актуальні питання забезпечення прав і свобод людини в діяльності Національної поліції України	23
Тема 3. Особливості оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення: проблемні питання та практика застосування	32
Тема 4. Практичні питання діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування та чергової служби Національної поліції	44
Тема 5. Сучасні практики організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад.....	51
Тема 6. Актуальні питання діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності щодо здійснення контролю за обігом зброї у сфері дозвільної системи	63
Тема 7. Особливості діяльності поліції в умовах, що ускладнюють оперативну обстановку.....	74
Тема 8. Особливості підготовки особового складу підрозділів поліції до виконання службово-бойових завдань.....	85
Тема 9. Сучасні проблеми забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні.....	95
Тема 10. Організаційно-правові засади взаємодії та координації у сфері поліцейської діяльності: європейський досвід.....	105
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ	119
ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ І ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	124
РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ.....	129

Кубаєнко А.

- К880 Сучасні практики поліцейської діяльності : навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістра у Національному університеті «Одеська юридична академія», галузь знань 26 «Цивільна безпека» спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність» / авт.-укл.: А. Кубаєнко, О. Крижановська, О. Курганський ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». — Одеса : Юридична література, 2024. — 144 с. ISBN 978–966–928–904–9

У навчально-методичному посібнику на основі досягнень правової науки, сучасного законодавства України і практики його застосування висвітлено основні питання курсу «Сучасні практики поліцейської діяльності». Посібник призначений для здобувачів вищої освіти Національного університету «Одеська юридична академія», практичних працівників Національної поліції України, а також усіх, хто цікавиться питаннями поліцейської діяльності.

УДК 351.74 (075.8)

Навчальне видання

Автори-укладачі:

**КУБАЄНКО Андрій Володимирович,
КРИЖАНОВСЬКА Олена Володимирівна,
КУРГАНСЬКИЙ Олександр Валерійович**

СУЧАСНІ ПРАКТИКИ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

для підготовки здобувачів вищої освіти
освітнього ступеня магістра
у Національному університеті
«Одеська юридична академія»,
галузь знань 26 «Цивільна безпека»
спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»

Видано в авторській редакції
з готового оригінал-макета

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 8,37.

Тираж 100 прим. Зам. № 2 (2).

Видавництво і друкарня «Юридична література»
65009, м. Одеса, вул. Академічна, 7
Тел.: (048) 777-48-79

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4284 від 23.03.2012 р.